Tarih

Kentlerimizin Adı Nereden Geliyor

Erdoğan Tokmakçıoğlu

İSİM YAYINLARI

Kentlerimizin Adı Nereden Geliyor?

Kentlerimizin Adı Nereden Geliyor?
Erdoğan Tokmakçıoğlu

Yayın Yönetmeni: İsmail Samgam
Yayın Editörü: Elif Çelik
Sayfa Düzeni ve Kapak Tasarımı: İsim Yayınları

© İsim Yayınları Tüm hakları saklıdır

Ankara, Haziran 2011
İsim Yayın No: 23
Yayıncı sertifika No: 19154
ISBN: 978-605-5410-06-3
Baskı ve Cilt: BRC Matbaası, Ankara

İsim Yayınları
Yüksel Cad. 34/A
Kızılay/ANKARA
Tel: 0(312) 433 77 17
Faks: 0(312) 435 43 96
e-posta: info@isimyayinlari.com
http://www.isimyayinlari.com

Bu baskının bütün hakları **Ezel Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti.**'ne aittir. **İsim Yayınları** Ezel Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti.'nin markasıdır. İsim Yayınları'nın yazılı izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Kütüphane Bilgi Kartı:

Tokmakçoğlu, Erdoğan. Kentlerimizin Adı Nereden Geliyor?, Tarih/Araştırma-İnceleme, Ankara, 2011, 210 s. 13.5x21, ISBN: 978-605-5410-06-3

Kentlerimizin Adı Nereden Geliyor?

Erdoğan Tokmakçıoğlu

İSİM
YAYINLARI

Erdoğan Tokmakçıoğlu, 1934'te Denizli Sarayköy'de doğdu. 1951'de İzmit Lisesi'ni bitirdi. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve DTCF Tiyatro Enstitüsü'nde öğrenim gördü (1951-1959). 1952'den bu yana, Ankara ile İstanbul'da çeşitli gazete ve belli başlı ansiklopedilerde çalıştı. Edebiyata şiirle başlayan Tokmakçıoğlu, ilk öyküsü *Dolmuş* Türk Dili Dergisi Öykü Yarışması'nda derece alınca (1953) öyküye yöneldi. *Çocuğun Biri* adlı öyküsü Dünya Gazetesi Yarışması'nda birincilik kazandı (1954). 1951'de ilk baskısı yapılan *Bütün Yönleriyle Nasreddin Hoca* adlı yapıtı yurtiçinde ve dışında geniş yankı uyandırdı. Kültür ve Dışişleri bakanlıklarının seçkisiyle, yapıt Bulgaristan'da Gobrova-836. Uluslararası Biennali'nde Türkiye'yi temsil etti.

Yazarın bazı eserleri:
Osmanlı İmparatorluğu'nda İsyanlar, Geçit Kitabevi, 2006
Osmanlı Kadın Âlemleri, Geçit Kitabevi, 1991
Ünlü Türk Hainleri, İsim Yayınları, 2011
Türk Basın Tarihi, İsim Yayınları, 2011

İçindekiler

Önsöz..... 21

1. Abana 27
2. Acıpayam 27
3. Adana 27
4. Adapazarı..... 28
5. Adıyaman..... 29
6. Adilcevaz..... 29
7. Afşin..... 29
8. Afyonkarahisar (Afyon)..... 30
9. Ağaçören..... 30
10. Ağrı 30
11. Ahlat 31
12. Ahmetli..... 31
14. Akçadağ 31
15. Akçakale 32
16. Akçakent..... 32
17. Akçakoca..... 32
18. Akdağmadeni..... 32
19. Akhisar..... 32
20. Akkışla 33
21. Akköy..... 33
22. Akkuş 33
23. Aksaray..... 33
24. Aksaray (Semt)..... 34
25. Akseki 34
26. Akşehir..... 34

27. Alaca 35
28. Alaçam 35
29. Aladağ 35
30. Alanya 35
31. Alaşehir 36
32. Altınözü 36
33. Altınyayla 36
34. Altınyayla 36
35. Amasra 36
36. Amasya 37
37. Anadolu 37
35. Anamur 38
39. Ankara 38
40. Antakya 39
41. Antalya 39
42. Araklı 40
43. Ardahan 40
44. Ardanuç 40
45. Arnavutköy 41
46. Arhavi 41
47. Artvin 41
48. Avanos 42
49. Avcılar 42
50. Ayancık 42
51. Ayaş 42
52. Aydın 42
53. Aydınlar 43
54. Aydıntepe 43
55. Ayrancı 43
56. Ayvacık 43
57. Ayvalık 44
58. Ayvansaray 44
59. Azapkapı 44
60. Babadağ 45
61. Babaeski 45
62. Bafra 45
63. Bahçelievler 46
64. Bahçesaray 46
65. Bakırköy 46

66. Balâ 46
67. Balıkesir 47
68. Balışeyh 47
69. Baltalimanı 47
70. Banaz 48
71. Bandırma 48
72. Bartın 48
73. Batman 49
74. Bayat 49
75. Bayburt 49
76. Bayramiç 50
77. Bayındır 50
78. Bebek 50
79. Bergama 50
80. Beşiktaş 51
81. Beyağaç 52
82. Beyazıt 52
83. Beykoz 52
84. Beylerbeyi 53
85. Beylikova 53
86. Beyoğlu 53
87. Beypazarı 54
88. Beyşehir 54
89. Biga 55
90. Bilecik 55
91. Bingöl 56
92. Birgi 56
93. Bitlis 57
94. Bodrum 57
96. Bolu 59
97. Bor 60
98. Bostancı 60
99. Bozcaada 60
100. Bozdoğan 60
101. Bozkır 61
102. Bozkurt 61
103. Bozova 61
104. Bozüyük 61
105. Buca 61

106. Bucak 62
107. Burdur 62
108. Burhaniye 62
109. Bursa 62
110. Büyükada 64
111. Büyükdere 64
112. Cağaloğlu 64
113. Cerrahpaşa 65
114. Ceyhan 65
115. Cibali 65
116. Cihanbeyli 66
117. Cizre 66
118. Çal 66
119. Çaldıran 66
120. Çan 66
121. Çanakkale 67
122. Çankaya 69
123. Çankırı 69
124. Çarşamba 69
125. Çatak 70
126. Çatakköprü 70
127. Çatalca 71
128. Çatalpınar 71
129. Çatalzeytin 71
130. Çay 72
131. Çayeli 72
132. Çayıralan 72
133. Çayırlı 72
134. Çaykara 72
135. Çelikhan 72
136. Çemişgezek 73
137. Çengelköy 73
138. Çerkeş 73
139. Çerkezköy 74
140. Çermik 74
141. Çeşme 74
142. Çıldır 75
143. Çiçekdağı 75
144. Çine 75

145. Çorlu 75
146. Çorum 76
147. Çubuk 76
148. Çubuklu 77
149. Çukurca 77
150. Darende 77
151. Dazkırı 77
152. Demirci 77
153. Demirköy 78
154. Demirkonak 78
155. Denizli 78
156. Derebucak 79
157. Derepazarı 79
158. Derik 79
159. Derinkuyu 80
160. Develi 80
161. Devrek 81
162. Devrekâni 81
163. Dicle 81
164. Dikili 81
165. Dikmen 82
166. Dikmen 82
167. Dinar 82
168. Direklerarası 83
169. Divriği 84
170. Diyarbakır 84
171. Dodurga 85
172. Doğanhisar 85
173. Doğankent 85
174. Doğanşehir 85
175. Doğanyol 86
176. Doğubayezit (Doğubeyazıt/Doğubayezid) 86
177. Dolmabahçe 86
178. Domaniç 87
179. Düzce 87
180. Düziçi 87
181. Düzköy 87
182. Eceabat 88
183. Edirne 88

184. Edremit 89
185. Efes 89
186. Eğil 90
187. Eğridir 90
188. Eğrikapı 90
189. Ekinözü 91
190. Elazığ 91
191. Elbistan 91
192. Elmadağ 92
193. Emet 92
194. Eminönü 92
195. Emirdağ 93
196. Emirgan 93
197. Emirgazi 94
198. Enez 94
199. Erbaa 94
200. Erdek 94
201. Erdemli 95
202. Ereğli (Karadeniz) 95
203. Ereğli (Konya) 95
204. Ereğli (Marmara Ereğlisi) 96
205. Erfelek 96
206. Ergani 96
207. Ermenek 97
208. Erzincan 97
209. Erzurum 98
210. Eskişehir 98
211. Evreşe 99
212. Eyüp 99
213. Evren 99
214. Ezine 99
215. Fatih 100
216. Felâhiye 100
217. Fener 101
218. Fenerbahçe 101
219. Fethiye 101
220. Fındıklı 102
221. Finike 102
222. Florya 102

223. Foça 102
224. Galata (Karaköy) 103
225. Galatasaray 104
226. Gaziantep 104
227. Gaziosmanpaşa 105
228. Gazipaşa 105
229. Gebze 105
230. Gediz 106
231. Gelibolu 106
232. Gemlik 107
233. Genç 107
235. Gerede 107
235. Gergüç 108
236. Gerze 108
237. Gevaş 108
238. Geyve 108
239. Giresun 108
240. Gökçeada 109
241. Gökçebey 109
242. Göksu 110
243. Göksun 110
244. Gölbaşı 110
245. Gölcük 111
246. Göle 111
247. Gölhisar 111
248. Gölköy 112
249. Gölpazarı 112
250. Gönen 112
251. Gönen 112
252. Gördes 113
253. Görele 113
254. Göynük 113
255. Güdül 114
256. Güney 114
257. Gümüşhane 114
258. Gürün 114
259. Hacıbektaş 115
260. Hacılar 115
261. Hakkâri 115

262. Halkapınar **116**
263. Harput **116**
264. Harran **116**
265. Hasankeyf **117**
266. Hatay **117**
267. Havsa **118**
268. Havza **118**
269. Haydarpaşa **118**
270. Haymana **118**
271. Hekimhan **119**
272. Hendek **119**
273. Hocalar **119**
274. Hopa **119**
275. Horasan **119**
276. Iğdır **120**
277. Ilgaz **120**
278. Isparta **120**
279. İçel **121**
280. İhsangazi **121**
281. İhsaniye **121**
282. İmamoğlu **121**
283. İncesu **121**
284. İnebolu **122**
285. İnegöl **122**
286. İnönü **122**
287. İpsala **122**
288. İskenderun **123**
289. İspir **123**
290. İstanbul **123**
291. İstinye **124**
292. İvrindi **125**
293. İzmir **125**
294. İzmit **125**
295. İznik **126**
296. Kabataş (İstanbul) **126**
297. Kabataş (Ordu) **127**
298. Kadıköy (Çanakkale) **127**
299. Kadıköy(İstanbul) **127**
300. Kadınhanı **128**

301. Kadırga 128
302. Kadışehri 128
303. Kadifekale 128
304. Kadirli 129
305. Kâğıthane 129
306. Kahramanmaraş 129
307. Kâhta 130
308. Kale 130
309. Kale 130
310. Kale 131
311. Kandilli 131
312. Karabük 131
313. Karaköy 131
314. Karacaahmet 131
315. Karaman 132
316. Kargamış 132
317. Karlıova 132
318. Kars 133
319. Kartal 133
320. Kasımpaşa 133
321. Kastamonu 134
322. Kaş 135
323. Kavak 135
324. Kavaklıdere 135
325. Kayseri 136
326. Keban 136
327. Keçiborlu 136
328. Kemah 137
329. Kemaliye 137
330. Kemalpaşa 137
331. Kemer 138
332. Keskin 138
333. Kestel 138
334. Keşan 138
335. Keşap 139
336. Kıbrısçık 139
337. Kınık 139
338. Kırıkkale 139
339. Kırıkhan 140

340. Kırkağaç 140
341. Kırklareli..... 140
342. Kırkpınar 140
343. Kırşehir..... 140
344. Kızıltepe 141
345. Kızıltoprak..... 141
346. Kilis 141
347. Kocaali 142
349. Kocaköy 142
350. Kocaeli 142
349. Kocaköy 143
350. Koçarlı..... 143
351. Konak..... 143
352. Konya..... 143
353. Korkuteli 144
354. Koyulhisar 144
355. Kozaklı 145
356. Kozan 145
357. Körfez..... 145
358. Köyceğiz 145
359. Kula 146
360. Kumkapı..... 146
361. Kumlu 146
362. Kumluca 146
363. Kurşunlu..... 147
364. Kurtalan 147
365. Kuşadası..... 147
366. Kuyucak 147
367. Kuzguncuk..... 148
368. Küçükçekmece 148
369. Küçükkuyu 148
370. Küçüksu..... 149
371. Kütahya..... 149
372. Ladik 149
373. Lalapaşa..... 149
374. Laleli 150
375. Levent 150
376. Lice..... 150
377. Lüleburgaz..... 150

378. Maçka (İstanbul) 151
379. Maçka (Trabzon) 151
380. Maden 151
381. Madenşehri 151
382. Mahmutpaşa 152
383. Malatya 152
384. Malazgirt 152
385. Malkara 153
386. Maltepe 153
387. Manisa 153
388. Manyas 154
389. Mardin 154
390. Marmara Adası ve İlçesi 154
391. Maslak 155
392. Mazgirt 155
393. Menemen 155
394. Meriç 155
395. Mersin 156
396. Merzifon 156
397. Mesudiye 156
398. Midyat 156
399. Milas 157
400. Mudanya 157
401. Mudurnu 157
402. Muğla 158
403. Muradiye 158
404. Muratlı 158
405. Mustafakemalpaşa 158
406. Muş 159
407. Nallıhan 159
408. Nazımiye 159
409. Nazilli 160
410. Nevşehir 160
411. Niğde 160
412. Niksar 161
413. Nurhak 161
414. Nusaybin 161
415. Of 161
416. Oğuzeli 162

417. Oltu **162**
418. Ordu **162**
419. Orhaneli **163**
420. Orhangazi **163**
421. Osmancık **163**
422. Osmaneli **164**
423. Osmaniye **164**
424. Osmanpaşa **164**
425. Özvatan **165**
426. Palu **165**
427. Pamukkale **165**
428. Pasinler **165**
429. Paşalimanı Adası **166**
430. Patnos **166**
431. Pazar (Rize) **166**
432. Pazar (Tokat) **166**
433. Pazarcık **166**
434. Pazarlar **167**
435. Pazaryolu **167**
436. Pendik **167**
437. Perşembe **167**
438. Pervari **167**
439. Pınarbaşı **168**
440. Pınarbaşı **168**
441. Pınarhisar **168**
442. Polatlı **168**
443. Polonezköy **169**
444. Posof **169**
445. Pötürge **169**
446. Pülümür **169**
447. Râmi **169**
448. Reşadiye **169**
449. Rize **170**
450. Rumelihisarı **170**
451. Safranbolu **170**
452. Sakarya **171**
453. Salihli **171**
454. Samandağı **171**
455. Samanpazarı **171**

456. Samsat 171
457. Samsun 172
458. Sandıklı 172
459. Sapanca 172
460. Saray (Tekirdağ) 173
461. Saray (Van) 173
462. Sarayburnu 173
463. Sarayönü 173
464. Sarıkaya 173
465. Sarıkamış 174
466. Sarıveliler 174
467. Sarıyer 174
468. Sarız 175
469. Seferhisar 175
470. Selçuk 175
471. Selendi 176
472. Selim 176
473. Selimiye 176
474. Seydişehir 176
475. Seyhan 177
476. Seyitgazi 177
477. Sındırgı 177
478. Side 177
479. Siirt 178
480. Silivri 178
481. Silvan 178
482. Simav 179
483. Sincan 179
484. Sinop 179
485. Sirkeci 180
486. Sivas 180
487. Siverek 180
488. Sivrice 181
489. Sivrihisar 181
490. Soma 181
491. Söke 181
492. Suadiye 182
493. Sultanbeyli 182
494. Sultandağı 182

495. Sultanhisar 182
496. Sungurlu 182
497. Susurluk 183
498. Suşehri 183
499. Süleymaniye 183
500. Sütçüler 183
501. Şamran 183
502. Şanlıurfa 184
503. Şarkîkaraağaç 184
504. Şarköy 184
505. Şebinkarahisar 184
506. Şereflikoçhisar 185
507. Şırnak 185
508. Şile 185
509. Şiran 186
510. Şişli 186
511. Şirvan 186
512. Şuhut 186
513. Tahtakale 187
514. Taksim 187
515. Tarsus 187
516. Taşköprü 188
517. Tatvan 188
518. Tavas 188
519. Tavşanlı 189
520. Tefenni 189
521. Tekirdağ 189
522. Tekkeköy 189
523. Tekman 190
524. Terme 190
525. Tire 190
526. Tirebolu 190
527. Tokat 190
528. Tonya 191
529. Tophane 191
530. Topkapı 191
531. Torbalı 191
532. Tortum 192
533. Trabzon 192

534. Tufanbeyli 192
535. Tunceli 193
536. Turgutlu 193
537. Turhal 193
538. Tuzla 193
539. Tuzluca 194
540. Türkeli 194
541. Ulubey (Ordu) 194
542. Ulubey (Uşak) 194
543. Uluborlu 194
544. Uludere 195
545. Ulukışla 195
546. Ulus 195
547. Ulus 195
548. Urla 196
549. Uşak 196
550. Uzunköprü 196
551. Ünye 196
552. Ürgüp 197
553. Üsküdar 197
554. Vakfıkebir 198
555. Van 198
556. Vaniköy 198
557. Varto 199
558. Vezirköprü 199
559. Yahyalı 199
560. Yalova 199
561. Yalvaç 200
562. Yassıada 200
563. Yatağan 200
564. Yayladağı 200
565. Yedikule 201
566. Yenice 201
567. Yeniçağa 201
568. Yenimahalle 201
569. Yenipazar 201
570. Yeşilhisar 202
571. Yeşilova 202
572. Yıldızeli 202

573. Yomra 202
574. Yozgat 202
575. Yumurtalık 203
576. Yunak 203
577. Yusufeli 203
578. Yüksekova 204
579. Zara 204
580. Zeytinburnu 204
580. Zile 204
581. Zonguldak 205

Kaynakça 205

Önsöz

Aradan hayli zaman geçti, nereden aklıma estiyse günlerden bir gün kendi kendime şu soruyu sordum:

"Oturduğum kentin, gezip gördüğüm kimi yerlerin adları acaba nereden geliyor, kökenleri nedir? Şimdiki adından önce başka adı ya da adları var mıydı?"

Soruyu sordum ve aradan gene hayli zaman geçtikten sonra sorumun yanıtı olarak elinizdeki bu kitap ortaya çıktı...

Kitapta Türkiye'deki tüm iller, ilçelerin önemli bir bölümü, bazı bucak ve köylerle semt adlarının ortaya çıkışları tek tek yer aldı. Tam 581 'yerleşim merkezi'...

Kitapta -hepsinin olmamakla birlikte- birçok 'yerleşim merkezi'nin adlarıyla ilgili oldukça fazla sayıda sorunun yanıtını bulmaya çalıştım...

Önce şu 'ad', şu 'isim' de dediğimiz, 'bir kimseyi ya da bir nesneyi belirlemeye, tanımlamaya yarayan sözcük' diye tanımlanan kavram üzerinde kısaca duralım.

Adın bence konulma nedeninin başında kişiyi ya da şeyi kendi türlerinden, benzerlerinden ayırmak amacı gelir... 'Yerleşim merkezleri' için de aynı amaç güdülmüş ve yeryüzündeki yerleşim merkezlerini birbirinden ayırmak amacıyla milyonlarca mezra, köy, semt, kasaba, kent, bölge ve de ülkeye değişik adlar konulmuştur...

Kitabımız, elbette 'Türkiye' ile sınırlıdır. Kitapta, çok özetle de olsa ülkemizdeki yerleşim merkezlerinin adları hakkında şu bilgilerin bazen hepsini, bazen bir bölümünü bulacaksınız:

- Adın anlamı
- Kökeni
- Kimin tarafından, niçin verildiği
- Varsa eski ad ve adları
- Yerleşim merkezinin tarih boyunca yaşadığı egemenlik ve uygarlıklar
- Kimin, kimlerin kurduğu
- Yerleşim merkezi olarak türünün ne olduğu
- Tarihsel süreçteki yeri

Yukarıdaki ve yukarıdakilere benzer tüm konuların aydınlığa kavuşturulması amacıyla başvurduğum öğeler ise şunlar oldu:

- Belgeler.
- Tahminler.
- Mitoloji.
- Efsaneler.
- Güçlü, mantıklı söylentiler.
- Mülki ve yerel yöneticilerin adların konulmasındaki rolleri.

Kentlerimizin kuruluş tarihlerini belirtirken kullandığım 'antik çağ', 'Neolitik çağ' gibi kavramların anlamlarını anımsatmakta da yarar görüyorum.

- **Antikçağ:** İlkçağ da denir. Bu terim, eski Yunan ve Roma uygarlıklarına dek uzanan ya da o dönemle ilgili şeyler için kullanılır.
- **Neolitik Çağ:** Yenitaş'ın eşanlamlısı. Yenitaş, Ortataş ile Maden çağı arasında kalan döneme verilen addır.

- **Kalkolitik Çağ:** Bakırçağ'ın eşanlamlısıdır.

Türkiye'deki yerleşim merkezlerinin çoğu, bilerce yıl süren zaman dilimleri içinde Anadolu'dan çok sayıda uygarlıklar ve ayrı dilleri konuşan topluluklar gelip geçtiğinden birden fazla ada sahiptir. İşte birkaç örnek:

- Ankara: Engürü - Ankyra - Angora - Ankra - Ankura - Ankur - Engüriye - Anncora ve nihayet Ankara.
- Antalya: Attaleia - Attalia - Adalia - Satalia - Adayla ve nihayet Antalya...
- Diyarbakır: Amida - Amid - Hamid - Diyar-ı Bekr - Diyarbekir - Diyarbakır...
- Edirne: Orestia - Uskudama - Hadrianapolis - Edrinus - Endiriye - Edirnebolu - Edrune ve nihayet Edirne...
- Erzurum: Garin - Karana - Theodossiopilis - Kalikala - Kali-Erzen - Erzen-i Rum - Arzırum ve nihayet Erzurum...
- Siirt: Kert - Esard - Saird - Siird - Seerd - Saird - Söörd ve nihayet Siirt...
- Siverek: Savavorah - Sevavorah - Sevaverek - Sebaberek - Subeyda ve nihayet Siverek...
- Malatya: Maldia - Malitea - Milidia - Melid - Melddu - Melitea - Melita - Melitene - Malatiye ve nihayet Malatya.
- Giresun: Kerrasous - Kerosi ve nihayet Giresun.

Kent adlarından kiminin ilginç öyküleri de vardır. Örneğin Giresun, **'kiraz'**ın ana yurdudur... Zaten kentin adı Eski Yunanca ve Latincede **'kiraz'** anlamına gelen **'kerrasorus'**, **'kerosi'** sözcüğünden küremiştir.

İstanbul'da Anadolu Yakası'nın ünlü semtlerinden **'Suadiye'** ise, Osmanlı'nın son döneminde çektiği aşk nedeniyle ince hastalığa (verem) yakalanıp çok genç yaşta ölen,

bir Paşa'nın **'Suat'** adlı kızının namına yaptırdığı **'Suadiye'** camiinden kaynaklanmıştır.

İstanbul sözcüğü ise, Bizans döneminde **'kente doğru'** anlamına sık sık söylenilen eski Yunancada **'sis ten polis'** cümlesinin **'İstanbul'**a dönüşmesiyle ortaya çıkmış ve kente ad olmuştur...

Kitabı ilgiyle okuyacağınıza inanıyorum...

Erdoğan Tokmakçıoğlu

"Doğduğunuz, yaşadığınız,
gördüğünüz, duyduğunuz,
okuduğunuz her yerleşim
merkezinin kendine özgü
bir 'ad'ı vardır!..

Bu adın nerden
geldiğini, niçin
verildiğini, nasıl
verildiğini, kimin
verdiğini, bir anlamı,
bir öyküsü olup olmadığını,
o yerleşim merkezinin
başka adlarının bulunup
bulunmadığını
hiç merak ettiniz mi?

Ben ettim…

Ettim
ve bu kitap
ortaya çıktı!..

Buyurun…
Artık kitap sizin!"

1. Abana

Kastamonu'nun ilçesi **'Abana'**nın tarihine ilişkin elde yeterli bilgi yoktur. Osmanlı döneminde Ayancık'ın (İstefan) bağlı bir nahiye idi. 1945'te ilçe oldu. İlçe merkezi 1953'te **Bozkurt**'a taşındı. Daha sonra Bozkurt ve **Abana** ayrı ayrı ilçe merkezi oldu (1968).

2. Acıpayam

Denizli'nin ilçesi **'Acıpayam'** Selçuklular döneminde **'Gölhisar'** adını taşıyordu. Germiyanoğulları tarafından **Devlet Hatun**'un çeyizi olarak 1381'de Osmanlılara verildi. Bir dönem **'Asikaraağaç'** ve **'Garbikaraağaç'** adlarını taşıdıktan sonra en sonunda şimdiki adını aldı.

3. Adana

Antikçağ söylencesine göre, Gök Tanrısı **Uranus**'un iki oğlu **'Adanus'** ile **'Sarus'**, **Tarsus** halkı ile savaşarak kenti kurdular. **Adanus**'un adı kenti **(Adana)**, **Sarus**'un adı da ırmağa verildi (**Seyhan**, eski adı **Saruz**). Adana ve yöresine, Hitit tabletlerinde **'Kizzuwatna krallığı'**nın egemen olduğu ve MÖ 1650 yılında Hitit ve Kizziwatna kralları arasında bir antlaşma yapıldığı yazılıdır. Bölge ve kent MÖ 16. yüzyılda Hitit federasyonu egemenliğine girdi. Hitit devletinin çökmesinin ardından **'Que'** diye anılan **'Çukurova krallığı'**na bağlandı. MÖ 9. yüzyılın sonlarında Asur, MÖ 6. yüzyılda

Pers egemenliğine giren Adana, MÖ 333'te Büyük İskender'in eline geçti. Onun ölümünden sonra Seleukoslara bağlandı. **Adana**'yı Pompeius Roma topraklarına kattı. Roma, Bizans, kısa süren Selçuklu, Haçlı seferlerinden sonra yörede Ermeni Klikya krallığı kuruldu. Ermeni egemenliğine Memlûklar son verdi. O dönemde çok sayıdaki Türkmen boyunun yerleştiği bölge ve kent Türkleşti. 1362'de Ramazanoğlu beyliğinin egemenliği başladı ve bu egemenlik 1517'de **Adana** ile yöresinin Osmanlılar tarafından alınışına kadar sürdü. Birinci Dünya Savaşı sonlarında Fransızların işgaline uğrayan kent ve yöre bu durumdan 5 Ocak 1922'de tümüyle kurtuldu. Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte il oldu.

4. Adapazarı

Sakarya ilinin merkez ilçesi olan **Adapazarı** ve yöresine ilk yerleşenlerin MÖ 1200'lerde buraya Balkanlar'dan gelen Frigler oldukları kabul edilir. Ancak, kalıcı bir yerleşimin oluşması 15-16. yüzyıllara rastlar. Bu yıllarda çevre bölgelerden gelip öbek öbek ufak yerleşim merkezleri kuranların çabalarıyla, çalılık alanlar açılarak verimli topraklarda tarımsal etkinliklere girişildi. 17. yüzyılda **Kâtip Çelebi**, burayı bir uğrak yeri olarak betimler ve en önemli yerleşimlerden **'Ada Nahiyesi'** şeklinde söz eder. Merkezde yer almasından ötürü 18. yüzyılda bu nahiye büyüyüp gelişti ve adı **'Adapazarı'** oldu. **Adapazarı**, hızla gelişti ve 1852'de Kocaeli sancağına bağlı bir kaza merkezi yapıldı. 93 Harbi'nin ardından 1878'de Kars, Ardahan, Artvin'den bölgeye ve kente çok sayıda Kafkas kökenli göçmen gelerek buralara yerleşti, 20. yüzyılın başlarında Adapazarı'nın nüfusu 20 bine ulaştı.

Adapazarı kenti, Kurtuluş Savaşı'na 25 Mart 1921-21 Haziran 1921 arası Yunan işgaline uğradı.

Kent ve yöresi, günümüzde gelişimini çok yönlü olarak sürdürmektedir. Adapazarı **Sakarya**'nın merkezidir.

5. Adıyaman

Yöreye Neolitik Çağ'dan itibaren yerleşim başladı. **Adıyaman**, Hitit döneminde MÖ 17. yüzyılda bu devlete bağlandıktan sonra Kommegena, Roma, Bizans, Abbasi, Selçuklu, Dulkadiroğulları egemenliklerini yaşadı. Osmanlı döneminde Maraş Eyaleti içinde yer alan bir kaza iken 1859'da Maraş'ın sancağı yapıldı. Cumhuriyet'in ilk döneminde Malatya'nın bir ilçesiyken, 1954'te bir yasayla il oldu.

Abbasiler döneminde antik **Pere** kentinin yakınlarında bir kale yaptırıldı. Kaleyi yaptıran komutan **'Mansur ibn Cavana'**nın adından, **'Mansur'un Kalesi'** anlamına gelen **'Hısnı Mansur'** adı verildi. Bu kaleyle yakındaki Kalburcu Çayı'na açılan ve Arapça **'Güzel Vadi'** anlamına gelen **'Vadi-i Leman'** adlı bir dere vadisinde yer alan yerleşim merkezi **'Vadileman'** diye anıldı ve bu ad zamanla günümüzdeki **'Adıyaman'**a dönüştü.

6. Adilcevaz

Van Gölü'nün kuzeyinde Bitlis'e bağlı bir ilçe olan **Adilcevaz** MÖ 7. yüzyılda önemli Urartu merkezlerinden biriydi. **'Adilcevaz'** adının nereden geldiği kesinlik kazanmamış olmakla birlikte yerleşim merkezinin ilk adı yerel dillerde **'Arcığa'**, **'Arçike'** şeklindeydi. Urartular'dan Asur egemenliğine geçen kent sırasıyla Pers, Makedon, Seleukos, Prat, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Safevi egemenliklerini yaşadı, 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Bitlis'in Ahlat ilçesine bağlıydı, 1936'da Bitlis'in ilçesi oldu.

7. Afşin

Kahramanmaraş'ın ilçesi olan **Afşin**'in yakınlarındaki eski **Tanır** kasabası tarihi bir yerleşim merkezidir. Antik **'Tandaris'** kentinin burada kurulduğu sanılmaktadır. **Afşin**,

Roma ve Bizans dönemlerinde **'Arabissus'** adıyla anıldı. **Yavuz Sultan Selim**'in Mısır seferi sırasında Osmanlı topraklarına katılan kentin adı **'Efsus'** şeklinde telaffuz edildi ve daha sonraları **'Afşin'**e dönüşerek öyle kaldı.

8. Afyonkarahisar (Afyon)

Afyonkarahisar'ın tarihi MÖ 4. yüzyıla kadar uzanır. Hitit egemenliği MÖ 1800'lerde başadı. Kent ve yöre, zamanın önde gelen krallıkları arasında el değiştirdi, Selçuklular'ın (1068), Osmanlılar'ın (1329) egemenliğine girdi.

Kentin adı Hitit döneminde **'Hapanova'**, daha sonraları ise **'Akranion'**, **'Akroniom'**, **'Nikopolis'** ve **'Opion'** şeklinde geçer. Türkmenler, 11. yüzyılda yanardağ kökenli yüksekçe bir kayalıktaki koyu renkli taşlar nedeniyle kent kalesine **'Karahisar'** adını verdiler. Bu ad Selçuklular'da **'Karahisar-ı Devle'**, 1275-1341 arası Sahipataoğulları döneminde **'Karahisar-ı Sahip'** şeklini aldı. Sonraları yörede çok yetişen **'afyon'** bitkisinin adından esinlenerek **'Afyon'** ve **'Afyonkarahisar'** sözcükleri kente ad oldu. Kurtuluş Savaşı yıllarından iki yıldan fazla işgal altında kalan **Afyon**, Cumhuriyet'ten sonra il merkezi oldu.

9. Ağaçören

Aksaray'ın ilçesi **'Ağaçören'**in tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. 1989'da aynı ad ile bir bucak iken ilçe oldu.

10. Ağrı

Ağrı ve yöresi, tarih boyunca Huri, Urartu, Ermeni, Arap, İlhanlı, Akkoyunlu, Safevi, Celayirli egemenliklerini yaşadı. 1514'te Çaldıran Savaşı'nın ardından Türk egemenliğine girdi. Yöreye bir Celayirli sultanı olan Bayezid'in yaptırdığı kale nedeniyle yöre, bir süre **'Bayezid'** adıyla anıldı. Kentin **(Ağrı)**

günümüzdeki yerinde 19. yüzyıl başlarında **'Şarbulak'** adlı 15 haneli küçük bir köy vardı. **'Karakilise'** ve **'Eleşkirt'** diye de anılan bu köy, askeri bir kışlanın yapımıyla büyüdü ve önem kazandı, Beyazıt sancağına bağlı bir kaza oldu ve **'Karaköse'** adıyla anıldı. 1938'de **'Ağrı'** adıyla il merkezi yapıldı. **'Ağrı'** adını il sınırları içindeki aynı adlı dağdan alır. **'Ağrı Dağı'**na **'Eğri Dağı'** da denildiği gibi, çeşitli dönemlerde **'Ararat'**, **'Kûh-i Nuh'**, **'Cebel-el-Haris'**, **'Masis'** gibi adlar da verilmiştir.

11. Ahlat

Bitlis'e bağlı bir ilçe ve ilçe merkezi olan **Ahlat** ve bölgesinin tarihini, kimileri MÖ 15. yüzyılda kadar götürür. Asur, Med, Urartu, Pers, Makedonya, Seleikos, Arap, Selçuklu, Eyyubi, Osmanlı gibi çeşitli egemenlik ve uygarlıklar yaşayan kent, Ortaçağ'da **'Kubbet ül-İslam'** diye anılan **(Belk, Buhara, Ahlat)** üç önemli kentten biri olan **Ahlat,** Selçuklu dönemi mezar anıtlarıyla tanınır. **'Ahlat'** adının yörede çok bulunan **'Ahlat ağacı'**ndan kaynaklandığını öne sürenler vardır.

12. Ahmetli

Manisa'nın ilçesi **'Ahmetli'**nin tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. 1987'de aynı ad ile bucak iken ilçe oldu.

14. Akçadağ

Malatya'nın ilçesi **'Akçadağ'**ın tarihi, Malatya ile aynıdır. Eski adları **'Arka'**, **'Arga'** olan yerleşim **'Akçadağ'** adıyla ilçe oldu.

15. Akçakale

Şanlıurfa'nın ilçesi **'Akçakale'**nin tarihi MÖ 2000'lere dek uzanır. Huri, Arami, Babil, Büyük İskender, Roma, Bizans, çeşitli Türk beylikleri egemenliklerini yaşadıktan sonra 16. yüzyılın başlarında Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında ilçe merkezi Harran'daydı. 1946'da merkez **'Akçakale'** adlı köye taşındı ve ilçeye bu köyün adı verildi.

16. Akçakent

Kırşehir'in ilçesi **'Akçakent'**in tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. İlçe, adını aynı addaki kasabadan alır.

17. Akçakoca

Bolu'nun ilçesi **'Akçakoca'**nın tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Bithynia, Roma, Bizans, Ceneviz egemenliklerini yaşadı. 1323'te Osmanlı topraklarına katıldı. Tarih boyunca **'Dia', 'Diapolis'** adlarıyla anıldı. Osmanlılar kente önce **'Akçaşehir Maa Düzce'**, ardından da Osmanlı akıncı beylerinden **Akçakoca Bey**'in (ö. 1328) adından **'Akçakoca'** adını verdiler.

18. Akdağmadeni

Yozgat'ın ilçesi **'Akdağmadeni'**nin tarihi 1815 yılına dek uzanır. Kent, bu tarihte oluşmaya başladı. **Adını, ilçe sınırları içinde işletilen gümüş ve kurşun madenleri ile yakınlarındaki 'Akdağ'**dan alır.

19. Akhisar

Manisa'nın ilçesi **'Akhisar'**ın tarihi İlkçağ'a dek ulaşır. İlçe kesin olarak 1410'da Osmanlı topraklarına katıldı. Bilinen ilk

adları **'pelopia', Thyateira'** idi. Osmanlılar döneminde bir ara **'Köklüce'** adıyla anıldı. Şimdiki adını, **artık kalıntıları bile olmayan bir kaleden almıştır.**

20. Akkışla

Kayseri'nin ilçesi **'Akkışla'**nın tarihi Kayseri'yle paralellik göstermekle birlikte fazla eskilere uzanmaz. İlçe, 1956'da kuruldu. **Adını, eski bir kışladan almıştır.**

21. Akköy

Denizli'nin ilçesi **'Akköy'**ün tarihi yenidir. 1990'da aynı adı taşıyan bir bucak yerleşimi üzerine kuruldu.

22. Akkuş

Ordu'nun ilçesi **'Akkuş'** ve yöresi 1461'de Fatih Sultan Mehmed tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Yerleşim, Cumhuriyet döneminde **'Karakuş'** adını taşıyordu. Adı **'Akkuş'**a çevrilerek ilçe oldu.

23. Aksaray

İç Anadolu'da hem il hem de il merkezi olan kent ve yöresinin tarihi Neolitik Çağ'a (MÖ 8000) kadar uzanır. Yöre ve kentin bulunduğu yerleşim merkezi Asur, Hitit, Tabai Krallığı, Med, Pers, Kapadokya, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Karamanlı, Osmanlı egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı.

Günümüz il merkezinin bulunduğu alandaki yerleşimin ilk adı **'Garsaura'** idi. Yerleşim merkezi Kapadokya Kralı **Arkhelos** (MÖ 36-MS 14) tarafından yeniden inşa edildi ve **'Arkhelais'** adını aldı. 12. yüzyılda ise Selçuklu Sultanı **II. Kılıçaslan** kente **beyaz mermerden bir saray** yaptırınca kentin adı da günümüzdeki **'Aksaray'**a dönüştü.

Aksaray, Cumhuriyet döneminde il, sonra ilçe oldu, 1989'da yeniden il durumuna getirildi.

24. Aksaray (Semt)

Aksaray semti, İstanbul'da Fatih ile Eminönü ilçeleri arasında yer alır. Bizans döneminde semte **'Öküz Meydanı'** anlamına **'Forum Bovis'** denirdi. Zira o dönemde semtin ortasında **Pergamon**'dan (Bergama) getirilmiş tunçtan bir öküz heykeli vardı. **Fatih Sultan Mehmed** döneminde, Konya Aksaray fethedilip halkı İstanbul'a gönderilerek bu semte yerleştirilince semtin adı da **'Aksaray'** olarak anıldı ve bu ad yerleşti.

25. Akseki

Antalya'nın ilçesi **'Akseki'**nin tarihi oldukça eskiye uzanır. Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerinin ardından 1471'de Osmanlı topraklarına katıldı. O dönemde Konya'nın Teke sancağına bağlı bir kaza idi. **Adının kentin doğal görünümünü dile getiren bir benzetmeden** aldığı öne sürülmektedir.

26. Akşehir

İç Anadolu Bölgesi'nin batı kesiminde yer alan **Akşehir** ve yöresinin tarihi Frigya'ya kadar uzanır. Kent ve yöresi daha sonra Roma, Emevi, Abbasi, Selçuklu, Anadolu Beylikleri, Osmanlı egemenlikleri yaşadı. Kentin bulunduğu alanda Roma döneminde kurulan yerleşim merkezi **'Philomelium'** adıyla anıldı. Müslümanlar kente **'Belde-i Beyza'** adını verdiler. **Kenti çevreleyen eski kalelerin burçları beyaz renkli taşlardan** yapılmıştı. Bu nedenle **'Akşehir'** adı oluştu. Kent, yönetim olarak Konya'ya bağlı bir ilçe ve merkezi durumundadır.

27. Alaca

Çorum'un ilçesi **'Alaca'**nın tarihi MÖ 3.-4. binlere dek uzanır. Hititlerden başlayarak çeşitli uygarlıkları yaşadı. 15. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı ve 1919'da ilçe oldu. Osmanlı döneminde ilk adı **'Hüseyinabad'** idi.

28. Alaçam

Samsun'un **'Alaçam'** ilçesinin tarihi **'Bafra'** ilçesi ile aynıdır. 1418'de Osmanlı topraklarına katıldı. Önceleri Bafra'ya bağlı bir bucaktı. **Adını, yöredeki çam ağaçlarından aldığı** öne sürülür.

29. Aladağ

Adana'nın ilçesi **'Aladağ'** yeni bir yerleşimdir. 1987'de ilçe oldu. İlk adı **'Karsantı'** idi, sonradan **'Aladağ'**a çevrildi.

30. Alanya

Aynı addaki kalesi ile de ünlü Alanya'nın antik çağdaki adı **'Korakesion'-'Coracesium'**du. Kent, III. Antiokhos'un saldırılarını kalesinin ve kent coğrafyasının sağlam ve uygun oluşu nedeniyle başarıyla önledi. MÖ II. yüzyılda ise korsanların üssü durumuna gelen kent, MÖ 67'de Roma egemenliğine girdi. 1221'de burasını fetheden Selçuklu Sultanı **Alaeddin Keykubat** kente **'Alaiye'** adını verdi. 1471'de Osmanlılar tarafından alınan kente Cumhuriyet döneminde halkın **'Alaiye'**yi söyleniş biçiminden esinlenilerek **'Alanya'** adı verildi.

31. Alaşehir

Batı Anadolu'da Manisa'ya bağlı bir ilçe olan Alaşehir'in antik adı **'Philadelphia'**ydı. Kent ve kalesi, 1075'te Türklerin eline geçti. Kente niçin **'Alaşehir'** adının verildiğini kanıtlayan belgeler mevcut olmamakla birlikte, ilçe sınırlarındaki **'Alaşehir Suyu'** adının kente de verilmiş olabileceğini öne sürenler vardır.

32. Altınözü

Hatay'ın ilçesi **'Altınözü'**nün eski bir tarihi vardır. Kentte Roma ve Haçlılar dönemine ilişkin çeşitli kalıntılar vardır. Yöre, önceleri **'Kasr'** diye anılırken Osmanlılar döneminde **'Altınözü'** adı tercih edilmiştir. İlçe 1945'te kurulmuştur.

33. Altınyayla

Burdur'un ilçesi **'Altınyayla'** 1990'da ilçe statüsünü aldı. İlk adı **'Dimril'**di ve bu ad **'Altınyayla'**ya çevrildi.

34. Altınyayla

Sivas'ın ilçesi **'Altınyayla'** da ilk Altınyayla ilçesi gibi yeni bir tarihe sahiptir. 1990'da ilçe olurken bu ad verilmiştir.

35. Amasra

Karadeniz Bölgesi'nde Bartın ilinin bir ilçesi olan **'Amasra'**, Megaralı göçmenler tarafından ufak bir ticari iskele olarak kuruldu. Daha sonra MÖ 4. yüzyılda **Herakleia Pontika** (Karadeniz Ereğlisi) prensi **Dionysios**'un karısı **'Amastria Kyotoros'** çevredeki bazı kentleri birleştirerek kendi adıyla **(Amastris)** kentini oluşturdu. Bu ad, günümüze **'Amasra'** olarak kaldı. Kent, Roma ve Bizans egemenliklerinin ardın-

dan **Fatih Sultan Mehmed** döneminde, 1459'da Türk topraklarına katıldı.

Eskiden Zonguldak'ın Bartın ilçesine bağlı bir bucak olan **Amasra**, 1987'de ilçe yapıldı, daha sonra da 28 Ağustos 1991 tarihli bir yasayla kurulan Bartın iline bağlandı.

36. Amasya

Orta Karadeniz'de yer alan kent MÖ 1990-1200'e rastlayan Hitit döneminde **'Amasid'** adıyla kuruldu. Kentin kalesi de Hititler tarafından yapıldı. Kent daha sonra Frig, Kimmer, Lidya, Pers egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Helenistik dönemde de adı çok az bir değişiklikle **'Amaseia'** şeklini aldı ve bu ad çok geçmeden halkın dilindeki bugünkü **'Amasya'** şeklinde söylenmeye başladı; durum, günümüze kadar hiç değişmedi. Kent MÖ 291'de kurulan Pontus Krallığı'nın başkenti oldu, MÖ 64'te Roma'ya bağlandı, Bizans döneminin ardından 1075'te Türk egemenliğine girdi. Osmanlı döneminde hızla gelişti ve **'Şehzadeler kenti'** diye anıldı. Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra 20 Nisan 1920'de il oldu. **Amasya**, kurulduğu tarihten bu yana adı hemen hemen hiç değişmeyen Anadolu kentlerinden biridir.

37. Anadolu

Bazı araştırmacılar, **'Anadolu'** sözcüğünün ilk defa MÖ 3. yüzyılda kullanıldığını ve Eski Yunancadaki **'anatole'**den türediğini öne sürerler. **'Güneşin doğduğu ülke', 'doğu'** anlamına gelen bu sözcük, ilk zamanlar Ege Denizi'nin doğusundaki ülkeleri içeriyor **(Anatolikon)** ve bir bakıma bölgesel olarak **'asia'** sözcüğü ile örtüşüyordu. Coğrafi ve yönetsel olarak **'Anadolu'** sözcüğünün kapsamı zamanla değişerek sınırları genişledi. 10. ve 11. yüzyıllarda günümüzdeki **'Göller Bölgesi'**nde bulunan Bizans themasının adı oldu

(Anatolikon theması). Anadolu sözcüğü Ortaçağ'da birçok Arapça yapıtta **'Notolus', 'Natole'** şeklinde geçti. Yeniçağ'da Batı, **'Anadolu'**yu Latince **'Natolia'** şeklinde andı. Ve **Küçük Asya (Asia Minor)** ile eşanlamlı olarak kullanıldı. Türkler bu coğrafyaya kalıcı olarak yerleştikten sonra **'Anatolu'**, daha sonraları da **'Anadolu'** dediler. Sözcük, Batı dillerine de **'Anatolia', 'Anatolien'** şeklinde yerleşti.

Günümüzde genel olarak **'Anadolu'** denilince **'Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Asya anakarası üzerindeki topraklar'** anlaşılmaktadır.

35. Anamur

İçel'in ilçesi **'Anamur'**un tarihi Antikçağ'a dek uzanır. Pers, Büyük İskender, Seleukos, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Karamanlı egemenliklerini yaşadı. 15. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı topraklarına katıldı.

'Anamur' adı, kentin ilk çağdaki **'Anemurion'** adının değişikliğe uğramış şeklidir.

39. Ankara

Türkiye'nin başkenti Ankara, İlkçağ'dan günümüze, çok değişik ama birbirine çok benzeyen adlarla anıldı. İslam kaynaklarında kentin adı **'Engürü'** şeklinde geçer. Batı ise dönem dönem yazılış ve söyleyiş olarak değişiklikler gösterir: **Ankyra, Angora, Ankra** vs. Kimi kaynaklara göre sözcük, Eski Farsça **'üzüm'** anlamına gelen **'engür'**den, kimilerine göre de Eski Yunancada **'koruk'** anlamına gelen **'ank'**, Sanskritçede **'Kıvrıntı', 'Büklüm'** anlamına gelen **'ankav'**dan ya da Latincede **'çengel-kanca'** demek olan **'Uncus'**dan türediğini öne sürerler. Ayrıca, Frigya dilinde de **'Ank'** diye bir sözcük vardır. Bu dilde **'Ank'** 'engebeli-karışık' demektir. Kentin engebeli olduğuna bakılarak adını **'Ank'**tan aldığını

söyleyenler de vardır. Kimi kaynaklar da Galatlar, Mısır gemilerindeki savaş ganimeti ve zafer nişanesi olarak aldıkları **'çapaların adından'** yeni topraklarına **Ankyra (çapa)** adını verdiler. Ünlü tarihçe **Pausanias** ise, **"Phrygia kralı** Midas **tarafından bir gemi çabasının bulunduğu yere kuruldu."**diye yazar.

Ankara, çeşitli görüşlere göre şu isimlerden türemiştir: **'Ankyra', 'Ankura', Angur', 'Engürü', 'Engüriye', 'Angora', 'Ancora'**.

40. Antakya

Büyük İskender'in generallerinden **Antigos Monophtalmos** günümüzdeki kentin bir iki kilometre kuzeyinde Karasu ırmağı kıyısında **'Antigoneia'** adlı yerleşim merkezini kurdu. Generali bir savaşta yenen **Seleukos I. Nikator**, yeni kentin kesin yerini saptayarak, günümüzdeki **Antakya**'nın çekirdeği olan **'Antiokheia'**yı oluşturdu. Kent, kısa sürede gelişerek bölgenin en önemli ticaret ve yönetim merkezi oldu. Çeşitli istila ve egemenlikleri yaşadıktan sonra **Antakya** 1515'te **Yavuz Sultan Selim** tarafından Türk topraklarına katıldı.

41. Antalya

Türkiye'nin turizm başkenti **Antalya** ve yöresinin tarihi İlkçağ'a kadar uzanır. Yerleşim merkezi olarak kent **Pergamon (Bergama) Kralı II. 'Attalos' tarafından** MÖ 2. yüzyılda **kurucusunun adından esinlenilerek 'Attaleia' adıyla kuruldu.**

Çok hızlı bir gelişim gösteren kent Lidya, Pers, Büyük İskender, Seleukos, Roma, Bergama, Bizans, Selçuklu, Hamitoğulları, Osmanlı egemenlik ve uygarlıkları yaşadı. Cumhuriyet'le birlikte il oldu.

Turizm etkinliklerinin olağanüstü gelişimi sonunda **Antalya** günümüze Türkiye'nin dünyada en çok tanınan illerinin başında gelen kent, tarih boyunca çeşitli adlarla anıldı.

Eski kaynaklarda: **'Attelia', 'Attalia'**.

Batı dillerinde: **'Adalia'**.

Ortaçağ'da: **'Satalia'**.

Türkçe belgelerde: **'Adayla'**.

42. Araklı

Trabzon'un ilçesi **'Araklı'**nın tarihi MÖ 7. yüzyıla dek uzanır. Miletolu denizciler tarafından kuruldu. Pers, Roma, Bizans, Trabzon İmparatorluğu egemenliklerini yaşadı. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı, 1954'te ilçe oldu. Adının antik bir sözcükten geldiği sanılmaktadır.

43. Ardahan

Doğu Anadolu'da serhat ili **'Ardahan'**ın tarihi Urartulara dek uzanır. Med, Pers, Part, Ermeni, Roma, Sasani, Bizans, Arap, Gürcü, İlhanlı, Altınordu, Timur, Karakoyunlu, Akkoyunlu gibi çok değişik egemenlikler yaşadı. 1535'te Osmanlı topraklarına katıldı. Kent, eskiden **Artaani, Artan** diye anılırken, daha sonra şimdiki adı **'Ardahan'** oluştu.

44. Ardanuç

Artvin'in ilçesi **'Ardanuç'**un tarihi MÖ 8. yüzyıla dek uzanır. Urartu, Kimmer, İskit, İberia (Karti) Krallığı, Pontus, Roma egemenliklerini yaşadı. 16. yüzyılın ortalarında Osmanlı topraklarına katıldı. 1945'te ilçe oldu. Antik adı **'Artanuçi'** idi.

45. Arnavutköy

İstanbul'da Boğaziçi'nde Beşiktaş ilçesine bağlı bu tarihi semt, Bebek ile Ortaköy arasındadır. Semtin İlkçağ'daki adı **'Anaplus'** idi ve Laurus Medeia'nın adak yeriydi. Bizans döneminde ise bu ad **Mikhael Kilisesi**'nin adından **'Vicus Michaelicus'** ya da **'Scalae'** (İskele) diye anıldı. **Semt, adını Osmanlı döneminde bu semte yerleştirilen Arnavut göçmenlerinden** almıştır.

46. Arhavi

Karadeniz Bölgesi'nde Artvin'e bağlı bir ilçe ve merkezi olan **Arhavi**, 1512'de Türk egemenliğine girdi. **Arhavi, adını ilçenin yer aldığı bölgede Karadeniz'e dökülen ve antik adı 'Arkhabis' olan akarsudan almıştır.**

47. Artvin

Karadeniz Bölgesi'nin doğu kesiminde yer alan ilin tarihi MÖ 2000'lere kadar uzanır. Kent ve yöresi tarih boyunca Asur, İberya, Pontus, Roma, Bizans egemenlikleri ve uygarlıkları yaşadı. 1551'de kesin olarak Türk topraklarına katıldı. İlkçağ'da yörenin kıyı kesimleri **İberia** olarak anılırken Roma döneminde **Lazika** adıyla adlandırıldı. Bağdatlıların yönetimindeki İberya Krallığı döneminde 10. yüzyılın ilk yarısında kente **'Livana'** ya da **'Livane'** adıyla anılan bir kale yapıldı. Ve kent de uzun süre bu adlarla anıldı. Daha sonra **'Artvani', 'Artvini'**e dönüştü. **Artvin**, 1924'te il yapıldı. 1933 yılında ilçe statüsü verilerek merkezi Rize kenti olan Çoruh iline bağlandı. 1936&da Rize'nin ayrıldığı Çoruh ilenin merkezi Artvin'e taşındı. İlin adı 1956'da bir kez daha **'Artvin'** oldu.

48. Avanos

Nevşehir'in ilçesi **'Avanos'**un tarihi İlk Tunç Çağı'na (MÖ 3500-2000) dek uzanır. Peri bacalarıyla ünlü **Göreme** vadisindeki kent Hıristiyanlığın ilk yıllarından itibaren önem kazandı. Burada, korunma amaçlı olarak yer altı kentleri oluşturuldu. Cumhuriyet döneminde bu antik ad **'Avanos'** ile ilçe yapılmıştır.

49. Avcılar

İstanbul'un ilçesi **'Avcılar'** çok yakın tarihe sahip bir ilçedir. 1992'de ilçe statüsüne kavuşan yerleşimde, eskiden çok sayıda av evi ve köşkü vardı, adını bunlardan almıştır.

50. Ayancık

Sinop'un ilçesi **'Ayancık'**ın tarihine ilişkin yeterli bilgi yoktur. İlçe günümüzdeki sınırlarını 1957'de edinmiş ve eski adı **'İstifan'** iken **'Ayancık'** yapılmıştır

51. Ayaş

Ankara'nın ilçesi **'Ayaş'**ın tarihi Hititlere dek uzanır. Hitit, Frig, Büyük İskender, Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerini yaşadı. 1354'te Osmanlı topraklarına katıldı. Adını ilçedeki **'Ayaşbeli'**nden aldığı sanılmaktadır.

52. Aydın

Ege Bölgesi'nin orta bölümünde yer alan **Aydın**, ilk ve orta çağların önemli yerleşim merkezlerinden biriydi. Kazı kaynaklara göre kent Peloponisos'tan gelen Argoslular ile Trakya ya da İlliria'dan gelen Trallialılar tarafından kuruldu. Ve Antikçağ'da **'Euantheia', 'Polyantheia Erymna'** gibi adlar

aldı. Büyük İskender, kenti kendisine bir üs olarak kullandı (MÖ 334). Onun ölümünün ardından **'Seluekia'** diye isimlendirildi. Roma, kentin yönetimini Bergama Krallığı'na bıraktı. Roma'da İmparator **Augustus** döneminde adı **'Caesarea'** şeklinde değiştirildiyse de kısa süre sonra **'Tralles'** adını aldı. Bizans uygarlığının ardında Türkler tarafından ele geçirildi. Türk döneminde **'Güzelhisar'** adı verilen kente **Aydınoğlu Mehmet Bey**'den esinlenilerek **'Aydın Güzelhisarı'** da denildi. 1425'te Osmanlılara geçen kentin adı hep **'Aydın'** olarak kaldı.

53. Aydınlar

Siirt'in ilçesi **'Aydınlar'** ilçe statüsüne 1990'da kavuşmuş yeni bir yönetim merkezidir. Adı, mülki idare amirlerince konulmuştur.

54. Aydıntepe

Bayburt'un ilçesi **'Aydıntepe'** ilçe statüsüne 1957'de kavuşmuş yeni bir yerleşimdir. Adı, yöneticilerce konulmuştur.

55. Ayrancı

Karaman ilinin **'Ayrancı'** ilçesi 1987'de kurulmuş yeni bir ilçe merkezidir. Aynı addaki bir eski yerleşime ilçe olurken bu adı almıştır.

56. Ayvacık

Çanakkale'ye bağlı olan **Ayvacık** ilçesinin tarihi, Antikçağ'a kadar uzanır. İlçenin yerleşim merkezinde ve çok yakınlarında o dönemde **'Hamaksitos', 'Kolonai'** ve **'Assos'** (günümüzde **Behramkale**) kentleri kuruldu. Yöre **(Eolis)** ve ilçenin bulunduğu kent tarih boyunca Roma, Bizans, Osmanlı ege-

menlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1926'da ilçe statüsü kesinleşen yerleşim merkezi, **'Ayvacık'** adıyla anıldı. Bu **adın ilçeye özellikle Kaz Dağları'na yerleşen Türkmenler tarafından verildiği öne sürülür.**

57. Ayvalık

Ege'de Balıkesir'e bağlı bir kıyı ilçesi olan **Ayvalık**'ın tarihi Antikçağ'a değin uzanır. Yörenin bilinen en eski yerleşimcileri Misyalılardır. İlçenin bulunduğu yerleşim merkezi, tarih boyunca **'Tallani', 'Kidonia'** gibi adlarla anıldı. Yöre ve ilçenin bulunduğu yerleşim, Makedon, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarının ardından 15. yüzyılın başlarında Osmanlılar'a bağlandı. İlçe, özellikle turizm yönünden olağanüstü bir gelişme süreci içine girmiş bulunmaktadır. **Ayvalık adının Ayvacık gibi yöreye ve özellikle Kaz Dağları'na yerleşen Türkmenler tarafından konulduğu söylenir.**

58. Ayvansaray

İstanbul'da Haliç kıyısında, Atatürk Köprüsü (Unkapanı Köprüsü)'nün sağ tarafında Eyüp ilçesi sınırları içinde yer alan semt, **'Ayvansaray'** adıyla anılır. Bizans döneminde kentin kara surlarıyla deniz surlarının birleştiği noktada yer alan yerde, İstanbul'un fethinden sonra bir kapı yaptırıldı. Kapı yakınında **'Blakharnai Sarayı** (Büyükler Sarayı) adında bir Bizans sarayı vardı. Bu nedenle Osmanlılar dönemiyle birlikte kapıya **'Ayvansaray Kapısı'** denildi. Semt de aynı adla anıldı.

59. Azapkapı

İstanbul'da Atatürk Köprüsü ile Galata arasında kalan semt **'Azapkapı'** adıyla anılır. Galata surlarının Haliç'e açılan kapılarından biri eskiden buradaydı. Kapı, Bizans döneminde

'Porta di san Antonio' ya da **'Porto san Antonio'** adıyla anılırdı. Osmanlılar zamanında Haliç Tersanesi yakınlarındaki **Azaplar (Azepler) Kışlası** nedeniyle buraya **'Azapkapı'** denildi.

60. Babadağ

Denizli'nin ilçesi **Babadağ**'ın eski adı **'Kadıköy'**dü ve yönetim olarak Sarayköy ilçesine bağlı bir bucaktı. Daha sonra ilçe oldu ve yöredeki **'Babadağ' adlı bir dağdan esinlenilerek adı 'Babadağ' oldu.**

61. Babaeski

Kırklareli'ne bağlı bir ilçe olan Babaeski'nin tarihi Tunç Çağı'na dek uzanır. Bölgeye ilk olarak Balkanlar'dan gelen Traklar'ın yerleştikleri belirlenmiştir. Kent sırasıyla Pers, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1359'da Osmanlılar tarafından alındı. Kentin bilinen ilk adı **'Babayi Atik'** idi. Sonradan bu Arapça-Türkçe tamlama Türkçeye dönüştürülerek **'Babaeski'** oldu.

62. Bafra

Samsun'un bir ilçesi olan **Bafra**'nın tarihi MÖ 4000'lere dek uzanır. Bu tarihte yöre Orta Asya'dan göç eden **Kaşkaların** yurduydu. Belde ve ilçenin bulunduğu yerleşim merkezi Hitit, Frig, Kimmer, Pers, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı, 1418'de Osmanlı topraklarına katıldı. **'Safra' adının yerel bir dilden oluştuğunu öne sürenler vardır.** Kimileri de bu ad ile bölgede yetişen yüksek kaliteli ve da **'Bafra' adını taşıyan tütün arasında ilişki kurarlar.**

63. Bahçelievler

İstanbul'un 1992'de yeni ilçe olmuş yerleşimlerinden **'Bahçelievler'**in tarihi çok yenidir. **Adı, aklına başka bir ad gelmeyen mülki ya da yerel yöneticilerce konulmuştur.**

64. Bahçesaray

Van'a bağlı **'Bahçesaray'** ilçesi 1987'de ilçe oldu. Eski adı **'Müküs'**dü.

65. Bakırköy

İstanbul'un en kalabalık ilçelerinden **'Bakırköy'** tarih boyunca çok çeşitli adlar taşıdı.

İlkçağ'da verimli bağ ve bahçeleri ile ün kazanan bu yerleşim merkezi, sırasıyla **'Vidos' 'Litros'** adlarıyla anıldı. Bizans döneminde **'Septimum'** adını aldı. Bu ad, burada çok varlıklı bir Rumun yaptırdığı sayfiye köşkünden kaynaklandı. **'Septimum'** daha sonra **'Ayamama'**ya dönüştü (günümüzde sadece bir dere bu adla anılır.). Sonra bu ad da unutuldu ve küçük bir Rum köyü durumuna gelen yerleşim merkezi **'Makro Holi'** adıyla anılır oldu. Osmanlının son dönemlerinde, özellikle Türkler **'Makro Holi'**ye **'Makrıköy'** dediler. **'Makro Holi'** Türkçede **'Uzun-Büyük Köy'** anlamına geliyordu. Cumhuriyet'in ilanının ardından **'Bakırköy'** adı benimsedi.

66. Balâ

Ankara'nın ilçesi **'Balâ'**, 19. yüzyılda Kafkasya'dan gelen göçmenlerin iskânı amacıyla kuruldu. Eski adı **'Kartal'**dı. Yüksek bir yaylada (bâlâ) kurulduğundan bu adın verildiği sanılır.

67. Balıkesir

Topraklarının bir bölümü Ege, bir bölümü Marmara Bölgesi içinde yer alan Balıkesir'in bulunduğu yöre MÖ 13. yüzyıldan önce **'Bebrykia'** diye anılıyordu. Yöreye daha sonraları **'Misya'** denildi. Burası Lidya, Pers, Bithynia Krallığı, Makedon, Roma, Bizans, Selçuklu, Anadolu beylikleri egemenliklerini yaşadıktan sonra 1450'de Osmanlı topraklarına katıldı. Yerleşim merkezini Bizans'tan alan **Karesi Bey**, kendi adını bu kente verdi. Roma döneminde, avlanmak amacıyla buralara sık sık gelen İmparator **Hadrianus**, MS 2. yüzyılda burada bir sava göre bir şato yaptırdı. Kent adının daha sonraları **'Eski Kale'** anlamına gelen **'Paleokastro'** larak anıldığı söylenen şatodan geldiği öne sürülür. Kentin **'Hadrianoherai'** adlı eski bir kentin kalıntıları üzerine kurulduğu da söylenir. Buradaki küçük bir kale, 11. yüzyılda **Türkler tarafından 'Balakhisar' diye adlandırılmıştı. 'Balıkesir' adının bu addan türemesi güçlü bir ihtimal olarak görülmektedir. 'Balıkesir'** adının **'Balı çok'**tan türediği şeklindeki söylenti ise, bir **'şehir efsanesi'** olarak kabul edilmektedir.

68. Balışeyh

Kırıkkale'nin ilçesi **'Balışeyh'** 1990'da ilçe statüsünü aldı. Adının ilçede defnedilmiş bir din büyüğünden geldiği sanılmaktadır.

69. Baltalimanı

İstanbul'da, Boğaziçi'nde, Emirgan'a bağlı bir semt olan **'Baltalimanı'**, 1453'te İstanbul'un fethi sırasında **II. Mehmed**'in **(Fatih)** Kaptan-ı Deryası **Baltaoğlu Süleyman Bey**, Osmanlı donanması tarafından Haliç'e karadan çektirilerek indirilen gemilerinin bir bölümünü burada yaptırdığı

ve korunaklı limanı üs olarak kullandığı için semt bu adla anılır.

70. Banaz

Uşak'ın ilçesi **'Banaz'**ın geçmişi MÖ 3. yüzyıla dek uzanır. Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Germiyanoğulları egemenliklerini yaşadı. 1429'da Osmanlı topraklarına katıldı. **'Banaz'** sözcüğünün Orta Asya günlerinden kalma Türkçe bir sözcük olduğu sanılmaktadır.

71. Bandırma

Marmara Bölgesi'nde Balıkesir'e bağlı bir ilçe olan Marmara Denizi kıyısındaki **Bandırma** İlkçağ'da **Misya** diye anılan bölgede **'Panormos'** adıyla kuruldu. Kent ve yöresi Makedon, Pers, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. **Orhan Gazi** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. 1980'de kaza oldu. Kentin ilk adı **'Panormas'**, zaman geçtikçe **'Panormus'**, **'Panormes'**, **'Panderma'** şekillerinde telaffuz edildi ve en sonunda Türkler tarafından bugünkü gibi **'Bandırma'** diye söylendi. Kent, Türkiye'nin her yönden en gelişmiş ilçeleri arasında baş sıralarda yer alır.

72. Bartın

'Bartın' ilinin tarihi MÖ 7. yüzyıla dek uzanır. Megaralı denizciler tarafından bir koloni iskelesi olarak kurulduğu sanılıyor. Pers, Pontus, Roma, Bizans, Trabzon İmparatorluğu, Ceneviz egemenliklerini yaşadı. 1460'ta Osmanlı topraklarına katıldı. Kent, Antikçağ'da **'Parthenips'** adıyla kuruldu. Bu adın, zaman içinde **'Bartın'**a dönüştüğü sanılmaktadır.

73. Batman

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki **Batman** ilinin adının il sınırları içinden geçen **'Batman Çayı'**ndan aldığı öne sürülür. 16 Mayıs 1990'da il olan kent İlkçağ'da kuruldu. MÖ 3 bin yıllarından itibaren Huri, Urartu, Kimmer, Med ve Asur egemenliklerini yaşadı. Asur dönemindeki adı **'Supria'** olan kent, daha sonra Pers, Seleukos, Roma, Bizans, Sasani, Aruklu ve Osmanlı egemenlikleri ve uygarlıklarını yaşadı. Bulunan petrol, 20. yüzyılda Batman ve yöresinin önemini bir kat daha artırmıştır.

74. Bayat

Afyonkarahisar'ın ilçesi **'Bayat'** 1987'de ilçe konumuna getirildi. **'Bayat'** adını ve bir Oğuz boyunun adını taşıyan bir bucağın gelişmesi sonucu oluşan yerleşimden dolayı bu adı almıştır.

75. Bayburt

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan **'Bayburt'**un tarihi İlk Tunç Çağı'na (MÖ 3500-200) değin uzanır. Bölge, Hitit döneminde **'Azzi-Hayaşa'** ülkesi olarak anıldı ve sırasıyla Urartu, Kimmer, İskit, Med, Pers, Makedon, Roma, Bizans, Arap egemenlik ve uygarlıklarını da yaşadı. 1514'te Osmanlı topraklarına katılan **'Bayburt'**, MÖ 8. yüzyıla kadar **'Domana'** adıyla anıldı. İskitlerin **'Gymnia',** Bizans'ın **'Baiberdon'** adını verdikleri kent, **'Paybert', 'Bâbirt'** diye de anılıp, sonraki yıllarda günümüzdeki **'Bayburt'** söylenişiyle adlandırıldı. 1927'de Gümüşhane'ye bir ilçe olarak bağlanan **'Bayburt'**, 1989'da il olmuştur.

76. Bayramiç

Çanakkale'nin ilçesi **'Bayramiç'**in tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Antik dönemde **'Troas'** bölgesi içindeydi. İlçe sınırları içinde antik **'Skepsis', 'Kebrenos'** kentleri yer alıyordu. Sonraları bölge **'Eolis'** ya da **'Eolya'** adlarıyla anıldı. Bölge ve kent 14. yüzyıl başlarında Osmanlı topraklarına katıldı. **'Bayramiç'** önceden aynı ad ile **Ezine**'nin bir nahiyesi iken, daha sonra ilçe durumuna getirilmiştir.

77. Bayındır

Ege Bölgesi'nde İzmir'e bağlı bir ilçe olan **'Bayındır'**, Osmanlı devletinin ilk dönemlerinde kuruldu ve **adını Oğuzların Üçoklar Kolu'na bağlı 'Bayındır' boyundan aldı. 'Bayındır'** Ege'nin hızla gelişen yerleşim merkezi olabilmek için çaba sarf etmektedir.

78. Bebek

İstanbul'un, Boğaziçi'nde Arnavutköy ile Rumelihisarı arasında yer alan semti. Burası Antikçağ'da ufak bir balıkçı köyü ve **Artemis**'in adak yeriydi. Semt, asıl gelişimini Osmanlı döneminde gösterdi. Semt, **'Bebek' adını burada görevlendirilen ve yüzünün görünümü nedeniyle 'Bebek' lâkabıyla anılan bir bölükbaşından almıştır.**

79. Bergama

Ege Bölgesi'nde İzmir'in bir ilçesi olan Bergama, Antikçağ'ın çok önemli yerleşim merkezlerinden biriydi. Yöre, Pers, Büyük İskender, Seleukos, Bergama Krallığı, Roma, Bizans egemenliklerini ve uygarlıklarını yaşadı. 1341'de Osmanlı egemenliğine girdi. Kurtuluş Savaşı'nda bir süre düşman işgalinde kaldıktan sonra 14 Eylül 1922'de kurtarıldı.

Bergama ya da antik adıyla **'Pergamon', söylenceye göre adını Neoptolemos ile Andromakhe'nin oğlu 'Pergamos'tan alır.**

Bergama, tarih boyunca çok önemli savaş ve olaylara sahne oldu, bayındırlık bakımından olağanüstü bir gelişme gösterdi. Kentteki dinsel yapılar, tiyatro binaları ve amfitiyatrolar, sunaklar bakımından Ege kıyısının örnek kentleri arasında yer aldı. Çoğu anıtsal nitelikli söz konusu yapıtlardan çoğunun kalıntıları günümüze kadar ulaşmış bulunmaktadır. **'Bergama'** adının **'Pergamon'**dan türediği su götürmez bir gerçektir.

80. Beşiktaş

İstanbul'un ilçelerinden biri olan Beşiktaş'ın tarihi eski çağlara dayanır. Bizans dönemindeki bilinen ilk adı **'İasonion'**du. Ardandan sırasıyla şu adları aldı: **'Sergion', 'Daphne', 'Diplokionion'** ve **'Gunella'**. Kimi kaynaklara göre bu adlardan biri de Türkçesi **'Taş Bebek'** demek olan **'Kune Petro'** idi. Bu ad, **Yakşı** adında bir papazın **Hz. İsa**'nn çocukluğunda yıkandığına inanılan ve **'Beşik Taşı'** diye anılan hamur teknesi biçimindeki bir taşı Kudüs'ten getirterek semtteki bir kiliseye koydurtmasıyla ünlendi. Ve semt de bu adla anıldı. Başka kimi kaynaklara göre de **'Barbaros Hayreddin Paşa** (Yalısı günümüzdeki Deniz Müzesi'nin bulunduğu yerdeydi) gemilerini bağlamak amacıyla semtin iskele olarak kullanılan kıyısına **'beş tane taş direk'** diktirtmiş, işte bundan dolayı da semte **'Beş Taş'** adı verilmiş, bu ad, giderek **'Beşiktaş'**a dönüşmüştür. Nitekim eski **Beşiktaş** semti yerlileri ve gerçek İstanbul şivesi ile konuşabilenler **'Beşiktaş'** derlerken hâlâ **'i'** ve özellikle **'k'** harfini belirsiz, çok hafif telaffuz ederek sözcüğü **'Beşitaş'** gibi telaffuz ederler.

81. Beyağaç

Denizli'nin ilçesi **'Beyağaç'** 1990'da ilçe konumuna getirilmiş yeni bir ilçedir. Adını, aynı addaki kasabadan alır.

82. Beyazıt

İstanbul'da Eminönü ilçesine bağlı **'Beyazıt'** semti, adını burada yer alan önemli Osmanlı yapıtlarından **'Beyazıt Külliyesi'**nden alır. Semt, Osmanlı ve Bizans döneminde de İstanbul'un önemli bir kültür, eğitim ve ticaret merkezi durumundaydı. Bizans'ta **Forum Tauri (Farum Theodosi)**, dönemin en üst düzey hukuk yüksek okulu, Senato Sarayı gibi yapılar buradaydı. Fatih, İstanbul'u aldıktan sonra ilk sarayını buraya yaptırdı. Beyazıt Meydanı'na ise 27 Mayıs 1960'tan sonra bir süre **Hürriyet Meydanı** denmişse de, bu ad artık hiç kullanılmamaktadır.

83. Beykoz

İstanbul'da, Anadolu kıyısındaki bir ilçe olan **Beykoz**'un ilk halkı Balkanlar'dan gelerek buraya yerleşen Traklar oldu. Traklar, **'Bebrikler'** adıyla bilinen bir devlet kurdular. Beykoz'un Bizans dönemindeki belgelerde adı **'Amia'** olarak geçer. Bu ad, Trak kralı **'Amykos'**tan türemiştir.

En eski Türkçe metinlerde ise bu yerleşim merkezinin adı **'Bekoz', 'Belkoz', 'Belkos'** şeklinde yer alır.

Bir söylenceye göre de, yöredeki **'Serviburnu'**nun güneyinde kurulmuş küçük bir köy, zamanla gelişip birleşerek Türkler döneminde Osmanlı topraklarına katıldı. Adını **'Kocaeli'**ne veren **'Akçakoca'** burada oturdu ve bu nedenle eski küçük köy **'Bey'** adıyla ün kazandı. Öte yandan yörenin cevizi, başka bir adla **'koz'**u da çok ünlü idi. İşte bu iki sözcük, kısa sürede halkın ağzında kaynaşıp birleşerek **'Beykoz'** biçimini aldı.

Bir başka söylenceye göre ise, yöredeki ulu bir ceviz ağacı **'Beykoz'** diye anıldı ve İstanbul'un bu ilçesi adını işte bu ulu ceviz ağacından aldı.

84. Beylerbeyi

İstanbul'da Anadolu yakasında Üsküdar ilçesine bağlı Beykoz semtinde Osmanlı döneminde, devletin en önemli üst düzey görevlerinde bulunduktan sonra **'Beylerbeyi rütbesi'** alan çok sayıda paşa ikamet etti. Bu beylerbeyleri arasında en bilinenleri **Mehmet Paşa, Recep Paşa, Yemişçi Hasan Paşa**'lar idi. Beylerbeylerinin çoğu, bu görevin ardından sadrazamlığa yükseldiler.

Bizans döneminde ise semtte büyük bir haç (istavroz) vardı. Bu nedenle Osmanlıların semtte inşa ettikleri ilk saray halk arasında **'İstavroz Sarayı'** adıyla ün saldı. Günümüzde de, sarayın kurulduğu yere **'İstavroz Bahçesi'** denilmektedir. Sonraki tarihlerde **İstavroz Sarayı** yıktırılarak yerine günümüzdeki **'Beylerbeyi Sarayı'** yaptırılmıştır. **II. Abdülhamid** bu sarayda ölmüştür.

85. Beylikova

Eskişehir'in ilçesi **'Beylikova'** aynı addaki bir bucağın ilçe statüsü kazanmasıyla oluşmuş yeni bir yerleşimdir (1987).

86. Beyoğlu

İstanbul'un semtlerinden biri olan Beyoğlu'nun konuşlandığı alan, İlkçağ boyunca bir yerleşim merkezi olmaktan çok, İstanbul halkı için üzüm yetiştirilen bağlık, bahçelik bir yerdi. Bizans döneminde bu bağlık bahçelik alana Türkçeye **'Karşı Yaka'** anlamına Rumca **'Peran'**, sonradan da sadece **'Pera'** denildi.

İmparator **İostinianus** zamanında semte bazı gösterişli yapılar inşa edildi ve semt **'Justinyen'** adıyla anıldı. Ancak Türkler tarafından alınmadan önce Galata surları dışında günümüzdeki Beyoğlu'na doğru uzanan yapılar pek yoktu.

Söylenceye göre, **Fatih Sultan Mehmed,** Trabzon Rum İmparatorluğu'na 1461'de son verdikten sonra, imparatorluk ailesinden, sonradan Müslüman olan **Aleksios**'un büyük konağı günümüzdeki **Tunel Meydanı**'nın yakınlarında inşa edildi. **Halk, Aleksios'un bu konağı nedeniyle 'bir bey oğlu' oturduğundan semte 'Beyoğlu' adını verdi.**

Bir başka söylentiye göre de, **'Beyoğlu' adı Kanuni Sultan Süleyman'ın damadı sadrazam Makbul İbrahim Paşa'nın yakın arkadaşı Alvasio Gritti adıl birinden gelir. Alvasio**, ünlü ve soylu bir Venedikli ailedendi. İstanbul'a **Balyos** (Venedik valisi) oldu. Zamanla onun **ikamet ettiği yer, soylu bir kişinin mekânı anlamına 'Beyoğlu' diye anıldı.**

87. Beypazarı

Ankara'ya bağlı bir ilçe olan **'Beypazarı'**, eski bir yerleşim merkezidir. İlçe ve yöresi tarih boyunca Hitit, Frig, Galat, Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. İstanbul-Ankara-Bağdat doğrultusundaki geçit yolu üzerinde yer alan ilçenin bilinen en eski adı **'Lagania'**ydı. Türklerin egemenliğine geçtikten sonra ilçede kurulan ve ünü hemen tüm önemli yakın kentlere yayılan **'pazar'ı** nedeniyle ilçenin adı **'Beypazarı'**na dönüştü. İlçe, 1939'dan sonra Ankara'ya bağlanmıştır.

88. Beyşehir

Konya'nın bir ilçesi olan **Beyşehir**'in ve yöresinin tarihi Neolitik Çağ'a kadar uzanır. Yöre Lidya, Pers, Makedonya ve Roma ile Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadıktan son-

ra 12. yüzyılda Anadolu Selçukluları'nın egemenliğine girdi. 13. yüzyılda bir süre Moğol istilasında kaldı. Ardından Eşrefoğulları ve Hamitoğulları tarafından yönetildi. 1374'te Osmanlı topraklarına katıldı. Bir ara Karamanoğlu beyliği ile Osmanlı devleti arasında birkaç kez el değiştirdi.

Roma ve Bizans dönemlerinde Beyşehir'in bulunduğu yerleşim merkezi **'Karalia'** ya da **'Karalis'** adlarıyla anıldı. Eşrefoğulları'nın merkezliğini yapan kentte o dönemde inşa edilen kaledeki yerleşme yeri **'İçşehir'** ya da **'İçerişehir'** adlarıyla anıldı. En sonunda kent günümüzdeki **'Beyşehir'** adıyla anıldı.

89. Biga

Çanakkale'ye bağlı bir ilçe olan **Biga,** kıyıdan 24 kilometre içeride kurulmuş bir yerleşim merkezidir. Tarihi Antikçağ'a değin uzanır. Bu çağda **'Misya'** adı verilen bölge içerisinde yer aldı. MÖ 7. yüzyılda Miletosluların egemenliğindeki önemli bir ticaret kentiydi. MÖ 334'te Büyük İskender'e bağlandı. Roma ve Bizans egemenlik ve uygarlıklarını da yaşadıktan sonra **Lala Şahin Paşa** tarafından 1364'te fethedilerek Osmanlı İmparatorluğu'na bağlandı. **'Biga'** adının dğişik dönemlerde **'Pagai', 'Pagae'** ve **'Pigas'** diye anılan eski kentin adından geldiği genel kabul görmüştür.

90. Bilecik

Marmara ve Karadeniz bölgesinde yer alan Bilecik'in tarihi İlkçağ'lara kadar uzanır. MÖ 1200'lerde Friglerin egemenliği altındaydı. Ardından Pers, Bithynia, Makedon, Roma, Bizans egemenliklerini ve uygarlıklarını yaşadı. Malazgirt Zaferi'nin (1071) ardından Anadolu'ya yerleşen Türklerden bir bölümü de Söğüt ve Domaniç'i yurt edindi. Bu yöre, Anadolu Selçukluları tarafından **Ertuğrul Gazi**'ye verilmişti. Onun ölümün-

den sonra oğlu **Osman Gazi**, bağımsız **Söğüt Sancağı**'nın başına geçti. 1289'da **'Yarhisar'** ile **'Bilecik'**i ele geçirdi ve adına hutbe okutarak kendi bölgesinde bağımsızlığını ilan etti. Böylelikle Osmanlı devletinin 622 yıl sürecek olan yaşamının ilk adımları atılmış oldu.

Eskişehir'i İznik'e (**Dorylaion'u Nikaia**'ya) bağlayan yolun kontrol altında tutulması amacıyla yapılan bir kale olan **'Belkome'** adının, Türkler tarafından **'Bilecik'** diye telaffuzu sonucu **'Bilecik'** adının oluştuğu sanılmaktadır. **'Bilecik'** Osmanlı döneminde bir süre, bir sancak adı olarak **'Ertuğrul'** diye de anılmıştır.

91. Bingöl

Doğu Anadolu'da bir il olan **Bingöl**'ün tarihi İlkçağ'a kadar uzanır. Bölge ve kent MÖ 14. yüzyıldan başlayarak sırasıyla Asur, Urartu, Kimmer, Med, Pers, Makedon, Seleukos, Part, Roma, Bizans, Sasani egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1071 Malazgirt Zaferi'nin ardından kent ve yöresi Mengüçoğullarına bağlandı. Selçuklu, Moğol, Akkoyunlu dönemlerinin ardından **Yavuz Sultan Selim** döneminde Osmanlı topraklarına katıldı. Önceleri **'Çapakçur'** adını taşıyan günümüzdeki **'Bingöl'**, 1920'de Muş'a, 1926'da Elazığ'a bağlı bir ilçe merkeziydi. **'Çapakçur'**, 1936'da il merkezi oldu. Adı da 1945'te **'Bingöl'**e çevrildi.

Kent ve yakınlarındaki volkanik kayalardan oluşmuş bir dağ kitlesi ve **2.700 metreyi bulan yükseklikteki alanlarda göller bulunur. Gerek dağ, gerekse kent, 'Bingöl' adını işte bu göllerden almaktadır.**

92. Birgi

İzmir'in Ödemiş ilçesine bağlı bir bucak merkezi olan **'Birgi'**nin bilinen en eski adı **'Pyrigion'**dur. **'Birgi'** adının bu

antik addan türemiş olması kabul edilir. Kent ve de ünlü kalesi, Menteşe Bey'in damadı **Gazi Sasa Bey** tarafından Türk topraklarına (Aydınoğulları Beyliği) katıldı. Ünlü **'Birgi Çakırağa Konağı'** bu bucaktadır.

93. Bitlis

Söylenceye göre, **'Bitlis'** adını Makedon Kralı Büyük İskender'in (Alaksandros) emriyle kentin bulunduğu yere bir kale inşa ettiren komutanı **'Badis'**ten alır. Komutanın adını **'Bageç'** diye yazıp söyleyenler de vardır. Söylencenin bir başka versiyonuna göre, Büyük İskender'in komutanlarından **'Badlis'** ya da **'Lis'** burada bir kale inşa etti. **Kent de adını bu komutanların adlarından aldı.**

Arap, Selçuklu ve çeşitli beyliklerin egemenliklerinin ardından kent ve yöresi 1514'te **Yavuz Sultan Selim** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Bitlis, 1935'te il statüsüne getirilmiştir.

94. Bodrum

Türkiye'nin dünyada en tanınmış turizm yörelerinden biri olan **'Bodrum'**u Kayralıların MÖ 11. yüzyılda kurduğunu öne sürenler vardır. Kimilerine göreyse kenti MÖ 1200'de Troizen'den gelenler kurdu. Burada doğmuş olan tarih biliminin babası sayılan **Herodotes**'e göre, Bodrum Dorlar'ın MÖ 6. yüzyılda kurduğu altı kentten oluşan **'Heksapolis Birliği'** içindeydi. Ancak, Apollon adına düzenlenen bir yarışmada bu kentten biri kuralları çiğnediğinden kent de birlikten çıkarıldı. Kent, bundan sonra **'Pentapolis'** diye anıldı. MÖ 550'de kente Lidya egemendi. Ardından MÖ 546'da Pers egemenliği başladı. Kent MÖ 468'de **'Attika Delos Deniz Birliği'**ne katıldı. MÖ 430'da tekrar Pers egemenliğine girdi. Bu dönemde Persler'e bağlı satraplar (valiler) tarafından yö-

netildi. Kayra satraplarından **Mausolos** döneminde (MÖ 377-353) başkent **Milas**'tan **(Mylasa)** buraya taşındı. Kentin en yüksek tepesine bir kral sarayı inşa edildi. Satrap **Mausolos** öldükten sonra eşi ve aynı zamanda kızkardeşi olan **Artemisis**, MÖ 4. yüzyılda eşi ve ağabeyi için anıtsal bir mezar olan **'Mausoleium'**u yaptırdı. 60 x 80 m'lik bir alanı kaplayan ve 45 metre yükseklinde **'Dünyanın Yedi Harikası'**ndan biri sayılan bu anıt, heykelleri ile birlikte Anadolu'dan **British Museum**'a kaçırıldı ve kalıntıları da Bodrum Kalesi'nin yapımında kullanıldı. Antik kentten günümüze kalan yapıtlar arasında antik tiyatro 10 bin kişinin oturabileceği büyüklüktedir. Kent, öteki Karya kentlerinin aksine Büyük İskender'in saldırılarına direndi. **İskender**, MÖ 334'te burasını güç de olsa ele geçirerek yakıp yıktı, direnişi çok kanlı bir biçimde bastırdı. MÖ 3. yüzyılda kenti Mısır donanması üs olarak kullandı. Kente MÖ 192'de Roma, MÖ 189'da Rodos denizcileri, MÖ 88'de kısa bir süre Pontus Krallığı egemen oldu. Ardından Roma'nın oluşturduğu **'Asia'** (Küçük Asya) Eyaleti sınırları içine katıldı. Hıristiyanlığın ilk yıllarında bir piskoposluk merkezi oldu. 11. yüzyılda Türklerin eline geçen kenti Birinci Haçlı Seferleri'nde Bizanslılar yeniden aldılar. Kent 1261'den sonra Menteşe Beyliği'nin, 1415'te Rodos Şövalyeleri'nin eline geçti.

Kentin kalesini Rodos Şövalyeleri **Çelebi Sultan Mehmed**'in izniyle **'Zephiria'** denilen yarımadada **'Sanit Peterium'** adına yaptılar. **Bu ad kentin Antik adı olan 'Hallikarnossos' yerine 'Peterium'un 'Bodrum' şeklinde söylenmesiyle kentin adı olarak kaldı.**

Bodrum 1522'de Kaptan **Bulak Mustafa Paşa** tarafından kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. 1866'da Muğla'ya bağlı bir ilçe oldu.

Bodrum'un gelişmesinde, dünyanın birçok yerinden getirilen bitkilerle donatılmasında ünlü yazar **Cevat Şakir**'in (Halikarnas Balıkçısı) büyük katkısı olmuştur.

Bodrum, günümüzde **'Antalya'** gibi hemen bütün dünya tarafından bilinen bir turizm yöresi olarak her geçen gün biraz daha gelişip büyümektedir.

96. Bolu

Karadeniz Bölgesi'nin iç kesiminde yer alan **Bolu** ili ve il merkezinin tarihi oldukça eskilere uzanır. Bölge, Hitit İmparatorluğu'nun sınırları içerisindeydi. MÖ 2000 tarihlerinde Friglerin eline geçti. Ardından Lidya, Pers, Büyük İskender (Makedon), Bithynia egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Bithynia Kralı **IV. Nikomedes**, MÖ 74'te öldüğünde bölge vasiyet yoluyla Roma'ya bağlandı. MS 7. ve 9. yüzyıllar arasında İstanbul'a kadar ilerlemeyi başaran İslam (Arap) orduları buraya ulaşmayı başaramadılar. 13. yüzyılda Bizans egemenliğine giren yöre, daha sonra Türklerin eline geçti. **Orhan Gazi**'nin saltanat yıllarında kente gelen **İbni Batuta,** bölgeye tümüyle Türkmenlerin yerleştiklerini, hemen her kentte ahi tekkelerinin bulunduğunu yazar.

Yöreye ilk yerleşenlerin **Bebrikler** olduğu sanılır. **'Bebrikya'** diye ed anılan yöreye MÖ 8. yüzyılda da **Bitinler** yerleşti. Günümüzdeki **Bolu** kenti çevresinde kalıntılarına rastlanan **'Bithynion'**un Bebrikler ya da Bitinlerce kurulduğu tahmin edilir. Roma döneminde **'Bithyniym'** adıyla anılan kente İmparator **Claidus**'un saltanat yıllarında **'Cladiopolis'** adı verildi. İmparator **Hadrianus**'un sevgilisi **Antinous**'un doğum yeri olması nedeniyle kente **'Hadrianapolis'** adı konuldu. Bizans döneminde ise **kente sadece 'Polis' denildi. Bu adı Türkler 'Bolu' diye söyleyince, 'Bolu' kentin günümüzdeki adı olarak kaldı.** Kent, Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte il olmuştur.

97. Bor

İç Anadolu Bölgesi'nde Niğde ilinin bir ilçesi olan **'Bor'**un tarihçesi Neolitik Çağ'a kadar uzanır. Roma, Bizans, Selçuklu, Karamanlı, Osmanlı egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. **Adının 'ekilmemiş toprak' anlamına da gelen 'Bor' sözcüğünden kaynaklandığı öne sürülür.**

98. Bostancı

İstanbul'da, Anadolu yakasında, Suadiye ile Küçükyalı arasında kalan **'Bostancı'** adını burada Osmanlı döneminde olduğu bilinen **Bostancıbaşı Bahçesi**'nden ve 1950'lere değin var olan çok sayıdaki büyük bostanlardan alır.

99. Bozcaada

Kuzey Ege Denizi'nde Biga Yarımadası kıyıları karşısında ada ve Çanakkale'ye bağlı ilçe. Antik adı **'Tenedos'** olan **'Bozcaada'ya bu ad, adanın boz renkli görünümü göz önüne alınarak yerel yöneticiler tarafından verilmiştir.** Antik kavimlerin, Roma ve Bizans'ın egemenlik ve uygarlıklarını yaşayan **Bozcaada**, Lozan Antlaşması'yla Türkiye'ye bırakılmıştır (1923).

100. Bozdoğan

Aydın ilinin **'Bozdoğan'** ilçesinin tarihi Aydın ile aynıdır. İlçenin bulunduğu yere, bölge Bizans'tan Selçuklulara geçince **'Bozdoğanlı', 'Bozbey', 'Doğanbey'** adlı Türk aşiretleri yerleştirildi. **Adını 'Bozdoğanlı' aşiretinden almıştır.**

101. Bozkır

Konya'nın ilçesi **'Bozkır'**ın tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Tarihi Konya ile benzerlik gösteren ilçenin antik adları **'Isauria', 'Isauria Nova**: Yeni Isauria', **'Leontopolis', 'Trismaden'**dir.

102. Bozkurt

Kastamonu'nun ilçesi **'Bozkurt'**un tarihi il ile benzerlik taşır. 1953'te **'Abana'** ilçesinin merkezi **'Bozkurt'** adlı köye taşındı. 1968'de **'Bozkurt'** da ilçe olarak **'Abana'**dan ayrıldı. Ve bu adı taşıyan ilçe oldu.

103. Bozova

Şanlıurfa'nın ilçesi **'Bozova'**nın tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. Eskiden **'Yaylak'**ta bulunan yönetim merkezi, merkez 1930'da ilçe olunca **'Bozova'** adını aldı.

104. Bozüyük

Bilecik'in ilçesi **'Bozüyük'** ve yöresinin tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Frig, Pers, Roma, Bizans ve Selçuklu egemenliklerini yaşadı. Yöre ve kent 1289'da Selçuklular tarafından Osmanlılara verildi. 1926'da ilçe olan **'Bozüyük'**, güçlü bir ihtimalle **adını eski bir Türk boyunun adından almıştır.**

105. Buca

İzmir'in ilçesi **'Buca'**, ilçe statüsünü yeni kazanmış (1987) yerleşimlerdendir. **Eskiden ilin bir semtinin adıydı.**

106. Bucak

Burdur'un ilçesi **'Bucak'**ın tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Yerleşim alanındaki antik kentler **'Kremna'** ve **'Milia'** adlarını taşıyordu. İlçe, **'Bucak'** adıyla 1926'da kurulmuştur.

107. Burdur

Akdeniz Bölgesi'nde yer alan **'Burdur'** ilinin tarihi İlkçağ'a kadar uzanır. Kent Hitit, Arzava, Frigya, Pers, Makedon, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 14. yüzyılda Hamitoğullarının eline geçti. 1391'de Osmanlı topraklarına katıldı.

'Burdur Gölü'nün kıyısında Arzavalılar tarafından yapılan bir kalenin kalıntıları üstüne daha sonraları kurulan kent, Bizans döneminde **'Polidorion'** adıyla anılıyordu.

Kentin günümüzdeki **'Burdur'** şeklindeki **adının, 'Polidoruon'un yüzyıllar boyunca değişik biçimlerde telaffuz edilmesi sonucu oluştuğu genel kabul görmüş bir görüştür.**

108. Burhaniye

Balıkesir'in ilçesi **'Burhaniye'**nin tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Karesioğulları egemenlikleri yaşadı. 1323'te Osmanlı topraklarına katıldı. Adı, 1484'teki kayıtlarda **'Kemer'** diye geçen yerleşim Edremit'in bir bucağı iken 1867'de kasa (ilçe) oldu. Yunan işgaline karşı koyan ilk ege ilçelerinden biri olan **'Burhaniye'nin adını ilçe için yararlık gösteren bir paşadan aldığı öne sürülür.**

109. Bursa

'Bursa', Bithynia Kralı **I. Prusias** (MÖ 23-182) tarafından **'Prusa'** adıyla kuruldu. Bithynia'nın son kralı **IV.**

Nikomedes'in vasiyeti üzerine MÖ 74'te Roma egemenliğine girdi. Merkezi Nikomedeia (İzmit) olan **Bithynia Eyaleti** içinde yer aldı. Kent, ekonomik ve ticari yönden genişledi, bir kültür merkezi durumuna da girdi. **Çekirge**'deki **(Pythia)** kaplıcaları nedeniyle çok ün kazandı. **I. Iustinianus** kente görkemli bir saray ve hamam yaptırdı (1071). 1980'de Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından ele geçirildi. Haçlı seferlerinin ardından yeninden Bizans'a bağlandı. Kent, **Orhan Gazi** tarafından 1326'da fethedilerek Osmanlı devletinin başkenti yapıldı. **Bursa**'nın 1920'de Yunan işgaline uğraması büyük tepki ve üzüntüye neden oldu. Ankara'da TBMM kürsüsüne bir **'yas belirtisi'** olarak konulan siyah örtü, kent işgalden kurtarılıncaya, 10 Eylül 1922'ye kadar orada kaldı.

Bursa, mitolojiye göre savaşçı **'Herakles'** ile arkadaşı **'Polifemos'** ve **'Hylas'** sefere çıkarlar. Deniz yolculuğu bitip Mudanya'da karaya ayak bastıklarında **'Herakles'** kırılmış küreği yerine, yenisini yapmak üzere ağaç keserken, **'Hylas'** içmek için su aramaya gider ve ormanın derinliklerinde kaybolur. Zira, güzel su perileri yakışıklı **'Hylas'**a âşık olarak onu kimsenin bilmediği bir yere götürüp saklamışlardır. **'Hylas'**ın kaybolduğunu ilk önce **'Polifemos'** fark eder. **'Herakles'** ile birlikte **'Hylas, Hylas!'** diye bağırarak günlerce ormanda arkadaşlarını ararlar. Ama bulamazlar. **'Herakles'** yoluna devam ederken, umudunu yitirmeyen **'Polifemos'** orada kalır ve bölgeye yerleşir. Kentin bulunduğu ovada önce **'Kios'**, sonra da **'Prusa'** adını alan kenti, yani şimdiki adıyla **'Bursa'**yı kurar.

İlk ve Ortaçağ kaynaklarında **'Prusa'** diye geçen kentin adı, Türkler tarafından fethedildikten bir süre sonra şimdiki adı **'Bursa'**ya dönüşmüş ve öyle kalmıştır.

110. Büyükada

İstanbul'da, kent sınırları içinde, Marmara Denizi'nde, **'Adalar İlçesi'**nin merkezi ada. **Prens Adaları** ve **Kızıladalar** deniler ada topluluğunun en büyüğüdür. Antik adı **'Prinkipo'**dur. Adaların en büyüğü olduğundan Türkler tarafından **'Büyükada'** adıyla anılmıştır.

111. Büyükdere

İstanbul'da Avrupa Yakası'nda Sarıyer ile Kireçburnu arasında yer alan **'Büyükdere'** semti, adını aynı addaki antik adı **'Mega Reuma, Bathyraks'** olan dereden alır.

Semtin bulunduğu vadi, Antikçağ'da **'Batykolpos'** diye adlandırılmıştı. Buraya, Megaralıların **'Saron'** adak yeri olduğundan **'Saron Körfezi'** ya da **'Saron Burnu'** da deniliyordu. Bunun dışında, doğasının güzel görünümü nedeniyle **'Kalos Agros'**, çok geniş bir alan kaplayan çayırlığı nedeniyle de **'Libadia'** diye de adlar verilmişti. Türkler İstanbul'u aldıklarında burası ufak bir balıkçı köyüydü. Daha sonra hızla gelişti, köşk ve yalılarla donanarak güzide bir sayfiye durumuna geldi ve semt, vadinin ortasındaki akarsuyun adıyla **'Büyükdere'** diye anıldı.

112. Cağaloğlu

İstanbul'da Sirkeci ile Çemberlitaş arasında **'Cağaloğlu'** diye anılan semt, adını 16. yüzyılın Osmanlı sadrazamlarından, asıl adı **'Sciplone Cicale'** olan, İslam'ı kabul etmiş **'Cigalzade Yusuf Sinan Paşa'**dan alır. Yusuf Sinan Paşa'nın (Messina 1547-Diyarbakır 1605) günümüzdeki İran Konsolosluğu ile İstanbul Erkek Lisesi'nin bulundukları yerde görkemli bir sarayı ve hamamı vardı. Semte önceleri **'Cigalzade'** adı verildi. Bu ad, giderek **'Cağaloğlu'**na dönüştü. 19. yüzyıldan

itibaren sadrazamlık ve bazı nazırlıklar burada bulunduğundan semt ayrıca **'Babıâli'** adıyla da anılır.

113. Cerrahpaşa

İstanbul'da Aksaray ile Kocamustafa Paşa arasında yer alan **'Cerrahpaşa'** semti, adını **Cerrah Mehmed Paşa**'nın dönemin ünlü mimarı **Davud Ağa**'ya 16. yüzyılın sonlarına buraya yaptırdığı külliyeden alır. İstanbul'un yedi tepesinin yedincisi üzerinde kurulan semt, Bizans döneminde **'Kserolophos'** adıyla biliniyordu. O dönemden günümüze sadece kaidesi ulaşmış bulunan **'Arcadius'** sütunu kalmıştır. **Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Cerrahpaşa Hastanesi** ve **Gevher Nesibe Sultan** adına inşa edilmiş medrese de bu semttedir.

114. Ceyhan

Adana iline bağlı **'Ceyhan'** ilçesinin tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Hitit, Fenike, Mısır, Asur, Pers, Makedonya, Seleukos, Roma, Moğol, Memlûk, Ramazanoğulları egemenliklerini yaşadı. 16. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. Türk döneminde **'Yarsuvat', 'Minareliköy', 'Hamidiye', 'Urfiye'** gibi adlarla anıldı. Adı 1929'da **Ceyhan Irmağı**'ndan esinlenilerek **'Ceyhan'** şeklinde değiştirildi.

115. Cibali

İstanbul'un Unkapanı ile Fener arasında kalan **'Cibali'** semti, adını İstanbul'un Türkler tarafından fethedilmesine katılan komutanlardan **'Cebe Ali'**den dolayı **'Cebe Ali Kapısı'** diye bilinen **'Cibali Kapısı'** nedeniyle kapının adından alır. Semtte 18. yüzyılın sonlarına kadar daha çok Rum, Ermeni ve Yahudi azınlıklar ikamet ederlerdi. Semt, büyük çaptaki yangın afetleriyle ünlüydü. En çok yangın da **'Patlıcan mevsimi'** diye bilinen temmuz-ağustos aylarında çıkardı. 20. yüzyılın

sonlarında Haliç düzenlenirken, semtin Haliç kıyısı temizlenmiş, açılmış ve park durumuna getirilmiştir.

116. Cihanbeyli

Konya'nın **Cihanbeyli'** ilçesinin tarihi Hititlere kadar uzanır. Ancak, bu konuda ayrıntılı bilgi yoktur. İlçe Türklerin döneminde şu adları taşıdı: **'Esb-i Keşan', 'İnsuyu'**. 1926'da **'Cihanbeyli'** adını aldı.

117. Cizre

Şırnak'ın ilçesi **'Cizre'**nin tarihi Şırnak ile aynıdır. İlçenin çok yakınında antik **'Bazebda'** kentinin kalıntıları vardır. Kente Araplar **'Cezire-i ibn-Ömer'** adını verdi. **'Cizre'** adı, **'ada'** anlamına gelen **'Cezire'**den türemiştir.

118. Çal

Denizli'nin ilçesi **'Çal'**ın tarihi Roma dönemi öncelerine dek uzanır. Denizli ve yöresiyle birlikte 14. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin ilk adı **'Demirciköy'** idi.

119. Çaldıran

Van'ın ilçesi **'Çaldıran'** bu statüyü 1987'de kazandı. Tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. **Yavuz Sultan Selim**'in 1514'te **Şah İsmail**'e karşı kazandığı ilçenin adıyla anılan savaşla da ünlü **'Çaldıran' adını bir Oğuz oymağından almıştır.**

120. Çan

Çanakkale'nin ilçesi **'Çan'**ın tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. İlçe merkezinin ilk zamanlar ünlü bir pazar yeri olması ne-

deniyle adı **'Çanpazarı'** idi. **Çan deresi** kıyısına kurulmuş olan ilçe, daha sonra **'Çan'** adını almıştır.

121. Çanakkale

Anadolu Yarımadası'nın kuzeybatı ucundaki Biga Yarımadası ile Avrupa'nın güneydoğu ucundaki Gelibolu Yarımadası'nın üzerinde yer alan **Çanakkale** ili ve aynı adla anılan **Boğazı**'nın tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Antikçağ'a dek uzanır. Antikçağ'da **'Hellospones'** adındaki bölgeyle ilgili bilgiler MÖ 4 bininci yıldan başlar. Troya'nın (Truva) bir yerleşim merkezi olarak MÖ 3000'lerden bu yana var olduğu belgelenmiştir. Bu tarihten **'Lelegler'** başta Troya olmak üzere Ege adalarında ve **'Pellonnesos'**ta oturuyorlardı. **Homeros**'un **'İliada'** adlı destanının an akonusunu **'Mikenai'** Kralı **Agamemnon**'un Troya Kralı **'Phamos'**a karşı giriştiği ve **'Troya Savaşı'** diye bilinen savaşlar oluşturur. **Agamemnon,** 10 yıllık bir kuşatmadan sonra kenti ele geçirerek yakıp yıkar.

Bölge ve kent, MÖ 2000'lerin ortalarında Aka, MÖ 1200 yıllarında Frig istilasına uğradı. MÖ 8 ve 9. yüzyıllarda Eski Yunanlılar buralarda çeşitli koloniler kurdu. Bir süre Lidya egemenliğinde kalan **Çanakkale** ve yöresi MÖ 546'da Pers egemenliğine girdi. Büyük İskender Asya seferine çıkarken MÖ 334'te **'Granikos'**un (Biga Çayı) doğu kıyısında Pers ordusunu ağır bir şekilde yenilgiye uğrattı. **İskender**'in ölümünün ardından birkaç kez el değiştiren bölge, Bergama Krallığı'na bağlandı. Akabinde Makedonya Kralı **Philippos**'un ve Pontos Kralı **IV. Mithradates**'in istilasına uğradı. Romalılar, MÖ 191'de Boğaz'ı geçerken kıyı bölgelerini de istila edip 1. yüzyıl başlarında bölgenin tamamına egemen oldular. İstanbul'un kurulması, Çanakkale Boğazı'nın önemini daha da çoğalttı ve **Abydos**'ta (Aydos) bir tür gümrük kurularak Boğaz denetim altına alındı. Bizans İmparatoru **I. Iustinianus** (Jüstinyen), imparatorluğunun son yıl-

larında Boğaz'ın iki yakasındaki surları onartıp pekiştirli, kıyılardaki yerleşimlerin çevrelerini de surlarla çevirtti ve **Gelibolu**'nun da surlarını onartarak içlerine muhafızlar koydurttu. Bütün bu önlemlere rağmen 668 ve 573'te İstanbu'u kuşatacak olan İslam donanmasının buradan geçmesi engellenemedi. 717'de de **Mesleme bin Abdülmelik** komutasndaki İslam ordusu **Abydos**'tan karşıya geçip Trakya üzerden İstanbul önlerine gelerek kenti kuşattı. Bölge, Haçlı seferleri sırasında Venedik, Cenova ve Piza devletlerinin çekişme merkezi oldu. **Çanakkale Boğazı**'nın iki yakası Lain devletleri arasında bölüşüldü. Gelibolu, 1235'te İznik İmpaatoru **III. İonnes**'in eline geçti. 14. yüzyılın başlarında Bizans hizmetine giren Katalanlar, Gelibolu'yu ele geçirdiler. Aynı tarihlerde bölgede Türk akıncılar da sık sık görülmeye başlandı. Boğaz'ın Anadolu yakası çok geçmeden Karesioğulları Beyliği'nin egemenliğine girdi. 1332 ve 1341'de **Aydınoğlu Umur Bey**, Gelibolu'yu iki kez kuşattıysa da ele geçiremedi.

Orhan Gazi, Karasioğullarının topraklarını Osmanlı topraklarına kattıktan sonra, 1356 yılında oğlu **Süleyman Paşa** komutasındaki Türk askerleri **Çanakkale Boğazı**'nı geçerek Rumeli'nin fethinde ilk adımı attılar.

Osmanlılar, Avrupa topraklarına giriştikleri fetih harekâtını sürdürürken **Yıldırım Bayezid,** Çanakkale Boğazına büyük önem verdi ve burayı korumakla görevli özel bir birlik kurdu. Ayrıca, devlete savaş gemisi yapılması için Gelibolu'da bir tersane inşa edildi. **Fatih,** İstanbul'u aldıktan sonra Boğaz'ın Rumeli kıyısına **'Kilitbahir'**, Anadolu kıyısına ise **'Sultaniye'** de denilen **'Çanak Kale'**yi yaptırdı. İşte, Buginkü **'Çanakkale'** adı da Fatih'in yaptırdığı, bir süre **'Kala-i Sultaniye', 'Sultaniye'** ve de **'Çanak Kale'** diye anılan bu kaleden alır.

Yüzyılların **'Hellospontos'** adı, artık **'Çanakkale'**dir.

122. Çankaya

Ankara'da kent sınırları içinde yer alan **'Çankaya'** ilçesi adını aynı addaki **'Cumhurbaşkanlığı ikametgâhı'**nın bulunduğu yüksek yerin adından alır. Burada Kurtuluş Savaşı'nın başlangıcında bir bağ evi vardı. **'Çankaya'** tepesi diye anılan mahaldeki bu bağ evi, Ankara halkı adına satın alınarak **Mustafa Kemal**'e tahsis edildi. Ankara'nın başkent olmasının ardından büyükelçilikler ve önemli devlet daireleri bu semtte toplanmaya başladı. **'Çankaya'** adını **'Cumhurbaşkanlığı konutu'**nun bulunduğu **'Çankaya'** tepesinden almıştır.

123. Çankırı

İç Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde sınırlara sahip **'Çankırı'** ilinin tarihi eskilere dayanır. il, ilk önce Hitit egemenliği altındaydı (MÖ 200-1200). Ardından Paflagonların, Kimmerlerin, daha sonra da Lidya, Pers, Makedon, Pontos, Roma, Bizans, Anadolu beylikleri, Selçukluların egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 15. yüzyılın başlarında Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin bilinen ilk adı **'Gangra'** idi. MÖ 104'te Pontoslularca kurulduğu söylenir. Romalılar kenti **'Germanikopolis'** adını verdilerse de bu ad benimsenmedi. Türkler, kentin adını **'Gangara'** diye telaffuz ettiler. Bu ad, daha sonra **'Kangırı'** ve **'Kankırı'** şeklinde söylenirken, en sonunda şimdiki adı olan **'Çankırı'**ya dönüştü. **Çankırı** ve yöresi 19. yüzyılın sonlarında Kastamonu'ya bağlı bir sancak olarak yönetildi ve Cumhuriyet'in ilanından sonra il oldu.

124. Çarşamba

Orta Karadeniz bölgesinde, Samsun'un ilçesi olan Çarşamba hayli eski bir yerleşim merkezidir. Belgelere göre, MÖ 8. yüzyıldan önceleri yörede Kaşkalar yaşıyordu. Ardından Pers

(MÖ 6. yüzyıl), Pontos Krallığı (MÖ 4. yüzyıl), Roma (MÖ 64), Bizans (MS 4. yüzyıl), Trabzon Rum İmparatorluğu (13. yüzyıl) egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 14. yüzyılın ikinci yarısında Canikoğullarının eline geçti, 1428'de Osmanlı topraklarına katıldı. 19. yüzyılın sonlarına kadar Trabzon vilayetinin Canik sancağı sınırları içindeydi. Cumhuriyet döneminde ilçe statüsü ile Samsun'a bağlandı.

Yeşilırmak ilçenin tam ortasından geçer ve kentin bir bölümü **'Karşıyaka'**, öteki bölümü **'Berigeçe'** diye anılır. **İlçenin adı burada eskiden beri çarşamba günleri kurulan ünlü pazardan esinlenilerek 'Çarşamba' olmuştur.**

125. Çatak

Doğu Anadolu Bölgesi'nde Van'a bağlı ilçe statüsündeki **'Çatak'**ın geçmişi tarih öncesi çağlara dek uzanır. İlçedeki Tirişin Yaylası'nda bulunan kaya resimleri bunu kanıtlar. Mezolitik Çağ'dan İlk Tunç Çağı'na kadar olan dönemde yapılmış olan kaya resimlerinde av betimlemeleriyle ceylan, boğa, bizon, fil gibi hayvanların figürleri gerçeğe uygun ya da şematik olarak çizilmiştir.

Şimdiki **'Çatak'**, 645'te bölgeye gelen Araplar tarafından kuruldu. 13. yüzyılda Moğolların saldırı ve istilasına uğrayan bu yerleşim merkezi ve yöresi 1350'den itibaren Hakkâri beylerinin egemenliğine girdi. 1548'de Osmanlı devletine katıldı. Adı, kuruluşunda **'Şıtak'** iken, sonradan **'Çatak'**a dönüştü ve öyle kaldı. **Çatak**, 1865'ten bu yana ilçe statüsündedir.

126. Çatakköprü

Diyarbakır'ın Silvan ilçesinin bir bucağı olan **'Çatakköprü'**, adını ilçedeki aynı adı taşıyan köprüden alır.

127. Çatalca

İstanbul'un Trakya'ya yakın alanında yer alan bir ilçe olan **'Çatalca'**nın tarihi eskilere dayanır. Yöredeki **İnceğiz Mağaraları** Kapadokya'dakilere benzer. İçlerinde odalar, merdivenler, geçitler vardır. Buraların hem yerleşim yeri, hem de dinsel mekânlar olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Çatalca, Antikçağ'da ve Bizans döneminde **'Marta', 'Metrai', 'Metraj'** gibi adlarla anıldı. Bizans döneminde Hun (447), Avar (616), Bulgar (812) saldırılarına uğradı. **Çatalca** ve yöresi **I. Murad** döneminde (1350-1389) Osmanlı topraklarına katıldı. Kurtuluş Savaşı'nda düşman istilasına uğrayan **Çatalca**, Doğu Trakya Türk askeri güçlerince teslim alınırken önce il oldu, 26 Haziran 1926'da ilçe statüsüyle İstanbul'a bağlandı.

Kente 'Çatalca' adı Türkler tarafından verildi. Bunun nedeni, konuşlandığı yer ile ilgiliydi. Çünkü kentin çekirdeği, uzaktan bakıldığında 'bir çatalı andıran dağ'ın eteğinde kuruluydu. Osmanlılar burayı ele geçirdikten sonra yöreye ve kente yerleşen halk, kenti işte bu yüzden **'Çatalca'** diye anmaya başladı ve bu ad da giderek kentin adı durumuna geldi.

128. Çatalpınar

Ordu'nun ilçesi **'Çatalpınar'**, 1990'da ilçe oldu. Tarihi, Ordu ile aynıdır. Adını sınırları içindeki bir pınardan alır.

129. Çatalzeytin

Kastamonu'nun ilçesi **'Çatalzeytin'** 1954'te ilçe oldu. Tarihi, Kastamonu ile aynıdır. Adını sınırları içindeki aynı addaki akarsudan aldığı söylenir.

130. Çay

Afyonkarahisar'ın ilçesi **'Çay'**ın tarihi bağlı olduğu il ile büyük benzerlik gösterir. Adını, sınırları içindeki bir akarsudan aldığı sanılıyor.

131. Çayeli

Rize'nin ilçesi **'Çayeli'**nin tarihi Rize ile aynıdır. 1944'te ilçe oldu. Adını sınırları içinde yer alan geniş çay bahçelerinden almıştır. Antik dönemde ve Osmanlılar zamanında **'Mapavri'** adıyla anılan bir nahiyenin sınırları içerisindeydi.

132. Çayıralan

Yozgat'ın ilçesi **'Çayıralan'** bağlı olduğu il ile aynı tarihi geçmişe sahiptir. 1948'de ilçe oldu. Adı önceleri **'Çayırşeyhi'** iken **'Çayıralan'** şeklinde değiştirildi.

133. Çayırlı

Erzincan'ın **'Çayırlı'** ilçesi eski bir tarihe sahiptir. 1473'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Yörenin eski adı **'Mans' i**di. **'Çayırlı'**, 1954'te ilçe oldu.

134. Çaykara

Trabzon'un ilçesi **'Çaykara'**nın tarihi Trabzon ile aynıdır. Cumhuriyet döneminde Of'un bir bucağı iken, 1948'de ilçe statüsünü kazanmıştır.

135. Çelikhan

Adıyaman'ın ilçesi **'Çelikhan'**ın tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. Adının eski bir hanın adından kaynaklandığı söylenir.

136. Çemişgezek

Tunceli'nin ilçesi **'Çemişgezek'**in ve bulunduğu yörenin tarihi MÖ 3000'li yıllara dek uzanır. Yöre Hurri, Muşki, Hitit, Med, Pers, Kapadokya, Arap, Mencünük egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1473'teki **Otlukbeli Savaşı**'nın ardından **Fatih Sultan Mehmed** tarafından Osmanlı sınırlarına katıldı. 1936'da oluşturulan Tunceli ilinin ilçesi olan **'Çemişgezek'** (Ya da Çemişkezek) adının yerel dillerde **'dut ağacı bol yer'** anlamına geldiği söylenir.

137. Çengelköy

İstanbul'da Boğaziçi'nin Anadolu yakasında, Vaniköy ile Beylerbeyi arasında bir semt olan **'Çengelköy'**, Osmanlı ve Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde bostanları, bahçeleri, hıyarı, kirazı ve ayvası ile ünlü birçok gelişmiş sayfiye köyü durumundaydı. Buraya **'Çengelköy'** denilmesinin, dilden dile söylenegelen öyküsü şöyledir:

Fatih Sultan Mehmed, Avrupa Yakası'ndaki Ortaköy'ün karşısında yer alan **Çengelköy**'ün kıyılarında gezinti yaparken, kumsalda eski bir gemi demiri (büyük bir ihtimalle **'çapa'** buldu.

Bu olay, halk arasında **'Pedişah, sahilde bir 'çengel' buldu'** şeklinde dillendi ve yayıldı. O zamanlar küçük bir kıyı köyü olan semt, bu olayın ardından **'Çengelköy'** diye anılmaya başlandı.

'Çengelköy'ün adı ile ilgili bu öykü, İtalyan yazar **Amicis**'in "İstanbul-1874" adlı yapıtında ayrıntılı bir biçimde anlatılmıştır.

138. Çerkeş

Çankırı iline bağlı bir ilçe olan **'Çerkeş'**in Hitit, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadıktan sonra 11. ve 12. yüz-

yıllarda Türklerin yerleşmeye başladıkları bilinmektedir. Anadolu Selçukluları'nın egemenliğinin ardından ilçe ve yöresi **Çelebi Mehmed** döneminde 1417'de Osmanlı topraklarına katıldı. Adını, yakınlardaki **'Çerkeş Çayı'**ndan aldığı sanılmaktadır.

139. Çerkezköy

Tekirdağ'ın bir ilçesi olan **'Çerkezköy'** eski bir yerleşim merkezidir. **Adını, Osmanlı'nın son dönemlerinde, 93 Harbi'nden** (1877-1878 Türk-Rus Savaşı) sonra **buraya yerleştirilen Çerkez kökenli göçmenlerden** alır.

140. Çermik

Diyarbakır'ın ilçelerinden **'Çermik'** eski bir yerleşim merkezidir. 15. yüzyıl başında **Timur** ordularının Anadolu'ya düzenlediği seferler sırasında önem kazandı. Aynı yüzyıl Akkoyunlu egemenliğine girdi. 16. yüzyıl başlarında Safeviler tarafından alınan ilçe, **Çaldıran Zaferi**'nin (1514) ardından Osmanlı devletine bağladı. **'Çermik'** adının Ortaçağ'da kalan ve Artuklulardan **Fahreddin Kara Arslan** tarafından yaptırılan **'Çermik Kalesi'**nden aldığı ve **'Çermik'**in yerel bir sözcük olduğu sanılmaktadır.

141. Çeşme

İzmir'in ilçelerinden **'Çeşme'**, tarihte ilk olarak İonia'nın en önemli kentlerinden **'Erythrai'**nin (Ildırı) iskelesi olarak geçer. O dönemdeki adı **'Cyssus'** idi. Tüm dönemlerde bir liman yerleşkesi olarak önemini korudu. İonia'dan sonra Lydia, Pers, Bergama Krallığı, Roma ve Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 11. yüzyılda **Çaka Bey**, Beylikler döneminde Aydınoğulları buraya egemen oldu. Deniz üssü durumuna gelen **'Çeşme' Yıldırım Bayezid** tarafından Os-

manlı topraklarına katıldı. 1402'deki Ankara Meydan Savaşı'ndan sonra **Timur** tarafından tekrar Aydınoğullarına verildi. **Çelebi Mehmet**, yöreyi ve **'Çeşme'**yi yeniden Osmanlı sınırlarına kattı. **'Çeşme' adının kente Türkler tarafından verildiği bilinmektedir.**

142. Çıldır

Ardahan'ın ilçesi **'Çıldır'** bağlı olduğu il gibi eski bir tarihe sahiptir. Adı eskiden **'Zurzurna'** idi. Şimdiki adını, yakınlarındaki **'Çıldır Gölü'**nden aldığı sanılmaktadır.

143. Çiçekdağı

Kırşehir'in **'Çiçekdağı'** ilçesinin tarihi Kırşehir ve Yozgat ile aynıdır. İlçe Osmanlı padişahı **Abdülmecid** döneminde **'Mecidiye'** adıyla, Yozgat'a bağlı bir nahiye olarak kuruldu. 1930'da adı **'Çiçekdağı'** oldu. Önce Yozgat'a bağlıyken 1948'de Kırşehir'in ilçesi statüsüne geldi.

144. Çine

Aydın'ın ilçesi **'Çine'**nin tarihi Aydın'la aynıdır. Eskiden **'Kıroba'** adında ufak bir köydü. Sonra adı **'Hamidabad'** diye değiştirildi. Daha sonra, yönetim merkezi **'Eskiçine'**den şimdiki yerine taşındı. **'Hamidabad'** bir mahalle olarak kalırken, gelişip büyüyen ilçeye **'Çine'** adı verildi.

145. Çorlu

Tekirdağ'ın ilçesi **'Çorlu'**da ilk insan yerleşmesinin tarihi İlk Tunç Çağı'na dek (MÖ 3500-300) gider. Trakların ilk yerleşeni olan bu topraklarda sırasıyla Pers, Makedon, Roma, Bizans egemenlikleri yaşandı. Yöre, 1359'da **I. Murad** döneminde Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent **'Çorlu'** adını Bizans döneminde İstanbul'u yabancı kavimlerin saldırı ve istilalarından korumak amacıyla inşa edilmiş bulunan **'Truzulon'** kalesinin, bu şekilde telaffuz edilmesinden almıştır.

146. Çorum

Topraklarının yarısı İç Anadolu, yarısı Karadeniz Bölgesi içinde kalan **'Çorum'** ilinin ne zaman kurulduğu ve ilk adının ne olduğu belirlenememiştir. Ancak, yerleşim merkezi ve yöresinin tarihi Bakırtaş dönemine (MÖ 5000-3000) dek uzanır. Kent ve yöresi sırasıyla Asur, Hitit, Frig, Kimmer, Med, Pers, Makedon, Seleukos, Galat, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Kenti Malazgirt Zaferi'nden az sonra Danişmentliler ele geçirdi (1075). Yöreye ve kente **Alanyuntlu** Türk boylarından **'Çorumlu'** oymağı iskân edildi. Kentin adı uzun yıllar **'Çorumlu'** diye anılırken, sonraları günümüzdeki **'Çorum'** halini aldı. **Çorum,** kesin olarak **Çelebi Mehmed** tarafından ele geçirilerek Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent, 20 Nisan 1924'te il olmuştur.

147. Çubuk

Ankara'ya bağlı bir ilçe olan **'Çubuk'**un tarihi Hitit dönemine dek uzanır. Kent ve yöresi sırasıyla Frig, Galat, Pars, Roma, Bizans ve Selçuklu egemenlikleri ve uygarlıklarını yaşadı. Ankara Savaşı'ndan (1402) sonra bir süre **Timur**'un elinde kaldıysa da çok geçmeden yine Osmanlı topraklarına katıldı. Bu dönemde **'Çubukâbad'** diye anılan kentin adı **'Çubuk'**a dönüştü. **'Çubuk'** Cumhuriyet'ten sonra ilçe olmuştur.

148. Çubuklu

İstanbul'da Kanlıca'nın kuzeyinde, Paşabahçe'nin güneyinde Anadolu Yaykası'ndaki semt **'Çubuklu'** Osmanlı döneminde yavaş yavaş gelişmeye başlamış ve özelikle sultanlara özgü bir mesire yeri olmuştur. **'Çubuklu'** adını burada yapılan **'çubuk lüleleri'**nden almıştır.

149. Çukurca

Hakkâri'nin ilçesi **'Çukurca'**nın tarihsel geçmişi Hakkâri ile aynıdır. Eski adı **'Çal'** olan **'Çukurca'** 1953'te ilçe konumuna geldi.

150. Darende

Doğu Anadolu'da Malatya'nın bir ilçesi olan **'Darende'**nin tarihi Hitit döneminde başlar. Çeşitli egemenlik ve uygarlıkların ardından kenti 8. yüzyılda Araplar ele geçirdi. Araplar kente **'Tiranda'** adını verdiler. Kent, Dulkadiroğulları ve Memlûklu egemenliğinde kaldıktan sonra 1516'da Osmanlı topraklarına katıldı. **'Darende'**, **'Tiranda'** adından türemiştir.

151. Dazkırı

Afyonkarahisar'ın ilçesi **'Dazkırı'**nın tarihi hakkında kesinleşmiş bir bilgi yoktur. 1959'da ilçe oldu.

152. Demirci

Ege Bölgesi'nin iç batı bölgesinde Manisa'ya bağlı bir ilçe olan **'Demirci'**nin tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. Çeşitli uygarlıkların ardından Osmanlı yönetimine giren **'Demirci'**nin adının bir zamanlar ün salmış bir demirci ustasından geldiği

söylenmektedir. Kurtuluş Savaşı'nın ünlü efelerinden birinin adı da **'Demirci Mehmet Efe'**dir.

153. Demirköy

Kırklareli'nin ilçesi **'Demirköy'**ün tarihi Kırklareli ile aynıdır. İlçenin eski adları **'Samakov', 'Samakovcuk'** şeklindeydi. Daha sonra vaktiyle işletilmiş olan demir yataklarından esinlenilerek **'Demirciköy'** adı verildi.

154. Demirkonak

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinin merkez bucağına bağlı köy. Eski adı **'Kapurt'** olan köye bu ad resmî görevliler tarafından verlmiştir.

155. Denizli

Ege Bölgesi'nde bir il merkezi olan **'Denizli'**, İlkçağ'a kadar uzanır. Kent, antik **'Leodikeia e Epi Lykoi'**nin yerine **Antiokhinos II** tarafından (MÖ 261-246) eski **Diospolis** yakınında oluşturuldu ve kente kralın eşi **Laodike**'nin adı onuruna **'Leodikeia'** adı verildi. **Leodikeia**'nın bulunduğu alanda günümüzde **'Eskihisar'** yer almaktadır. Kent, Kral **III. Attalos**'un vasiyeti uyarınca MÖ 133'te Roma İmparatorluğu topraklarına katıldı ve bu dönemde yörenin önemli bir ticaret ve kültür merkezi durumuna geldi. Bizans döneminde 7. ve 10. yüzyıllar arasında Araplar kente çok sayıda akın düzenlediler. Kent, 1071'deki Malazgirt Zaferi'nin ardında Türklerin egemenliğine girdi. 1255'e kadar Bizans ile Selçuklular arasında birkaç kez el değiştirdi ve bu tarihten başlayarak Selçuklu egemenliği kesinleşti. 1261'de bölgede merkezi **Denizli** olmak üzere **Ladik** ya da **İnançoğulları** diye anılan beylik kuruldu. 11. ve 13. yüzyıllar arasında eski yerleşimin dışında, günümüzde kentin bulunduğu yerleşim gelişmeye

başladı. Germiyanoğlu egemenliği yaşandıktan sonra Denizli 1390'da Osmanlı topraklarına katıldı. Ankara Savaşı sonrası Germiyanoğullarına geri verildiyse de 1429'da yeniden Osmanlı'ya geçti.

Kent, Müslüman akınları esnasında Araplar tarafından **'Lazkiye'** diye anıldı. Kent ve yöresine çok sayıda Türk boyu yerleşince kentin adı ilk zamanlar **'Donguzlu'** ya da **'Domuzlu'**, **'Donuzluk'** şeklinde söylendi ve en sonunda da günümüzdeki **'Denizli'** şeklini aldı.

Cumhuriyet ile birlikte il olan (1924) **'Denizli'** günümüzde Türkiye'nin en gelişmiş sanayi ve ticaret merkezlerinden biri durumundadır.

156. Derebucak

Konya'nın ilçesi **'Derebucak'** eskiden **'Gencek'** adıyla Beyşehir'e bağlıydı. 1987'de **'Derebucak'** adıyla ilçe olarak Konya'ya bağlandı.

157. Derepazarı

Rize'nin ilçesi **'Derepazarı'** eskiden bucak iken, 1990'da ilçe oldu. Adı yöneticilerce verilmiştir.

158. Derik

Mardin'in bir ilçesi olan **'Derik'**in tarihi Roma dönemine dek uzanır. Roma ve Bizans dönemlerinde burada altın üretimi yapıldığı bilinir. Kent, Artuklu egemenliğinde iken daha da gelişti ve **'Derük-ü Ülya'** (Yukarı Derik), **'Derük-ü Süfla'**(Aşağı Derik) diye iki ayrı bölümden oluştu. Osmanlı dönemindeyken, günümüzde artık unutulmuş bulunan 'kokulu yağ ve peynir'i ile ünlüydü. **Derik**, zeytinyağı ve sabun imalathanelerinin de yer aldığı ilginç bir Güneydoğu Anado-

lu yerleşim merkezidir. Adının nereden geldiği ise saptanamamıştır.

159. Derinkuyu

Nevşehir'in bir kazası olan **'Derinkuyu'**nun tarihi ilk Hıristiyanlık dönemlerine dek uzanır. **'Derinkuyu'**nun yer aldığı toprakların altında, kimilerince **'Dünyanın sekizinci harikası'** diye adlandırılan bir **'yeraltı şehri'** mevcuttur. Yörede yaşayan Hıristiyan halkın 7. yüzyılda Arap saldırılarından kendilerini korumak amacıyla yaptığı bir yerleşim, yerin tam 85 metre altındadır ve 7 ayrı kattan oluşur. Isıyı koruyan ve rutubet tutmayan tüflü arazinin oyulması yöntemiyle yapılan yeraltı kenti, yöre halkının çabalarıyla ortaya çıkarılmış, devlet tarafından onarılıp düzenlenmiş ve aydınlatılarak turizmin hizmetine açılmıştır. Yeraltı şehrinin geniş bölmeleri, eğimli ve basamaklı koridorlarla birbirine bağlıdır. Toplam 214 basamakla inilen en alt katta, haç planlı ve koro bölümü kuyu çevresinde bulunan bir kilise vardır. Depolar, mutfaklar, yatak odaları, birbirine bağlantılı hava bacaları ve su sarnıçları, yerleşimin öteki parçalarıdır.

Buraya **'Derinkuyu'** adı yöre halkı tarafından verilmiştir.

160. Develi

Kayseri'nin bir ilçesi olan **'Develi'**nin tarihi İlk Tunç Çağı'na dek uzanır. İlçede Hitit döneminden kalma çok sayıda anıt kalıntısı mevcuttur. **Develi Kalesi**'nin ise Roma dönemine ait olduğu sanılır. Yerleşim merkezi, 19. yüzyıla kadar güneydoğudaki bir kale kalıntısının eteklerindeydi. Eskiden bu yöreye yerleşen **'Develu Aşireti'**nden adını aldığı söylenen yerleşim, daha sonra **'Everek'** adlı köye doğru taşındı. Bu yer değişimi ardından **'Everek'** giderek **'Develi'** diye anılmaya başlandı.

161. Devrek

Zonguldak iline bağlı bir ilçe olan **'Devrek'**in MÖ 6. yüzyılda Pers egemenliğinde bulunduğu bilinir. İlçe ve yöresi Makedon, Bithynia Krallığı, Roma, Bizans, bazı beylik egemenlik ve uygarlıklarının ardından 413'ten sonra Osmanlı topraklarına katıldı. El yapımı işlemeli ve süslü bastonlarıyla ünlü **'Devrek'** adının ilçedeki **'Devrek Çayı'**nın adından geldiği öne sürülür.

162. Devrekâni

Kastamonu bir ilçesi olan **'Devrekâni'**nin tarihi eski çağlara uzanır. Roma, Bizans, Candaroğlu yönetimlerinden sonra Osmanlı topraklarına katılan **'Devrekâni'** 4 Ağustos 1944'te ilçe oldu. Adının aynı addaki akarsudan geldiği sanılmaktadır.

163. Dicle

Diyarbakır'ın bir ilçesi olan **'Dicle'**nin tarihi oldukça eski çağlara dek uzanır. İlk zamanlar **'Piran'** adıyla bilinen ilçe, Osmanlılar döneminde ufak bir köy iken, 1927'de bucak statüsü kazandı ve Maden ilçesine bağlandı ve adı **'Eğil'** oldu. 1936'de **'Eğil'** bucağı **'Piran'**a taşındı ve buraya da taşınılan yerin adıyla **'Eğil'** ilçesi kuruldu. 1951'de ise **'Piran'**ın adı değiştirilerek **'Dicle'** ilçesi kuruldu. **'Dicle'** adını, antik adı **'Tigris'** olan **'Dicle Nehri'**nden almıştır.

164. Dikili

İzmir'in ilçelerinden olan **'Dikili'**nin yerleşim tarihi eskilere uzanır. İlk adı, Antikçağ'da **'Attanneus'** ya da **'Aterneus'**un kalıntıları Dikili-Bergama karayolu üzerindedir. Ayrıca, ilçeye bağlı **'Çandarlı'** bucağındaki arkeolojik kazılarda MÖ 10. yüzyılda kurulduğu sanılan **'Pitane'** kenti de ortaya çıkarıl-

mıştır. Osmanlı döneminde, 19. yüzyılda Aydın vilayeti İzmir sancağının Bergama kazasına bağlı bir nahiye (bucak) olan yöre, 13 Haziran 1919'da Yunan işgaline uğradı. 14 Eylül 1922'de kurtarılan kent, 1928'de ilçe oldu. Adının, yöreye yerleşen Türkmen boylarınca konulduğu sanılmaktadır.

165. Dikmen

Başkent Ankara'nın güneybatı kesiminde yer alan **'Dikmen'** semti adını bir koniyi andıran bir tepe üzerinde oluşu nedeniyle almıştır. İlk zamanlar küçük bir köy durumunda olan **'Dikmen'**, günümüzde gelişerek Ankara kenti ile bütünleşmiş durumdadır.

166. Dikmen

Sinop'un ilçesi **'Dikmen'** eskiden Gerze'nin bucağı iken, 1990'da ilçe yapılarak Sinop'a bağlanmıştır.

167. Dinar

Afyonkarahisar'ın ilçelerinden olan **'Dinar'**da ve yakınlarında yapılan araştırmalardan elde edilen buluntular MÖ 3000'li yıllara tarihlenmiştir. Buluntular arasında çamur ya da kerpiçten evler, çanak-çömlek, süs eşyası, ambarlar, paralar ve Hitit çivi yazısı tabletleri bulunur. Antik adı **'Kelainai'** olan yerleşim merkezi ulaşım yolları üzerinde önemli bir ticaret, kültür ve din noktasıydı. MÖ 1000'lerde burası önde gelen bir Frigya kentiydi. Kral **Midas**, MÖ 8. yüzyılda başkentini bu kente taşıdı. Kent, Lidya döneminde de önemini korudu. MÖ 407'de kent Pers Kralı **II. Dareios Okhos**'un kurduğu Büyük Frigya Satraplığının merkezi oldu. Kent daha sonra **'Gelene'** adıyla anıldı. Büyük İskender'den sonra Seleukoslara geçen kent, MÖ 3. yüzyılda **'Kibodos'** diye adlandırıldı. Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerinden sonra

Osmanlılar geçen kentin adının Perslerin para birimi **'Dinar'**dan geldiği sanılmaktadır.

168. Direklerarası

İstanbul'da Şehzadebaşı'nda yer alan semt. **Şehzadebaşı**'nın **Vezneciler** ile **İbrahim Paşa Mescidi** arasındaki bölümü **'Direklerarası'** adıyla anılır. Bizans döneminde burası **'Philadelpihion'** diye anılırdı. O dönemde çeşitli anıtlarla süslü bir yerdi. Osmanlı döneminde ise Vezneciler'den gelişte, sağ taraftaki dükkânların önünde bulunan mermer sütunlu revaklar nedeniyle burası **'Direklerarası'** adıyla anıldı. 1880'lerde semtteki çok büyük kahvehanelerde Karagöz, meddah, ortaoyunu oynatılmaya başlandı. Zamanın ünlü toplulukları ve sanatçıları (**Abdürrezzak, Minakyan, Kel Hasan, Küçük İsmail, Kavuklu Hamdi** vd.) özellikle Ramazan aylarında bu kahvelerde temsiller verdiler. II. Meşrutiyet'ten sonra semtte **'Sahne-i Heves'** adlı bir tiyatro da burada açıldı. Tiyatro, **Ahmet Nuri Sekizinci, Musahipzade Celal, Naşit Özcan** gibi tiyatro adamları tarafından kurulmuştu. Günümüzdeki İstanbul Şehir Tiyatroları'nın temeli olan **Darülbedayi-i Osmani** de semtteki **Letafet Apartmanı**'nda kurulup etkinliğe geçti. Ayrıca cadde üzerinde çeşitli kapalı sinema salonları **(Milli, Ferah, Turan)** da vardı. **Naşit Tiyatrosu** uzun süre oyunlarını **Turan Sineması** salonunda sergiledi. 1924'te **'Ferah Sezonu'** diye bilinen, **Muhsin Eğtuğrul**'un **Behzat Budak, Hazım Körmükçü, Vasfi Rıza Zobu, İ. Galip Arcan, Kınar Hanım** gibi sanatçılarla kurduğu tiyatro topluluğu da **Ferah Sineması** salonunda temsiller verdi. 1931'de ise **Raşit Rıza Samoko, Ertuğrul Sadi Tek, Nurettin Şefkati, Vedat Örfi Bengü** oyunlarını **Feyziye Kıraathanesi**'nde sergilediler. Eğlence yerlerinin Beyoğlu yakasına taşınması sonucu, **Direklerarası** bu niteliğini yitirerek, sıradan bir ticaret semti niteliğine büründü.

169. Divriği

Sivas'ın ilçelerinden **'Divriği'**nin tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Yöre ve kent MÖ 550'den başlayarak Pers, Büyük İskender, Kapadokya Krallığı, Roma, Pontus, Sasani, Bizans, Mengücek, İlhanlı, Selçuklu, Eretna egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1516'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Bizans dönemindeki adının **'Tephrike'** olduğu bilinen **'Divriği'**nin, **'Divriği'** adını ilk adından (söylenişi 'Tefrike') almıştır.

170. Diyarbakır

Güneydoğu'nun önemli kenti **'Diyarbakır'**ın çok eski bir tarihi vardır. Arami **'Bit Zamani'** krallığının başkenti olduğu bilinir. Sırasıyla Asur, İskit, Med, Pers, Eski Yunan, Part, Roma, Sasani, Bizans, Arap, çeşitli beylikler, Selçuklu, Safevi egemenlikleri ve uygarlıkları yaşadı. Kentin ünlü surları Roma İmparatoru **II. Constantinus** yaptırdı. Kent 1514'te **Yavuz Sultan Selim** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin adı Eski Yunan ve Roma kaynaklarında **'Amida'**, İslam kaynaklarında **'Amid'**, **Dede Korkut Kitabı**'nda **'Hamid'** olarak geçer.

'Bekr İbn Vâ'il' adlı göçebe Arap kabilesi, çevrede çokça dolaştığından Abbasiler 8. yüzyılda buralara **'ana bölge'** anlamına **'Diyar-ı Bekr'** adını verdiler. Ad giderek **'Diyarbekir'**e dönüştü. Ve Osmanlı döneminde bu telaffuz şekliyle anıldı.

Cumhuriyet'in ilanının ardından il konumuna getirilen **'Diyarbekir'**in adı, 1937 yılında bir Bakanlar Kurulu kararıyla, il topraklarında zengin bakır madenlerinin bulunuşu göz önüne alınarak **'Diyarbakır'**a dönüştürüldü.

171. Dodurga

Çorum'un ilçesi **'Dodurga'**nın tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. Eskiden Osmancık'ın bucağı iken 1990'da ilçe yapılarak Çorum'a bağlandı. İlçe, adını bir Oğuz boyu olan **'Dodurga'**dan almıştır.

172. Doğanhisar

Konya'nın ilçesi **'Doğanhisar'**ın tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. Adı, resmî yöneticilerce konulan **'Doğanhisar'**, 1957'de ilçe oldu.

173. Doğankent

Giresun'un ilçesi **'Doğankent'** eskiden Tirebolu'nun bucağıyken halk oylamasıyla Giresun'a bağlandı ve 1990'da ilçe oldu. Eski adı **'Harşit'** iken **'Doğankent'** olarak değiştirildi.

174. Doğanşehir

Malatya'nın bir ilçesi olan **'Doğanşehir'**in tarihi eskilere uzanır. Sırasıyla Roma, Bizans, Abbasi ve Selçuklu egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Osmanlı döneminde 93 Harbi (1777-1778 Türk-Rus Savaşı) sırasında yöreye doğudan gelen göçmenler iskan edildiler. Bu dönemde **'Viranşehir'** diye anılan yerleşim merkezi Bizans döneminde **'Zapetra'** ya da **'Zibatra'** diye anılıyordu. Gelişmemiş bir köy olan **'Viranşehir'**in ismi uzun süre **'Muhacir Şehri' - 'Macirşehri'** diye anıldı. Ardından **'yeniden doğan, gelişen bir kent'** anlamına **'Doğanşehir'** adı verildi. **'Doğanşehir'** 1929'da bucak, 1946'da bağlı olduğu Akçadağ ilçesinden ayrılarak ilçe yapılmıştır.

175. Doğanyol

Malatya'nın ilçesi **'Doğanyol'** eskiden Pötürge'nin bir bucağı idi. 1990'da ilçe statüsüyle Malatya'ya bağlandı. Adı, yöneticilerce konulmuştur.

176. Doğubayezit (Doğubeyazıt/Doğubayezid)

Ağrı'nın bir ili olan **'Doğubeyazıt'** eski bir yerleşim merkezidir. Tarih boyunca Urartu, Pers, Makedonya, Selefkios, Roma, Bizans, Selçuklu, Celayirli egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı.

Celayir hükümdarı Bayezid'in kente yaptırdığı kale nedeniyle bir süre onun adıyla anıldı. Bu ad daha sonra **'Doğubeyazıt'**a dönüştü. **Bu adın, kaleyi kurdurduğu sanılan Osmanlı Padişah I. Bayezid'den geldiği de öne sürülür.** Kent, Cumhuriyetin ilanının ardından **'Bayazıt'** ilinin merkezi konumunda kaldıysa da, il merkezinin **Karaköse**'ye taşınmasından sonra 1927'de ilçe merkezi olmuştur.

177. Dolmabahçe

İstanbul'da, Rumeli yakasında, Beşiktaş ile Kabataş arasında yer alan semt. Eski Yunan mitolojisinde **Argonaultlar**ın kralı **İason**'un Karadeniz seferinden dönüşte burada karaya çıktığına inanılır. Burası Bizans döneminde ünlü bir gezi alanıydı. 1614 yılında, **I. Ahmed** dönemi kaptan-ı deryası **Halil Paşa**'nın önayak olmasıyla bir yay biçimindeki kıyı doldurulmaya başlandı.

Doldurma işlemi **Genç Osman** döneminde tamamlandı ve **'Dolmabahçe'** adı ile hünkâr bahçesi olarak kullanıldı.

Antik adı **'İasonion'** olan **'Dolmabahçe'**de, Dolmabahçe Sarayı, Dolmabahçe Camii, Saat Kulesi, BJK İnönü Stadı gibi yapılar mevcuttur.

178. Domaniç

Kütahya'nın ilçesi **'Domaniç'**in tarihiyle ilgili kesin bilgiler 13. yüzyıldan itibaren başlar. **'Domaniç'** 1281'de **Osman Gazi**'nin babası **Ertuğrul Gazi**'ye yaylak olarak Selçuklular tarafından verildi. **'Domaniç'**in yerel bir sözcük olabileceği öne sürülür.

179. Düzce

'Düzce' ilinin tarihi Eski Çağlara kadar uzanır. Kent ve yöresine ilişkin en ayrıntılı bilgiler şimdi **'Konuralp'** diye anılan, eski adı **'Üsküb'** olan bucağa aittir. Antikçağ'daki adı **'Kieros'** olan **Üsküb**, o dönemde önemli bir yerleşimdi. Eldeki bilgilere göre Bithynia Kralı **I. Prusias** burayı fethederek adını **'Prusias' (Prusias ad Hypium)** şeklinde değiştirdi. Roma döneminin ilk yıllarında ufak bir yerleşim olan kent, giderek genişledi ve kendisini çevreleyen surların dışına taştı (MS 2. yüzyıl). Kent daha sonraki yüzyıllarda daha da gelişerek Bizans döneminde Piskoposluk merkezi oldu. Yöre ve kent, 1321'de Konuralp tarafından Osmanlı topraklarına katıldı ve uzun yıllar **'Konrapa', 'Konuralpeli'** adlarıyla anıldı. Daha sonra **konuşlandığı çok geniş ve düz bir ova nedeniyle kente 'Düzce' denilmeye başlandı** ve bu isim günümüze dek ulaştı. **'Düzce'**, 1999 da il olmuştur.

180. Düziçi

Adana'nın ilçesi **'Düziçi'**nin tarihi Adana ile aynıdır. 1980'e kadar bucak iken bu adla ilçe oldu. Eski adı **'Haruniye'** idi.

181. Düzköy

Trabzon'a bağlı **'Düzköy'** Akçaabat'a bağlı bucak iken 1990'da bu adla ilçe oldu.

182. Eceabat

Çanakkale'nin Çanakkale Boğazı kıyısındaki ilçesi **'Eceabat'**ın ilk yerleşenleri Traklar oldu. Ardından Foça **(Phokaia)** ve Midilli **(Lesbos)** göçmenleri de gelip aynı yere yerleştiler. Yöredeki en eski yerleşim merkezi ise **Madyto** (bugün Maydos) ve **Sestos** oldu. Yöre, çeşitli antik egemenlikler ve uygarlıklar yaşadıktan sonra, zamanla adı **'Maydos'**a dönüşen **'Madytos'**a ilk gelen Türkler, **Melik İsa**'ya bağlı kuvvetlerdi. 1354 yılında Osmanlılar Rumeli topraklarına geçerlerken **'Ece Bey' Maydos'u aldı ve yerleşim merkezine onun adı verildi: 'Eceabat'**. Burası 19. yüzyıl sonlarına kadar bağımsız **Biga** sancağına bağlı bir kaza olarak yönetildi. 1922'de **Eceabat** yeniden kuruldu ve Çanakkale iline bağlı bir ilçe oldu.

183. Edirne

Türkiye'nin Trakya topraklarındaki en büyük kenti **'Edirne'**nin tarihi Kalkolitik Çağ'a (5500-3500) dek uzanır. Kent, Traklar tarafından **'Orestia'** ya da **'Uskudama'** adıyla kuruldu. Kent ve yöresi tarih boyunca sırasıyla Trak, Pers, Büyük İskender, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Osmanlılar 1361'de **Sazlıdere** zaferinin ardından kenti Osmanlı topraklarına kattı. Edirne, 1365-1453 arası Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olarak kaldı.

Roma İmparatoru **'Hadrianus'** kasaba statüsündeki yerleşimi bayındırlık hamleleriyle gelişmiş bir kente dönüştürdü (MS 123-124) ve kendi adından esinlenerek kente **'Hadrianapolis'** adını verdi. **Edirne**, Türkler zamanında **'Edrinus', 'Endiriye', 'Edrine Bolu', 'Edrune'** adlarıyla anıldıktan sonra, 16. yüzyıldan sonra bugünkü **'Edirne'** şekli kentin değişmez adı oldu.

184. Edremit

Balıkesir'in Ege Denizi kıyı ilçesi **'Edremit'** yakınlarında kalıntıları olan antik kentin MÖ 15. yüzyılda kurulduğu belirlenmiştir. **Troya (Truva)** savaşının ardında kent Lidyalıların eline geçti. **Lidya Kralı Kroios**'un kardeşi **'Adramys'** kenti onardı ve bayındırlık yönünden çok geliştirerek buraya **'Adramyttion'** adını verdi. Bu ad, günümüzdeki **'Edremit'**in ilk ve asıl şeklidir. Yöre, bazı kaynaklarda **'Pedasos'** ve **'Lyrnesos'** diye de anılır. Yöre ve kent, tarih boyunca Pers, Makedon, Roma, Bizans, Selçuklu, Haçlı, Karesioğulları egemenliklerinden sonra 1335'te Osmanlı topraklarına katıldı. 1876'da ilçe oldu.

185. Efes

Kalıntıları İzmir'in Selçuk ilçesi sınırları içinde bulunan, antik **İonia** bölgesindeki bu antik kent; Küçük Menderes **(Kaystros)** ırmağının denize ulaştığı körfezin kıyısında, **Lydia 'Kral Yolu'**nun başlangıcındadır. Antik adı Eski Yunanca **'Ephesos'**, Latince **'Efhesus'** olan **'kent'** Türkçede **'Efes'** şeklini almıştır. Kentin kimler tarafından ne zaman kurulduğu saptanamamıştır.

Bir efsaneye göre, tarihin çok eski çağlarında diyar diyar dolaşan göçebe bir kavim vardı. Kavmin önde gelenleri göçebelikten yerleşik düzene geçmeyi ve bir kent kurmayı kararlaştırdı. Kâhinler onlara, **'Kuracağınız kentin yerini sizlere bir yaban domuzu gösterecek.'** dedi. Kavim halk bir gece karanlıkta balık kızartırken, balık sıçradı ve bir ateş kıvılcımı da yakınlardaki korulukta bulunan çalıların üzerine düştü. Ağaçların arasından aynı anda bir yaban domuzu belirdi. Domuzu hemen orda öldürüp, kehanetin de gerçekleştiğini anlayarak o korulukta **'Efes'** kenti kuruldu.

Eski Yunan kavimlerinin ardından Makedonya, Roma ve Bizans egemenliklerini yaşayan **'Efes'**, 1416'da Osmanlı topraklarına katılmıştır.

186. Eğil

Diyarbakır'ın ilçesi **'Eğil'**, 1990'da ilçe konumuna getirildi. Eskiden aynı adı taşıyan bir bucaktı.

187. Eğridir

Akdeniz Bölgesi'nde Isparta'ya bağlı bir ilçe olan **'Eğridir'**; Hitit, Frig, Lidya, Eski Yunan, Roma ve Bizans dönemlerinin ardından Anadolu Selçuklu Sultanı **III. Kılıç Aslan** zamanında Türk egemenliğine girdi (1204). Hamitoğulları Beyliği'nin egemenliğine son veren Osmanlılar kenti ve yöreyi kendi topraklarına kattı (1391). Kent, Cumhuriyet'in ilanından sonra Isparta'ya bağlı bir ilçe oldu.

İlçe, ilk kuruluş yıllarında aynı addaki göle doğru uzanan yarımadanın ucundaydı. Bir büyük yangın afeti sonucunda yerleşim merkezi baştan sona kül olunca **Eğridir**, yarımadanın dışına taşındı ve göl kıyısında, genişliği değişen eğri bir yerleşim görünümü kazandı.

Kent adını işte bu eğri yerleşim biçiminden almış ve **'Eğridir'** adı ortaya çıkmıştır.

188. Eğrikapı

İstanbul'da Yedikule ile Ayvansaray arasında bulunan semt ve de Bizans döneminden kalma bir kapı olan **'Eğrikapı'**nın Bizans dönemindeki adı, Türkçesi **'çarık'** anlamına gelen **'Kaligaria'** adıyla anılıyordu. Bunun nedeni, Bizans döneminde burada askeri bir ayakkabı atölyesinin bulunmasıydı. 1453'te İstanbul fethedildikten sonra Türklerin ilk yerleştikleri yerlerden biri de buraları oldu. **'Kapı'**ya **'Eğrikapı'** adının,

İstanbul'un alınışı sırasında top atışına maruz kalan kapının eğrilmesinden kaynaklandığı yolunda bir şehir efsanesi vardır.

189. Ekinözü

Kahramanmaraş'ın **'Ekinözü'** ilçesi 1990'da ilçe oldu. Eskiden aynı adı taşıyan bir kasabaydı.

190. Elazığ

Doğu Anadolu Bölgesi'nde bir il olan **'Elazığ'**ın tarihi oldukça yenidir. II. Mahmud döneminde 1834'e kadar böyle bir yerleşim yoktu. Bu tarihte bugün kentin konuşlandığı bölgeye eyalet valisi olarak atanan **Reşit Mehmet Paşa**, bir süre **Harput**'ta ikamet ettikten sonra kış aylarının çok sert geçmesi, ulaşım güçlükleri gibi nedenlerle buralarda yeni bir yerleşim yeri kurmaya karar verdi. **'Mezraa'** ya da **'Mezre'** adını taşıyan bir yerde bir kışla ile bir hükümet konağı yaptırdı. Yeni yerleşim yeri kısa süre içerisinde gelişti ve önem kazandı. Meskenler ve işyeri binalarının sayıları arttı. Bu arada Harput da giderek önemini yitirdi. **Abdülaziz**'in saltanat yıllarında buraya vali olarak atanan **İsmail Paşa**, **'Mezraa'** adını padişahı onurlandırmak amacıyla **'Sultan Aziz'in bayındırlaştırdığı kent'** anlamına **'Mamuret-ül-Aziz'**e çevirdi (1862). Kentin gelişmesi sürdü. Cumhuriyet döneminde **'Elazığ'** adıyla il oldu.

191. Elbistan

Kahramanmaraş'ın ilçesi **'Elbistan'** Hitit, Geç Hitit, Roma, Bizans, Selçuklu, Anadolu beylikleri dönemlerini yaşadıktan sonra **Yavuz Sultan Selim**'in saltanat yıllarında (1512-1520) Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent, Ortaçağ'da Bizans-Arap savaşları esnasında yakıp yıkılan o dönemdeki **Afşin**'in **(Arabissos)** yerini alan bir yer-

leşim merkezidir. Kent, eski tarihsel kaynaklarda **'Ablasta', 'Ablastayn', 'Ablustayn', 'Ablistan'** adlarıyla da geçer. Günümüzdeki adı, bu adlardan türemiştir. Cumhuriyet ile birlikte Kahramanmaraş iline bağlı bir ilçe statüsüne getirilmiştir.

192. Elmadağ

'Elmadağ', Ankara'ya bağlı bir ilçedir ve tarihi, Ankara ile paralellik gösterir.

Önceleri **'Asiyozgat', 'Küçük Yozgat'** gibi adlarla bilinen bu yerleşim merkezi, Çankaya ilçesine bağlı bir nahiye (bucak) iken 1960'da ilçe oldu.

Adını, güney ve güneybatısındaki **'Elma Dağı'**ndan alan ilçe, Ankara'ya 39 km uzaklıktadır.

193. Emet

Kütahya'nın ilçelerinden **'Emet'**in tarihi ilk çağlara dek uzanır. Kent ve yöresi Bithynia, Bergama Krallığı, Selçuklu, Germiyanoğulları egemenliklerinden sora 1429'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. **'Emet'** adının yerel bir sözcük olabileceği öne sürülmektedir. Antikçağ'da **'Tiberipolis'** diye anılan kentin şimdiki **'Emet'** adının, **'uç', 'son'** anlamına geldiği bazı kaynaklarda belirtilir.

194. Eminönü

İstanbul'un bir semt ve ilçesi olan **'Eminönü'**, semt olarak adını Fatih Sultan Mehmed döneminde burada kurulan 'gümrük eminliği'nden alır. O dönemde, İstanbul'un belirli noktalarına, halk yararına denetleme ve yaptırım uygulama yetkilerine sahip yöneticiler yerleştirilmişti. Örneğin, arpa kalite ve fiyatlarını **'arpa emini'**, un fiyatlarını **'un emini'**, yağ fiyatlarını **'yağ emini'** denilen görevliler denetlerlerdi. Bunun dışında bir de **'gümrük'** işlerini denetleyip yürütmek-

le görevli bir **'gümrük emini'** vardı. Gümrük emini, günümüzdeki **Eminönü** semti sınırları içinde yer alan bir binada görev yapardı. Gümrük parası, vergisi buraya yatırılırdı. **'Emin'** önüne gitmeyen, vergisini ödemeyen cezalandırılırdı. İlerleyen tarihte semtte görev yapan **'eminler'** kaldırıldı. Ancak, **'Eminönü'** sözcüğü dillere yerleşip semte ad olmuştu.

'Eminönü', Cumhuriyet döneminde önceleri bir bucak iken, sonraları ilçe yapılmıştır. 2008'de mahalle statüsüyle Fatih ilçesine bağlandı.

195. Emirdağ

Afyonkarahisar'ın bir ilçesi olan **'Emirdağ'ın** tarihi Kalkolitik Çağ'a dek (MÖ 5500-3500) uzanır. Frigler tarafından kurulduğu sanılan kent tarih boyunca Seleukos, Roma, Bizans, Arap ve Selçuklu dönemlerinden sonra Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent, önceleri **'Muslucalı', 'Musluca'** adlarıyla anılırken, 1886'da kaza yapılarak adı **'Aziziye'** oldu. Cumhuriyet ile birlikte ilçe statüsü verildi. 1932'de adı değiştirilerek sınırları içindeki **'Emir Dağı'**ndan hareketle **'Emirdağ'** olarak saptandı.

196. Emirgan

İstanbul'da Rumeli yakasında İstinye ile Baltalimanı arasında yer alan semtte Osmanlılar döneminde, 16. yüzyılda **'Feridun Bey', 'Feridunpaşa'** diye anılan bir bahçe vardı. **IV. Murad,** bu bahçeyi Revan kalesini kendisine savaşmadan teslim eden Safevi valisi **'Emirgûneoğlu'**na bağışladı. **Emirgûneoğlu** buraya İran üslubunu taşıyan görkemli bir köşk yaptırdı, bu köşkte **IV. Murad'ın** zevkine uygun sazlı, sözlü, içkili âlemler düzenledi. Semt, yapılan köşkün sahibinin adından dolayı 'Mirgün' **diye anıldı. Emirgûneoğlu** öldürüldükten sonra köşk başkalarına verildi ve semt daha çok **'Emirgan'** adıyla

anıldı. Günümüzde eski İstanbullulardan çoğu **'Emirgan'**a hâlâ **'Mirgün'** demeyi sürdürmektedir.

197. Emirgazi

Konya'nın ilçesi **'Emirgazi'** 1990'da bu adla ilçe oldu. Eskiden aynı adı taşıyan bir kasabaydı.

198. Enez

Edirne'nin ilçelerinden **'Enez'**in tarihi Antikçağ'a dek uzanır. Kent ve yöresi Pers işgalindeyken MÖ 480'de ünlü Salamis Savaşı'nın ardından **'Delos Birliği'**ne katıldı. **'Enez'** daha sonra Makedonya, Roma, Bizans, Cenova egemenliklerinin ardından 1456'da Osmanlı topraklarına katıldı.

'Enez', şimdiki adını antik **'Ainos'** adının değişime uğramasıyla almıştır.

199. Erbaa

Tokat'ın ilçelerinden olan **'Erbaa'**nın tarihi Hitit dönemine dek uzanır. Yöre ve kent daha sonra Pontos, Roma, Bizans, Selçuklu, Danişmendli egemenliklerinin ardında Osmanlı topraklarına katıldı. **'Erbaa'** tarih boyunca çok sayıda deprem felaketi yaşadı. Bu nedenle kent 15 Nisan 1944'te yeni ve tektonik olmayan bir araziye taşındı. Eski adı **'Herek', 'Erek'** olan kente sonraları **'Erbaa'** adı verildi.

200. Erdek

Balıkesir'in Marmara kıyısında yer alan ilçesi **'Erdek'**in tarihi MÖ 2000'lere dek uzanır. Kent ve yöresi Trak, Bithynia, Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Kentin ilk adı **'Misya'** idi. Sık tekrarlanan depremlerde, 1063'te tamamen yıkılınca ket bugünkü **'Erdek'**in bulunduğu yerdeki

'Arteke'ye taşındı. Selçukluların, 14. yüzyılın ilk yıllarında Karesioğullarının sınırları içine giren bu yerleşim merkezi, daha sonra Osmanlı sınırlarına katıldı. 1928'de ilçe oldu. Günümüzde Türkiye'nin en gelişmiş turizm merkezlerinden biri olan **'Erdek'**, adını antik adlarından **'Arteke'**den alır.

201. Erdemli

İçel'in kazası **'Erdemli'**, 1990'da il oldu. Kent, antik **'Korykost'** kentinin çok yakınlarında oluşmuştur.

202. Ereğli (Karadeniz)

Zonguldak'ın bir ilçesi olan **'Ereğli'**nin (**Karadeniz Ereğlisi** de denir) tarihi MÖ 6. yüzyıla dek uzanır. Kent bu tarihte bir Megara kolonisi olarak kuruldu. İlk adının **'Metropolis'** olduğu sanılıyor. Kente sonraları yarı tanrı **'Herakles'**in adından esinlenilerek **'Herakleia Pontika'** adı verildi. Burası bir koloni olarak Bithynia, Makedonya, Roma, Pontus, Bizans, Cenova egemenliklerini yaşadı. Kenti 14. yüzyılda Osmanlılar Cenovalılardan satın alarak kendi topraklarına kattılar ve **'Bender-i Ereğli'** adıyla andılar. Kentteki **'Herakleia Kalesi'** ve limandaki blok taşlar **Fatih Sultan Mehmed** zamanında **Rumeli Hisarı**nın yapımında kullanıldı. Kent, Cumhuriyet döneminde Zonguldak'a bağlı bir ilçe oldu. **'Ereğli'** adı, antik 'Herakleia'dan türemiştir.

203. Ereğli (Konya)

Konya'nın ilçelerinden biri olan **'Ereğli'**nin (**Konya Ereğlisi** diye de anılır) tarihi Hitit dönemine dek uzanır. O dönemde burası **'Kybistra'** denilen bir kent devletiydi ve Hitit federasyonu içinde yer almıştı. Yöre ve kent devletiydi ve Asur, Frig, Lidya, Pers, Makedonya, Seleukos, Roma, Pontus, tekrar Roma, Bizans egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Anado-

lu Selçukluları, Memlûk saldırılarının ardından Osmanlı'ya bağlanışı 1471'de kesinleşti.

Bizans döneminde adı **'Herakleia'** idi. Bu ad zamanla değişime uğrayarak **'Ereğli'** şeklini almıştır.

204. Ereğli (Marmara Ereğlisi)

Tekirdağ'a bağlı Çorlu ilçesinin bir bucağı olan **'Ereğli'**nin tarihi, İlkçağ'a dek uzanır ve Çorlu ve de Tekirdağ ile paralellik gösterir. Antikçağ'daki ve Bizans dönemindeki adları **'Perinthos'** ve **'Herakleia'** idi. **'Herakleia' zamanla 'Ereğli'**ye dönüşmüştür.

205. Erfelek

Sinop'un bir ilçesi olan **'Erfelek'** ve yöresine ilk yerleşenler Miletoslu denizciler oldu. Yöre ve yerleşim merkezi sırasıyla Pontus Krallığı, Roma, Bizans, Trabzon'da Komnenos hanedanının kurduğu devletin, Pervaneoğulları ve Candaroğullarının egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. Bakanlar Kurulu Kararıyla **'Erfelek'** adı verilerek 1960'ta ilçe oldu.

206. Ergani

Diyarbakır'ın bir ilçesi olan **'Ergani'**nin tarihi MÖ 7250-6750 yıllarına dek uzanır. Hitit, Asur, İskender, Seleukos, Part, Roma, Selçuklu, Timur, Safevi egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1515'te Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin adı **'Arsinia'**, **'Arkania'**, **'Argani'** iken giderek **'Ergani'**ye dönüştü. **'Ergani'** Cumhuriyet ile birlikte Diyarbakır'a bağlı bir ilçe oldu.

207. Ermenek

Konya'nın ilçelerinden **'Ermenek'**in tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Korunaklı bir yerleşim olan **'Ermenek'** sırasıyla Asur, Frigya, Pers, Makedon, Seleukos, Roma, Abbasi, Haçlı, Selçuklu, Karamanlı egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1466'da Osmanlı topraklarına katıldı.

'Ermenek'in antik dönemdeki adı **'Marasa'** ya da **'Marasapolis'** şeklindeydi. Burayı ele geçiren Romalı general **Germanicus**'un adından hareketle **'Germanikopolis'**e dönüştürüldü. Osmanlı döneminde bir süre **'Ermanak'** diye anılan kentin adı, sonraları günümüzdeki **'Ermenek'** şeklini aldı.

208. Erzincan

Doğu Anadolu'da bir il olan **'Erzincan'**ın tarihi İlk Tunç Çağı'na (MÖ 3500-200) kadar uzanır. Kent ve yöresi sırasıyla Urartu, Asur, Med, Pers, Makedonya, Seleukos, Roma, Pontus, Part, Sasani, Eretna Beyliği, İlhanlı, Mencünek gibi egemenlik ve uygarlıklar yaşadı. 1473'ten sonra Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin adı Asur kaynaklarında **'Zuhma'** ya da **'Suhma'** şeklinde geçer. Genel kabul gören görüş, buradaki yerleşimin Selçuklular döneminde **'Arzingan'** ya da **'Erzingan'** şeklinde telaffuz edildiği ve en sonunda da **'Erzincan'** adının oluştuğu yolundadır.

Kent, 1939'daki depremde çok büyük ölçüde yıkıma uğradı, çok sayıda insan öldü ve yaralandı ve bunun üzerine eski yerleşimin daha kuzeyindeki bir alana taşındı.

Erzincan, Cumhuriyet döneminde il olmuştur.

209. Erzurum

Doğu Anadolu'da bir il olan **'Erzurum'**un tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Kent ve yöresi tarih boyunca Hitit (bu dönemde yerleşimin bulunduğu bölge **'Azzi hayaşa'** ülkesi adıyla geçer) Urartu, Pers, Roma, Part, Sasani, Bizans, Arap, Saltuklu, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği, Timur, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safevi egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. **Yavuz Sultan Selim** tarafından 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı.

Roma egemenliği öncesi **'Garin', 'Karana'** adlarıyla anıldı. Bizans yönetimi kente **'Theodosiopolis'** adını verdi. Bu ad Arap egemenliğinde **'Kalikala', 'Kali'** adları kullanıldı. Türkler, kentin çok yakınlarındaki **'Erzen'** adlı bir yerleşimi ele geçirdiler. **Erzen**'de oturanlar kenti terk edip **'Theodosiopolis'**e taşındı. Bu tarihten sonra daha güneyde bulunan ve yine **'Erzen'** adını taşıyan yerleşimden ayırt edilebilmek için **'Erzen-i Rum', 'Erzen ür-Rum', 'Arzırum'** (hepsinin ortak anlamı: **Roma'nın Erzen**'idir) diye anıldı. Bu telaffuz şekli giderek **'Erzurum'**a dönüştü.

210. Eskişehir

İç Anadolu'da bir ilk olan **'Eskişehir'**in tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Kentin MÖ 7. yüzyılda **'Dorylaion'** adıyla Frigyalılar tarafından kurulduğu kabul edilir. Frigya Krallığının yıkılışının ardında kent ve yöre sırasıyla Lidya, Pers, Makedonya, Seleukos, Galatlar, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. Kenti Selçuklular 1289'da Osman Gazi'ye verdiler. Bir süre Karamanlı egemenliğinde kalan kent, I. Murad tarafından yeniden Osmanlı egemenliğine katıldı.

MS 8. yüzyılda bir süre **'Dorylaion'**a egemen olan Araplar, kenti **'Duruliya', 'Druliya', 'Düriliya'** gibi adlarla andılar. Selçuklular döneminde 1182'den sonra savaşlar nedeniy-

le harap olan kentin 2 kilometre güneyinde yeni bir kent kuruldu. **'Dorylaion'** için kullanılagelen **'Eskişehir'** adı da bir süre sonra bütün kentin adı durumuna geldi.

211. Evreşe

Bkz. Kadıköy

212. Eyüp

İstanbul'un ilçelerinden Eyüp'ün Bizans dönemindeki adı **'av'** anlamına gelen Rumca bir sözcüktü: **'Knigos'**. Zira, o dönemde Eyüp ilçesinin günümüzde konuşlandığı alan, bir avlanma sahasıydı. **Fatih Sultan Mehmed**, 1453'te İstanbul'u aldıktan sonra **Hz. Muhammed**'in sancaktarı **'Ebu Eyyup el-Ensari'**nin mezarının olduğuna inanılan yere önce bir türbe, ardından cami ve başka yapılar inşa ettirdi. Semt, baştan sona buraya yerleşen İslam halk ile doldu ve gelişi, **'Ebu Eyyup el-Ensari'**nin türbesi nedeniyle **'Eyüp Sultan', 'Eyüp'** şeklinde anıldı ve adı **'Eyüp'** olarak kaldı.

Eyüp türbesi ve camii nedeniyle ilçe ve semt günümüzde İstanbul'un en önemli dinsel ziyaret yerlerinin başında gelmektedir.

213. Evren

Ankara'nın **'Evren'** ilçesi, eskiden bir köydü. 1990'da bu adla ilçe yapıldı.

214. Ezine

Çanakkale'nin **'Ezine'** ilçesinin tarihi Antikçağ'a dek uzanır. İlçenin çok yakınındaki güneybatı tarafında yer alan antik **'Neandra'** kenti, ilçe sınırları içerisinde en eski antik yerleşimdir. Yöre, Makedonya döneminde bir liman olarak ön

plana çıktı. Aynı önemini Roma döneminde de sürdürdü. Bizans döneminde ise kentin güney kesimi siyasi mahkûmların hapsedildikleri bir yer oldu. Yöre ve kent **Orhan Gazi**'nin komutanlarından **Emir Dursun** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı.

Aynı adlı peyniri ile de ünlü **'Ezine'** ilçesi adını gene aynı addaki verimli ve büyük ovadan alır.

215. Fatih

İstanbul'da Haliç'le Marmara Denizi arasında yer alan ilçe, **'Fatih'**, İstanbul'u fetheden **Fatih Sultan Mehmed** tarafından kuruldu. Fatih, günümüzdeki Fevzipaşa Caddesi üzerinde bulunan ve harap bir durumda olan **'Havaryon Kilisesi'** yerine **'Fatih Camii ve Külliyesi'**ni yaptırdı. Cami ve külliye çevresine zamanla çok sayıda yeni binalar inşa edildi ve böylelikle günümüzdeki **'Fatih'** semtinin çekirdeği ortaya çıkmış oldu. Batılı kaynaklar, **'Hararion Kilisesi'**nin bulunduğu alanda Bizans imparatorlarına ait mezarların da yer aldığını belirtir. Ancak, Dördüncü Haçlı Seferleri sırasında, 1204'te İstanbul Latinler tarafından işgal edilip yağmalandı. Bu esnada kilise ve mezarlar da tamamen tahrip edildi. **Fatih,** İstanbul'u aldığında kilise ve çevresi zaten tam bir harabe yığını durumundaydı.

Osmanlı döneminden itibaren **'Fatih'** adı, **'Fatih Camii ve Külliyesi**'nin bulunduğu semte verilmiş, ilçeye de aynı ad konulmuştur.

216. Felâhiye

Kayseri'nin ilçesi **'Felâhiye'nin** tarihi Kayseri ile koşut bir görünümdedir. Eski adı **'Rumdiğin'** idi.

217. Fener

İstanbul'da Haliç'in güney kıyısında Balat ile Ayakapı arasında yer alan **'Fener'** semti adını semtteki **'Diplophanarios'** adındaki sur kapısından almıştır.

218. Fenerbahçe

İstanbul'da, Anadolu yakasında Kalamış koyunu doğu yönden çevreleyen yarımada ve semt. Burası Osmanlılar döneminde ünlü bir mesire yeri idi. **Fenerbahçe**'ye mesire için gidecek olanlar önce Merdivenköy'e uğrarlar, orada, çayırlıkta yemeklerini yedikten sonra **Fenerbahçe**'ye yönelirlerdi. Dönüşte ise Haydarpaşa çayırlığında dolaşılır, akşama doğru Selimiye'deki Duvardibi Mesiresi'ne gelinirdi. Pazartesi ve perşembe günleri **Fenerbahçe** mesiresinde gezi günleriydi. Burası, etrafı denizle çevrili, sadece bir noktadan karaya bağlı bir alandı. **IV. Murad** döneminde yarımadanın ucuna bir **'Fener Kulesi'** ile bir kasır yaptırıldı. 834'te kuleye 25 mil uzaklıktan görünebilecek bir **'fener'** eklendi. Fenerin hemen yanında bir de bahçe mevcuttu. İşte bu bahçe ve de fenerden ötürü 1834'ten sonra semte önce **'Fener Bahçesi'**, sonra sözcüğün sonundaki 'si' eki atılarak sadece **'Fenerbahçe'** denildi. Tren yolları yapılmadan önce, **Fenerbahçe** gibi Haydarpaşa da çok büyük bir mesire yeriydi. Buradaki geniş çayırlıkta padişah Abdülmecid'in şehzadelerinden Murad (sonradan **V. Murad**) ve **Hamid** (sonradan **II. Abdülamid**) **Efendilerin** sünnet düğünleri 1846 yılında yapıldı.

219. Fethiye

Muğla'nın ilçesi **'Fethiye'**nin tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Kent, **'Telmessos'** adıyla kuruldu. Sırasıyla Pers, Lykialılar, Büyük İskender, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Menteşeoğulları

egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1424'te Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin adı **'Telmessos'** iken, Bizans döneminde **'Anastasiopolis', 'Marki'**; Türk döneminde **'Meğri'** adlarıyla anıldı. 1913'te buraya uçağı düşen ilk Türk hava şehidi Fethi Bey'in anısına, kentin adı **'Fethiye'** oldu.

220. Fındıklı

Rize'nin ilçesi **'Fındıklı'**nın tarihi Rize ile aynıdır. Eski adı **'Viçe'** idi, 1948'de **'Fındıklı'**ya çevrildi.

221. Finike

Antalya'nın ilçesi **'Finike'**nin tarihi Antalya ile aynıdır. Kente yakın alanlarda **'Limyra', 'Arykanda'** gibi çok sayıda antik kent kalıntıları vardır. Antik dönemde Fenikelilerin önemli bir ticaret merkezi oluşundan dolayı **'Finike'** adı **'Fenike'** kavminin adından kalmıştır.

222. Florya

İstanbul'da Avrupa yakasında, Marmara Denizi kıyısında, Bakırköy sınırları içinde yer alan semt. Burası Osmanlı zamanından beri florya kuşlarının çokça bulunduğu ağaçlık bir alan olduğundan bu adla anılagelmiştir.

223. Foça

İzmir'in bir ilçesi olan **'Foça'** bir görüşe göre MÖ 7. yüzyılda Teos ve Erytrai'den gelen İonialılar, başka bir görüşe gör de MÖ 10. yüzyılda Kyme'den gelen Aiolialılar tarafından **'Phokaia'** adıyla kuruldu. Kent, kuruluşundan başlayarak yıllar boyu çok önemli bir liman durumuna geldi. Kent halkı, gelişmiş bir teknikle 50 kürekle çekilen sağlam gemiler yapıp

bunlarla günümüzdeki Marsilya, Samsun ve Çanakkale'nin bulunduğu antik limanlara ulaşmayı başardılar ve buralarda koloniler kurdular. **'Foça değirmen taşları'** da o dönemde tüm Akdeniz çevresinde ün kazandı. Kent ve yöresi tarih boyunca Pers, Roma, Bergama Krallığı, Bizans, Cenova (Cenova Foça'yı Bizans'tan satın aldı) egemenliklerini yaşadı. Cenova döneminde kent tam bir 'korsan yatağı' durumuna geldi. Foçalı korsanlar, İzmit Körfezi'nde bir gezinti sırasında tutsak aldıkları **Orhan Gazi**'nin oğlu şehzade **Halil Bey**'i Foça'ya götürdü ve 100 bin altın karşılığında serbest bıraktı (1356). Foça, 1456'da **Fatih** tarafından Osmanlı ülkesine katıldı.

'Foça' adı, kentin ilk adı olan **'Phokaia'**nın değişime uğramış şeklidir.

224. Galata (Karaköy)

İstanbul'da günümüzdeki adı **'Karaköy'** olan, sınırları içerisinde Tepebaşı, Kuledibi ve Tophane'nin yer aldığı semti. Antik adı Yunanca **'Sykai'**, Latince **'Sycas'** olan semt Bizans döneminde **I. Constantinus** tarafından surlarla çevrildi. Buraları 5. yüzyılda Bizanslılar tarafından **'Peran en Syakais'** adıyla anıldı. Bu ad 527-565 arası **'İstinianopolis'**e dönüştü. **'Galata'** adı birçok belgede geçmesine rağmen bu adın kaynağı saptanamamıştır. 1267'den itibaren Cenovalılar birçok imtiyaz elde ederek bölgeye yerleşti. Bizans'ın son zamanlarında bölge tam bir Cenova kolonisi durumuna geldi ve bazı kaynaklarda **'Peyre'** ya da **'Pera'** adıyla anıldı. İstanbul'un fethinden (1453) sonra Galata tamamen kozmopolit dinsel ve ticaret ağırlıklı bir semt oldu. Osmanlı'nın son dönemlerinden itibaren semt **'Karaköy'** diye anılır oldu.

225. Galatasaray

'Galatasaray', İstanbul'da aynı addaki lise binasının çevresindeki semttir. Buraya 1482'de devlet ve saray görevlisi yetiştirilmesi amacıyla **'Galata Sarayı'** adıyla bir saray yapıldı. Bir yangında tamamen yanıp yok olan bina, 1821'de yeniden yaptırıldı. Burada **'Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane'** adlı bir okul kuruldu. Bina, 1849'da yeniden tamamen yandı. 1862'de tekrar bir bina (taştan) inşa edildi. Ve bu binada **'Galatasaray'** lisesi açıldı (1 Eylül 1868). Semt, söz konusu **'Galata Sarayı'**nın adından dolayı önce **'Galatasarayı'**, ardından **'Galatasaray'** adıyla anılmıştır.

226. Gaziantep

Güneydoğu Anadolu'nun en gelişmiş ili **'Gaziantep'**in tarihi Neolitik Çağ'a kadar uzanır. Orta Tunç Çağ'dan itibaren Babil topraklarında yer aldığı bilinen kent tarih boyunca sırasıyla Hitit, Asur, Pers, Büyük İskender, Seleukos, Kommagena Krallığı, Roma, Bizans, Sasani, Hamdani, Selçuklu, Urfa Haçlı Kontluğu, Eyyubi, İlhanlı, Dulkadiroğulları gibi çok çeşitli egemenlik ve uygarlıklar yaşadı. 1513'te Osmanlı topraklarına katıldı. **Mondros Mütarekesi**'nin (30 Ekim 1919) ardından Fransızlar tarafından işgal edilen kent, işgalcilere efsanevi bir direniş gösterdi ve işgalden 25 Aralık 1921'de kurtuldu. Bu direniş daha sürerken Ankara'da TBMM 6 Şubat 1921'de 93 sayılı yasayla kente **'Gazi'** unvanı verdi.

Antep, başlangıçtan günümüze **'Dolikhe', 'Antiochia ad Taurum'** gibi adlarla anıldı. Arapların **'güzel pınar'** anlamına **'Ayıntap'** dedikleri kentin adı halk dilinde giderek **'Antep'**e dönüştü ve **'Gazi'** unvanı aldıktan sonra **'Gaziantep'** oldu.

227. Gaziosmanpaşa

İstanbul'un bir ilçesi olan **Gaziosmanpaşa'**nın konuşlandığı yer, 1950'li yılların başlarına kadar **'Taşlıtarla'**adıyla anıldı. **'Taşlıtarla'** uzun yıllar yerleşilmemiş, eski İstanbullular tarafından taşı bol olan tarla ve topraklardan ötürü de **'Taşlıtarla'** diye anılmıştı. İstanbul'a oldukça yakın olan bu alana öncelikle bir kısmı özel sektöre, bir kısmı da devlete ait imalathaneler ve fabrikalar kuruldu. 1950'li yılların başlarında buraya özellikle Bulgaristan'dan gelen göçmenler için evler yapıldı ve **'Taşlıtarla'** büyük bir hızla genişleyip büyüdü. 1963'te mahalle statüsünden İstanbul'un bir ilçesi statüsüne geçerken, **Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa**'nın adı **'Taşlıtarla'**ya verilerek ilçenin adı **'Gaziosmanpaşa'** oldu. Günümüzde çoğu tek katlı olan eski göçmen evleri ve gecekonduların yerlerini blok apartmanlara bırakmış, ilçenin görünümü baştan sona değişmiştir.

228. Gazipaşa

Antalya'nın bir ilçesi olan **'Gazipaşa'**nın tarihi İlkçağ'a kadar uzanır. Antik yerleşmenin ilk adı **'Stranpolis'** idi. Sonraları **'Selinos', 'Traianopolis'** diye anılan kente Osmanlı döneminde **'Selinos'** adından hareketle **'Selinti'** adı verildi ve bu adla bir ilçe kuruldu. Kurtuluş Savaşı yıllarında Konya'daki **Delibaş Ayaklanması**'nda bura halkının gösterdiği başarı nedeniyle kentin adı **'Gazipaşa'** oldu.

229. Gebze

Kocaeli'ye bağlı bir ilçe olan **'Gebze'**nin tarihi, antik döneme tek uzanır. O döneme ait **'Lbysa'** kentinin kalıntıları ilçenin çok yakınındadır. **Gebze**, uzun yıllar Bithynia egemenliği yaşadı. Roma ve Bizans dönemlerinden sonra **Orhan Gazi** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Roma'ya karşı giriş-

tiği savaşı kaybeden ünlü Kartaca komutanı **Anibal'ın (Hannibal)** mezarı buradadır. Gebze, Bizans döneminde **'Dakibyza'** adını taşıyordu. Osmanlıların **'Geğbüze'** adını verdikleri ilçe Cumhuriyet döneminde **'Gebze'** diye anıldı ve son yıllarda hızlı bir gelişme sürecine girdi.

230. Gediz

Kütahya'nın ilçesi **'Gediz'**in tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. Kent, **'Kadoi'** adıyla kurulduktan bir süre sonra Makedonya'nın kolonisi oldu. Ardından Roma ve Bizans egemenliklerini yaşadı. Selçuklu ve Germiyanoğulları egemenliklerinden sonra 1429'da Osmanlı topraklarına katıldı.

Gediz, **'Kadoi'** adıyla kuruluşundan sonra **'Kadus', 'Kadi'** adlarıyla anıldı. **'Gediz', 'Kaduz'**un Türkler tarafından telaffuz şeklidir ve ilçeye ad olarak kalmıştır.

231. Gelibolu

Çanakkale'nin Trakya topraklarındaki ilçesi **'Gelibolu'**nun tarihi Antik döneme dek uzanır. İlçenin Antik kentinden kalıntılar bulunamamıştır, ancak yöreye ilk yerleşenlerin Trak kavmi olduğu, daha sonra da buraya Midilli ve Foça'dan gelenlerin yerleştikleri bilinmektedir. Kentin ilk adı **'Kallipolis'** ya da **'Gallipolis'** şeklindeydi. Pers, Makedonya, Selevkous, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Venedik, Katalonya egemenlik ve uygarlıklarının ardından burası 1367'de Osmanlı topraklarına katıldı. **Çanakkale Savaşları**'nın büyük bir bölümünün geçtiği **'Gelibolu'**, 1926'da Çanakkale'ye bağlı ilçe durumuna getirildi.

Kentin, **'Gallipolis'** şeklindeki antik adı, zamanla **'Gallipoli'**ye ve en sonunda **'Gelibolu'**ya dönüşmüştür.

232. Gemlik

Bursa'nın Marmara Denizi kıyısındaki ilçesi olan **'Gemlik'**in tarihi İlkçağ'a dek uzanır. MÖ 7. yüzyılda 'Kios' adıyla kuruldu. Lidya, Frigya, Pers, Makedonya, Bithynia, Roma, Bizans, Selçuklu, Haçlı egemenlik ve uygarlıklarının ardından Osmanlı topraklarına katıldı.

Bithynia Kralı **I. Prusias,** Bursa'ya yaptığı gibi buraya da kendi adından hareketle **'Prusa'** adını verdi. Ancak, Bursa ile karıştırılmaması için bu adı **'Denize Karşı Prusa'** anlamına **'Prusa ad Mare'** yaptı. Selçuklular ise burada bir **tersane (gemilik)** kurup küçük tekneler yaptılar. O dönemde **'tersane'** için kullanılan **'gemilik'** sözcüğünün **'gemlik'**e dönüşmesi sonucu **'Gemlik'** adının ortaya çıktığı sanılmaktadır.

233. Genç

Bingöl'ün ilçesi **'Genç'**in tarihi, Urartu dönemine dek uzanır. Kent 1515'te Osmanlı topraklarına katıldı. 1924'te önce il, 1927'de ilçe yapıldı, önce Elazığ'a, 1929'da Muş'a, 1936'da Bingöl'e bağlandı. Adı, mülki idare amirlerince konulmuştur.

235. Gerede

Bolu'nun bir ilçesi olan **'Gerede'** eski bir tarihe sahiptir. Roma döneminde Bithynia ve Paflagonya'nın büyük bölümü fethedilince İmparator **I. Theodosius** burada **'Honorias'** eyaletini oluşturdu. Antik bir yerleşim olan **'Flaviopolis'** eyaletin önemli kentlerinden biri durumuna geldi. Kent, Bizans döneminde **'Krateia'** adını aldı. Selçuklu ve İlhanlı egemenliklerinin ardından kent 1363'te Osmanlı topraklarına katıldı. **Gerede,** Cumhuriyet ile birlikte Bolu'ya bağlı bir ilçe oldu. **'Gerede'** adı kentin Bizans dönemindeki **'Krateia'** adından gelir.

235. Gergüç

Batman'ın bir ilçesi olan **'Gerçüş'**ün tarihi eskilere dayanır. Hasankeyf'e bağlı bir köy olan bu yerleşim, 1926'da ilçe oldu. **'Gerçüş'** adının yerel bir sözcük olduğu sanılmaktadır.

236. Gerze

Sinop'un ilçesi **'Gerze'**nin tarihi, **'Sinop'** ile paralellik gösterir. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. İlçe olmadan önce merkeze bağlı bir nahiye konumundaydı. Adının antik bir sözcükten oluştuğu sanılır.

237. Gevaş

Van'ın bir ilçesi olan **'Gevaş'**, Urartu egemenliğindeyken önemli bir yerleşme merkeziydi. Ünlü **'Akdamar Kilisesi'** ilçe sınırları içerisinde yer alır. Bölge ve kent tarih boyunca çeşitli istilalara, göç ve savaşlara sahne oldu. 1548'de Osmanlı topraklarına katıldı. İlk adları **'Vaksan'** ve de **'Vestan'** olan kent, daha sonra **'Gevaş'** adıyla anıldı. **'Gevaş'**ın yerel dillerden gelen bir sözcük olduğu sanılıyor.

238. Geyve

Sakarya'nın bir ilçesi olan **'Geyve'**, MÖ 2. yüzyılda Bithynia Krallığı'nın sınırları içerisinde yer alıyordu. Ardından Bizans ve Selçuklu egemenliklerine giren kent, 1313'te Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin ilk adları **'Tataion', 'Tottaion'** idi. **'Geyve'** adının nereden kaynaklandığı saptanamamıştır.

239. Giresun

Doğu Karadeniz'de bir liman kenti olan **'Giresun'** ve yöresinin adı Hitit döneminde **'Azzi'** ülkesidir. Bölge, kentin bu-

lunduğu yer daha sonra Frigya, Miletoslular geldiler. Miletoslular bölgede **'Kerrasous'** adlı bir kent kurdu. MÖ 6. yüzyıldan itibaren kent Pers, Büyük İskender, Kapadokya Krallığı, Pontos, Roma, Bizans egemenliklerini yaşadı. 1381'de Selçuklu beylerinden **Hacı Emir Bey**'in oğlu **Süleyman Bey** ele geçirdi. Kent **Fatih Sultan Mehmed** tarafından 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı.

'Giresun' adı, antik **'Kerrasous' - 'Kerosi'** adlarından gelir. Kurucuları Miletoslular, kente yörede çok bol olarak bulunan **yabani kiraz** ağaçlarının adından esinlenerek **'Kerrasous'** adını verdiler.

'Kiraz'ın Latincede adı **'Kerrasous'**, Yunancada ise **'Kerosi'**dir. Türkler, bu adı **'Giresun'** olarak söylemiş ve bu sözcük kentin adı olarak kalmıştır. **'Yabani kiraz'**ın da bilimsel adı **'cerarus-cerasos'**tur.

240. Gökçeada

Çanakkale'ye bağlı bir ilçe ve Kuzey Ege Denizi'nde bir ada olan **'Gökçeada'**nın bir yerleşim yeri olarak ne zaman kullanılmaya başlandığı bilinmemekle birlikte, adada kalıntıları bulunan antik **'İmbroz'** kentinin MÖ 6. yüzyılda Atina, MÖ 5. yüzyılda ise Delos Birliği'ne bağlı olduğu bilinir. Ada, Roma, Bizans, Ceneviz, Venedik egemenliklerinin ardından 1479'da Osmanlılara bağlandı. Kurtuluş Savaşı sırasında Yunan işgaline uğrayan **'Gökçeada'**, Lozan ile Türkiye'ye bırakıldı ve bu ad verilerek ilçe statüsünü kazandı. **'Gökçeada'** eskiden **'İmroz'** diye de anılırdı.

241. Gökçebey

Zonguldak'ın ilçesi **'Gökçebey'**in tarihi, bağlı olduğu il ile aynıdır. 1975'de ilçe olurken **'Tefenni'** olan adı **'Gökçebey'** yapıldı.

242. Göksu

İstanbul'da Anadolu Hisarı'nda **Göksu Deresi**'nin döküldüğü, **Küçüksu Kasrı**'nın (**Göksu Kasrı** da denirdi) bulunduğu alanda yer alan eski mesire yeri, Osmanlı döneminde halkın çok rağbet ettiği bir semtti. Bizans zamanında burada bir manastırla, dinsel bir ziyaret köşkü ve bir de av sarayı mevcuttu. 17. yüzyılda Osmanlılar Kandilli'ye uzanan bu ağaçlık alanda camiler, kasırlar, yazlık köşkler inşa ettiler. Aynı dönemde deredeki uygun çamurdan testi yapan çok sayıda iş yeri de vardı. Giderek burası tam bir mesire ve eğlence yeri oldu; kahvehaneler, kır gazinoları **'Göksu'** ırmağının iki boyunca sıralandı. 1909'da meydana gelen su baskınının ardından **'Göksu'** eski önemini yitirdi. 1950'nin başlarındaki **'Küçüksu Plajı'** kapandı, **'Göksu'** pazar günleri halkın gidip çayırlara kilimler sererek eğlendikleri sıradan bir mesire yeri durumuna geldi. **'Göksu' adını 'Göksu Irmağı'ndan alır.**

243. Göksun

Kahramanmaraş'ın ilçesi **'Göksun'** tarihi, Roma dönemine dek gider. **'Göksun'**un antik adı **'Kokussos'** idi. Kıyısında kurulduğu akarsu ve üzerinde yer aldığı ova ile aynı adı **(Göksun)** taşır.

244. Gölbaşı

Ankara'nın ilçelerinden **'Gölbaşı'**nın kuruluşu, fazla eski dönemlere dek gitmez. İlçenin bulunduğu alan, 1955'e kadar Çankaya ilçesine bağlı sıradan bir bucak merkeziydi. **Mogan Gölü**'nün kıyısındaki bu yerleşim, çevre yolu nedeniyle 1965'ten itibaren önem kazandı. Çevresindeki dinlence yerlerine yenileri eklendi. 1975'ten sonra ise Ankara halkının tatil günleri doldurduğu bir dinlence mahalli durumuna geldi; yazlık evlerin sayısı giderek hızla çoğaldı. Göl kıyısına yeni

hizmet ve dinlence yerleri inşa edildi. **Adını, kıyısında bir göl bulunması nedeniyle 'Gölbaşı' olarak almış** bulunan bu eski bucak merkezi, 1983'te ilçe yapılarak Ankara'ya bağlandı.

245. Gölcük

Kocaeli iline bağlı bir ilçe olan **'Gölcük'**, yeni bir yerleşmedir. Buraya, bir **'tersane'** yapımı için ilk adım 1926'da atılarak bir bataklık kurutulup bir havuz inşa edildi. 1928'de Haliç'teki tersaneden bazı tezgâhlar buraya taşındı. 1934'te tersane yapımına başlandı. Yörede yerleşim bu nedenle hızla gelişti. Yerleşim merkezi 1935 yılında **'Gölcük'** adı ile ilçe oldu.

246. Göle

Ardahan iline bağlı bir ilçe statüsündeki **'Göle'**nin eski adı **'Merdinik'**ti. İlçe ve yöresi 16. yüzyılda Osmanlı egemenliğine girdikten sonra yerleşimdeki bayındırlık etkinlikleri arttı. Cumhuriyet'ten sonra ilçe olan **'Göle'** önceleri Kars'a bağlıyken, 1992'de, o yıl oluşturulan Ardahan'a bağlandı.

247. Gölhisar

'Gölhisar', Burdur'un bir ilçesidir. Yöre, İlkçağ'da **Pisidya** diye anılan önemli bir yerleşme alanındaydı. MÖ 2. yüzyıldan itibaren Roma, Bizans, Türkmen boyları egemenliklerini yaşadı. Antik adı **'Kibyrya'** olan kent ve yöresi 14. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. Eski adı **'Horzum'** olan yerleşme Armutlu ile birleştirilip 1953'te **'Gölhisar'** adı verilerek Burdur'a bağlı bir ilçe oldu. **Bu ad, 'Gölhisar Göl'ndeki ufak bir adadaki kale yıkıntılarından kaynaklanır.**

248. Gölköy

Ordu'nun bir ilçesi olan **'Gölköy'**ün tarihine ilişkin yeterli bilgi yoktur. Yerleşme, önceleri **Şehman (Özlü)** adını taşıyan bir köyün bulunduğu yerde kuruldu. İlk zamanlar **'Hapsamana', 'Hasmana'** adlarıyla anılırken sonradan **'Gölköy'** adı verildi ve 1936'da Ordu'nun bir ilçesi oldu.

249. Gölpazarı

Bilecik'in bir ilçesi olan **'Gölpazarı'**nın yöresinde bulunan çok sayıdaki höyük buraların eski bir yerleşim olduğunun kanıtıdır. Ancak, yeterli araştırma yapılmadığından Antikçağ ile ilgili bilgiler elde mevcut değildir. MÖ. 13. yüzyılda buraya Friglerin yerleştikleri sanılır. Pers, Roma ve Bizans egemenliklerinin ardından yerleşim ve yöresi Osmanlı devletinin doğup geliştiği alanda yer aldı. Eskiden **'Resulsel', 'Dönem', 'Akçaoba', 'Akçoba'** gibi adlarla anılırken daha sonra şimdiki adı verildi ve 1926'da ilçe yapıldı.

250. Gönen

Balıkesir'in kaplıcalarıyla ünlü ilçesi **'Gönen'** ile aynı adı taşıyan Isparta'nın ilçesi **'Gönen'** 1990 tarihinde kuruldu. Tarihiyle ilgili bilgi yoktur. Adının da nereden kaynaklandığı saptanamamıştır.

251. Gönen

Balıkesir'in ilçesi **'Gönen'**, kaplıcalarıyla ünlü, bayındırlık, ekonomik yönden gelişmiş, çağdaş bir yerleşim görünümündedir. Yerleşim ve yöresi Lidya, Bithynia, Roma, Bizans, Selçuklu, Karesioğulları egemenlik ve uygarlıklarının ardından 14. yüzyılın ortalarında Osmanlı topraklarına katıldı. Antik adı **'Artemea'** olan kentin **'Gönen'** adını alışındaki neden

saptanamamıştır. Sözcüğün yerel bir deyiş ya da deyim olabileceğini öne sürenler vardır.

252. Gördes

Manisa'nın ilçesi **'Gördes'**, eski bir yerleşimdir. Antikçağ'dan başlayarak Pers, Büyük İskender, Roma, Bizans, Selçuklu, Saruhanoğulları, Karasioğulları egemenliklerinden sonra Osmanlı topraklarına katıldı.

İlçenin Antikçağ'daki ilk adı **'İula Gordos'**tu. Bu ad, çok az değişiklikle **'Gördes'**e dönüşmüş ve öyle kalmıştır.

253. Görele

Giresun'un bir ilçesi olan **'Görele'**nin tarihi, Antikçağ'a dek uzanır. İlçenin kıyılarında o dönemde **'Philokaleia'** adlı bir kent vardı. Daha sonra Cenovalılar günümüzdeki yerleşimin doğusunda, kente çok yakın bir alanda bir kent kurarak buraya **'Koralla'** adını verdiler. **'Koralla'** giderek **'Gorelle'** şeklini aldı. Osmanlılar 1461'den sonra kenti bir süre **'Yavebolu'** diye andılarsa da, bu ad unutuldu ve kentin adı ilk adının çok az bir değişikliğe uğramasıyla günümüzdeki **'Görele'** şeklini aldı.

254. Göynük

Bolu'ya bağlı bir ilçe olan **'Göynük'**, Bizans döneminden sonra 1324'te Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet ile birlikte Bolu'ya bağlı bir ilçe yapılan **'Göynük'**ün, **'güneşte, ateşte yanmış, kavrulmuş'** anlamına gelen **'göynük'** sözcüğünü ad olarak niçin aldığı bilinmemektedir.

255. Güdül

Ankara'nın ilçesi **'Güdül'**ün tarihi ile ilgili ayrıntılı bilgi yoktur. Burası 1957'ye kadar Ayaş ilçesinin ufak ve gelişmemiş bir bucağıydı. Bu tarihte ilçe yapılarak Ankara'ya bağlandı. **'Güdül'** adının yerel bir sözcükten kaynaklandığı sanılmaktadır.

256. Güney

Denizli'nin ilçesi **'Güney'**, 19. yüzyıl sonlarında merkez kazaya bağlı bir nahiye idi. Sonra Buldan'a bağlandı ve 1948'de **'Güney'** adıyla ilçe yapıldı.

257. Gümüşhane

Karadeniz'in iç kesimlerinde yer alan bir il olan **'Gümüşhane'**nin tarihi, İlkçağ'a dek uzanır.

İlkçağ'da buralar **'Azzi-Hayaşa Ülkesi'** adıyla anılıyordu. Asurlular, bölgede MÖ 20. yüzyılda kurdukları çok sayıdaki kolonilerde **gümüş elde etmeyi** başardılar. Bölge ve kentin bulunduğu yerleşim daha sonra Hitit, Urartu, İskit, Kimmer, Med, Pers, Pontus, Roma, Bizans, Arap, Mencünük, Trabzon Rum İmparatorluğu egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1461'de **Fatih** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı.

Roma ve Bizans egemenlikleri esnasında kente Eski Yunancada **'gümüşkent'** anlamına **'Argyropolis'** adı verildi. Türkler kenti ilk zamanlar **'Canca'** diye andılarsa da sonraları günümüzdeki **'Gümüşhane'** adı yerleşti. **'Gümüşhane'** Cumhuriyet ile birlikte il oldu.

258. Gürün

Sivas'ın ilçesi **'Gürün'**ün tarihi, Sivas ile aynıdır. Hitit dönemindeki adı **'Tilgarimmu'** Bizans dönemindeki adı ise

'Gauraina' idi. **'Gürün'** adının bu son addan türediği sanılmaktadır.

259. Hacıbektaş

Nevşehir'in ilçesi **'Hacıbektaş'**ın tarihi, İlkçağ'a kadar uzanır. Yöre ve yerleşim Frig, Hitit, Roma ve Bizans dönemlerinin ardından 13. yüzyılda Türklerin egemenliğine girdi.

İlçenin bulunduğu yer, 13. yüzyıla kadar **'Sulucakarahöyük'** adında ufak bir köydü. O tarihte **Bektaşi** tarikatının kurucusu **Hacı Bektaş Veli'**nin buraya yerleşmesiyle gelişti ve bir süre sonra **'Hacıbektaş'** adıyla anıldı ve bu ad günümüze dek kaldı. **'Hacıbektaş'** 1954'te il yapılan Nevşehir'e bağlanmıştır.

260. Hacılar

Kayseri'nin ilçesi **'Hacılar'** eskiden bucak iken, 1990'da ilçe oldu. Tarihi, Kayseri ile aynıdır.

261. Hakkâri

Doğu Anadolu'da yer alan **'Hakkâri'** ilinin tarihi, tarih öncesi dönemlere dek uzanır. Yöre ve il merkezindeki yerleşimde insanların MÖ 7000'den b yana oturmakta oldukları bilinmektedir. İl ve yöresi Urartu, Asur, Kimmer, Med, Pers, Seleukos, Roma, Part, Bizans, Sasani, Arap, Selçuklu, İlhanlı, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safevi gibi çeşitli egemenlik ve uygarlıkları yaşadıktan sonra çeşitli yerel beyliklerce de yönetildi, 1548'de Osmanlı topraklarına katıldı.

İlin bulunduğu yerleşim, önceleri **'Gularmak', 'Culamerg'** adlarıyla anılırken **'Çölemerik'** adıyla da anıldı. **'Çölemerik'** Hakkâri'nin 1936'da merkezi oldu. 1990'da ise **'Hakkâri'**den iki ilçe (**Uludere** ve **Beytüşşebab**) alınarak **Şırnak** ili oluşturuldu. Bölgedeki **'Hakkar aşireti'**nin adından

da **'Hakkarlar diyarı'** anlamına **'Hakkariye'** ve en sonunda da **'Hakkâri'** adı oluşmuştur.

262. Halkapınar

Konya'nın ilçesi **'Halkapınar'** eskiden Ereğli'nin bir bucağı iken, 1990'da bu adla ilçe yapıldı. Adını yöredeki bir pınardan alır.

263. Harput

Elazığ'ın ünlü bir bucağı olan **'Harput'**, MÖ 8. yüzyılda Hitit ile Urartu sınırında yer alan taştan yapılmış sağlam kalesiyle ünlüdür. Yöre ve yerleşim merkezi sırasıyla Asur, Med, Pers, Roma, Bizans, Arap, Haçlı kontlukları, Selçuklu, Anadolu beylikleri gibi çok değişik egemenlik ve uygarlıklar yaşadıktan sonra 1515'te Osmanlı topraklarına katıldı. Elazığ'ın kurulması, **'Harput'**un önemini yitirmesine neden oldu. Günümüzde hemen hemen terk edilmiş bir yerleşim görünümü kazandı.

İlk adı **'Ziata Kalesi'** anlamına **'Ziata Castelium'** olan **'Harput'** daha sonra **(taş kale)** anlamına **'Hartabirt', 'Harbert', 'Karbert' gibi adlarla da anıldı, bu ad giderek 'Harput'a dönüştü.** Araplar bir ara kenti yine **'taş kale'** anlamına **'Hısn Ziyad'** adıyla andılar.

264. Harran

Şanlıurfa'ya bağlı **'Harran'** ilçesi eski bir tarihe sahiptir. Asur, Roma, Part, Bizans, Pers, Arap Nureddin Zengi, Eyyubi, Moğol, Memlûk egemenliklerinin ardından **Yavuz Sultan Selim** döneminde, 16. yüzyılın başlarında Osmanlı topraklarına katıldı. Romalılar tarafından **'Carrhae'** diye adlandırılan kente **'Harran'** adının Araplar tarafından verildiği sanılıyor.

Cumhuriyet döneminde **'Altınbaşak'** adıyla bir bucakken, 1987'de **'Harran'** adıyla ilçe oldu.

265. Hasankeyf

Batman'ın ilçesi **'Hasankeyf'**in bulunduğu yere, Roma döneminde sağlam bir kale yapıldı. Bu kale, zamanla bir yerleşim halini aldı. Tarih içinde Roma'dan sonra Bizans, Abbasi, Hamdani, Mervani, Artukoğulları, Eyyubiler, Moğol, Akkoyunlu, Safevi egemenliklerinin ardından 1516'da **Yavuz Sultan Selim** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı.

İlçenin adı Bizans kaynaklarında **Cepha (Kefa)** şeklinde geçer. Bu ad bazı kaynaklarda ise **'Hsna Kepha'** şeklini alır. Araplar kente **'kaya hisar'** ya da **'kaya kale'** anlamında **'Hısn Keyfa'** dediler. Bu ad Türklerin egemenliğinde günümüzdeki **'Hasankeyf'** şeklini aldı.

266. Hatay

'Hatay' tarih öncesinden bu yana önemli bir yerleşim merkezi durumundadır. Akdeniz Bölgesi'ndeki bu il de Antikçağlara ilişkin çok sayıda buluntuyu topraklarında barındırmıştır. Kent ve yöresi Akad, Babil yönetimindeki Yamhat Krallığı, Hitit, Mitanni, Hertana Krallığı, Asur, Pers, İskender, Seleukos, Roma, Bizans, Selçuklu vd. çok değişik egemenlik ve uygarlıklar yaşadı. Hıristiyanlığın önemli bir merkezi durumuna geldi. 1517'de Memlûk yönetimine son veren **Yavuz** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. **'Hatay'** adının Geç Hitit Devletleri dönemindeki **'Hatenna' Krallığı'**nın adından geldiği tahmin edilmektedir. **'Hatay'** aynı adlı bir Cumhuriyet'in merkeziyken 30 Haziran 1939'da resmen Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmıştır.

267. Havsa

Edirne'nin bir ilçesi olan **'Havsa'**nın tarihi, Edirne ile çok büyük bir benzerlik gösterir. Bizans döneminde yerleşimin adı **'Ostudizus'** idi. Yöre, 1361'de Osmanlı topraklarına katıldı. Daha sonra **Fatih Sultan Mehmed**'in vezirlerinden **Mahmut Paşa**'ya has olarak verildi ve **'Havass-ı Mahmutpaşa'** diye anıldı. Bu ad, daha sonraları **'Havsa'**ya dönüştü.

268. Havza

Samsun'un bir ilçesi olan **'Havza'**nın tarihi, MÖ 1. yüzyıla kadar uzanır. Yöre ve kentin bulunduğu yerleşim Roma, Bizans, Danişmendli, Selçuklu egemenliklerinden sonra 1418'de Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin adının nereden kaynaklandığına ilişkin yeterli bilgi mevcut değildir.

269. Haydarpaşa

İstanbul'un **'Haydarpaşa'** adıyla anılan bu semti, liman ve Anadolu demiryollarının başlangıç yeri olan gar, Osmanlı padişahı **III. Selim**'in vezirlerinden **Haydar Paşa**'dan alır. Buraya 1845'te bir askeri hastane yaptırılırken **Haydar Paşa**'ya ait bir arazi seçildi ve tüm semt ve üzerindeki kuruluşlar (gar, hastane, lise) **'Haydarpaşa'** adıyla anıldı.

270. Haymana

Ankara'nın ilçesi **'Haymana'** Hitit, Frig, Pers, Roma, Bizans egemenliklerini yaşadı. Yavuz tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Bizans dönemindeki adı **'Therma'**ydı. Bir süre **'Yaban', 'Hamam', 'Yabanhamam'** denildikten sonra günümüzdeki **'Haymana'** adını aldı.

271. Hekimhan

Malatya'nın ilçesi **'Hekimhan'**ın, eski bir kent kalıntısı üzerine 12. yüzyılda Selçuklular tarafından kurulduğu söylenir. İlçe, 16. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. Bir konaklama yeri olarak önem kazandı. Buraya Mısır'dan sürgün gelen Hakim bin Emrullah'ın ilçeye bir büyük han yaptırmasının ardından yerleşke zamanla **'Hekimhan'** adını aldı. Önceleri bucak iken, Cumhuriyet ile birlikte **'Hekimhan'** ilçe yapılmıştır.

272. Hendek

Sakarya ilinin ilçesi **'Hendek'**; Bithynia, Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerinin ardından 1320'de Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin niçin **'Hendek'** adıyla anıldığı yolunda güvenli bir bilgiye rastlanamamıştır.

273. Hocalar

Afyon'un ilçesi **'Hocalar'**, önceleri Sandıklı'nın bir bucağı idi. 1990'da bu adla ilçe yapıldı.

274. Hopa

Doğu Karadeniz'de Artvin'in bir kıyı ilçesi olan **'Hopa'**nın tarihi, MÖ 3 binli yıllara dek uzanır. Yöre ve ilçenin bulunduğu liman, tarih boyunca MÖ 8. yüzyıldan itibaren Kimmer, Gürcü, Pontus, Roma, tekrar Gürcü egemenliklerinin ardından **Yavuz Sultan Selim** Trabzon'da vali olarak bulunurken, onun tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. **'Hopa' adının yerel bir sözcük olduğu öne sürülmektedir.**

275. Horasan

Erzurum'un ilçesi **'Horasan'**ın tarihi, bağlı olduğu il ile aynıdır. 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı. Önceleri Pasinler'in

bir bucağı iken 1954'te ilçe oldu. Adının kentin kurulmasında etkin olduğu söylenen **'Horasan erenleri'**nden kaynaklandığı sanılmaktadır.

276. Iğdır

Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki Iğdır ilinin tarihi, Urartu dönemine dek uzanır. Med, Pers, Part, Roma, Ermeni, Sasani, Bizans, Arap, Gürcü, Selçuklu, Moğol egemenliklerini yaşadı. 1534'te Osmanlı topraklarına katıldı. Üzerinde yer aldığı ovanın eski adları **'Sürmeli Çukuru'**, **'Deyşt'a Revant'** idi. **'Iğdır'** adının yerel bir sözcük olduğunu öne sürenler vardır. Kent, 27 Mayıs 1992'de il konumunu kazanmıştır.

277. Ilgaz

Çankırı'nın ilçesi **'Ilgaz'** ilçesinin eski bir tarihi vardır. Ancak, ilçe sınırlarındaki höyük ve mezar odalarında gerekli arkeolojik araştırmalar yapılmadığından kesin bir tarihleme yapılmamıştır. Osmanlı döneminde **'Koçhisarbalâ'**, **'Koçhisar'** diye anılan **'Ilgaz'** adının kökeni hakkında yeterli bilgi yoktur.

278. Isparta

Akdeniz Bölgesi'nde Göller yöresinde yer alan **'Isparta'** ilinin tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. Kentin MÖ 6. yüzyılda kurulduğu sanılıyor. Psidya, Arzavalar, Hitit, Frigya, Lidya, Pers, İskender, Bergama Krallığı, Seleukos, Roma, Bizans, Abbasi, Selçuklu, Hamitoğulları egemenliklerinin ardından Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet ile birlikte il oldu. Osmanlı belgelerinde adı **'Hamideli'**, **'Hamid'** diye geçen, daha önceleri da **'Hamidabâd'** denilen il'e **'Isparta'** adı Cumhuriyet döneminde konuldu.

279. İçel

Akdeniz bölgesinde merkezi **Mersin** olan **'İçel'** ilinin tarihi, Neolitik Çağ'a (MÖ 8000-5500) dek uzanır. Bölge tarih boyunca Kizzuvatna Krallığı, Asur, Dor, Kilikya, Pers, Roma, Arap, Bizans, Haçlı Kontları, Memlûk, Ramazanoğulları egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1515'te Osmanlı egemenliğine girdi. Geniş bir tarih süreci içerisinde **'Kue', 'Soloi', 'Zephyrion', 'Pompoipolis'** adını taşıyan yerleşkeler kuruldu.

Cumhuriyet'in ilanının ardından, 1924'te merkezi **Silifke** olan **'İçel'** ve **'Mersin2** vilayetleri 1933 yılında **'İçel'** adıyla bir il oluşturuldu. İlin merkezi de **'Mersin'** yapıldı.

280. İhsangazi

Kastamonu'nun ilçesi **'İhsangazi'** bağlı olduğu il ile aynı tarihe sahiptir. Eskiden bir bucak iken, 1987'de ilçe konumuna getirildi.

281. İhsaniye

Afyon'un ilçesi **'İhsaniye'** Afyon ile aynı tarihe sahiptir. Gelişmemiş bir yerleşim merkezidir.

282. İmamoğlu

Adana'nın ilçesi **'İmamoğlu'**, 1987'de ilçe oldu. Adı, yerel bir ünlünün adından kaynaklanır.

283. İncesu

Kayseri'nin ilçesi **'İncesu'**nun tarihi, bağlı olduğu il ile aynıdır. İlçe adını sınırları içindeki akarsuyun adından **(İncesu)** alır.

284. İnebolu

Karadeniz kıyısında yer alan **'İnebolu'** ilçesi Kastamonu iline bağlıdır. İlçe, MÖ 4. yüzyılda Eski Yunanlılar tarafından kuruldu. Roma, Bizans ve Selçuklu egemenliklerinden sonra, 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. İlk adı **'Abonuteikhod', 'Abonou Teikhos', 'İonopolis'** olan ilçe, en sonunda **'İnebolu'** adını aldı.

285. İnegöl

Bursa'nın bir ilçesi olan **'İnegöl'**, 1299'da kurulan Osmanlı Beyliği'nin ilk elde ettiği toprak parçalarının üzerinde yer alan bir Bizans yerleşmesiydi.

İlçenin ilk adı **'Morda'** ve **'Angelokome'** idi. Türkler zamanında Bursa (Hüdavendigâr) vilayeti, Ertuğrul (Bilecik) sancağına bağlı bir kaza merkezi olan bu yerleşke, 1926'da ilçe merkezi statüsüyle Bursa iline bağlandı. İlçeye **'İnegöl'** adı Osmanlı döneminde verilmiştir.

286. İnönü

Eskişehir'in ilçesi **'İnönü'**nün tarihi geçmişi Eskişehir'le aynıdır. Kurtuluş Savaşı'nın aynı adla anılan iki önemli muharebesinin cereyan ettiği ilçe, adını halkın yerel bir alana verdiği addan almıştır.

287. İpsala

Edirne'nin bir ilçesi olan **'İpsala'**, MÖ 6. yüzyılda Pers egemenliğindeydi. Kent ve yöresinde MÖ 5. yüzyılda bir Trk kavmi olan Odrysler bir devlet kurdular. Kent ve yöresi daha sonra Büyük İskender, Seleukos, Roma ve Bizans egemenliğine girdi. 1361'de Osmanlı egemenliğine katıldı. **'İpsala'** adı,

büyük olasılıkla Odryslerin kurduğu devletin başkentinin adı olan 'Kypsela'dan gelir. İpsala 1928'de ilçe merkezi olmuştur.

288. İskenderun

Hatay'ın **'İskenderun'** ilçesi, Makedonya Kralı Büyük İskender tarafından MÖ 333 yılında kuruldu. Kentin daha sonraki yıllarda **I. Antigonos** tarafından **'Aleksandreaia'** adıyla kurulduğu da öne sürülür. Kent, 4. yüzyılda ise **'Küçük İskenderiye: Aleksandreta'** adıyla da anıldı. Araplar ve Bizans arasında sık sık el değiştiren **İskenderun**, bir ara Haçlıların eline de geçti. 16. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. **'Hatay'** bağımsız Cumhuriyeti 29 Temmuz 1939'da Türkiye'ye katılınca merkezi **Antakya** olan **Hatay** ilinin bir ilçesi oldu.

289. İspir

Erzurum'un ilçelerinden biri olan **'İspir'** 11. yüzyılda Selçuklu egemenliğine girmeden önce çeşitli egemenlikler yaşadı. Bir ara Akkoyunlular'ın ele geçirdikleri ilçe **Yavuz Sultan Selim** tarafından 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı. **'İspir'** adının, bir gül çiçeği olan **'İspir'**den gelme olduğunu öne sürenler vardır.

290. İstanbul

İstanbul, MÖ 7. yüzyılda Megaralılar tarafından, Dor istilasına uğrayan Yunanistan'dan kaçan Megaralılar Trak kökenli bir komutan olan **'Byzas'**ın önayak olmasıyla günümüzdeki Sarayburnu çevresinde bir kent kurarak adına **'Byzantion'** dediler. Kent, birkaç yüzyıl içerisinde hızla büyüyerek gelişti. Bağımsız bir ticaret kolonisi durumuna geldi. MÖ 513'te Persler, 405'te Spartalılar, MÖ 318'de İskender'in komutanlarından Antigonos tarafından ele geçirildi.

MÖ 280'de Galatların akınına uğrayan **Byzantion,** ayrıca Makedon tehdidine uğrayınca kendi isteğiyle Roma'ya bağlandı (MÖ 74). MÖ 330'da Roma İmparatoru **I. Konstantin** burayı başkent ilan edince **'Byzantion'** adı **'Konstantinopolis'**e dönüştü.

Kent, tarih boyunca çok sayıda kavmin ve devletin saldırısına karşı koyduysa da 1204-1261 yılları arasında Latin istilasına uğradı. O dönemde zaman zaman **'Nea Roma' (Yeni Roma)** diye de anıldı. Ancak, daha çok **'Konstantinapolis'** ya da sadece **'Polis'** diye adlandırıldı. Halk arasındaki günlük konuşmalarda **'kente doğru' anlamında sık sık söylenen 'eis ten polin' şeklindeki cümle, Türkler kenti aldıktan (1453) sonra 'Stimbol', 'Estanbol', 'İstambol' şeklinde değişik şekillerde telaffuz edildi ve en sonunda 'İstanbul' adı ortaya çıktı.**

Kent, ayrıca Osmanlı dönemindeki kimi yazışma ve belgelerde 'Dersaadet', 'Asitane', 'Darülhilafe' gibi adlarla da anılagelmiştir.

291. İstinye

İstanbul'un Rumeli yakasında, Boğaziçi'nde, Emirgan ile Yeniköy arasında yer alan **'İstinye'**de Bizans öncesi **'Amphiaros'** adıyla bilinen bir adak yeri vardı. Burası Bizans döneminde kiliseye çevrildi. Aynı dönemde burada imparatorların ve saray önde gelenlerinin köşkleri, yalıları vardı. Durum Osmanlı döneminde de sürdü. Cumhuriyet döneminde semtteki koya yapılan gemi onarım havuzu ve dok, 2005'te kaldırıldı. Birkaç yıl sonra da aynı yere çok büyük bir alışveriş merkezi inşa edildi. **'İstinye'**nin eski adları **'Stenos', 'Leosthenest', 'Leashhanes'** şeklindeydi. **'İstinye'**nin bu adların telaafuz şeklinin değişimi sonucu oluştuğu öne sürülür.

292. İvrindi

Balıkesir'in ilçesi **'İvrindi'**nin tarihi geçmişi Balıkesir ile aynıdır. İlçe 19. yüzyılın sonlarında o zamanki adı **Hüdavendigâr** olan Bursa vilayetinin **Karesi (Balıkesir)** sancağına bağlı bir nahiye idi. Adının yerel bir sözcük olduğu sanılmaktadır.

293. İzmir

İonialılar tarafından Hitit devletinin son yıllarında, MÖ 11. yüzyılda kurulan **'İzmir'** (MÖ 1055-1050) kentinin MÖ 800'lü yıllardan bu yana **'Smyrna'** adıyla anılmaktadır. Bu kentte doğup yetişen ünlü **Homeros**'un yazdığına göre, **'Smyrna' adını Kıbrıs Kralı 'Kyniras'ın kızı 'Smyrna'dan almıştır. 'İzmir', ise yıllar boyu 'Smyrna'nın halk dilinde, özellikle Türkler döneminde aldığı şekildir.**

Kentin tarihi Hititlerden itibaren başlar. Frig, Lidya, Pers, Büyük İskender, Bergama Krallığı, Roma, Bizans egemenliği ve uygarlıklarını yaşadı. İlk kez 1081'de bir Türk deniz komutanı olan **Çaka Bey** tarafından Türklerin eline geçti. Anadolu Selçuklu, Cenova, Aydınoğlu egemenliklerinden sonra kent 1390'da Osmanlı topraklarına katıldı. Kurtuluş Savaşı yıllarında Yunan işgaline uğrayan **'İzmir'**, 9 Eylül 1922'de kurtarıldı. Kent, günümüzde hemen hemen tüm dünya tarafından tanınan, Türkiye'nin İstanbul'dan sonraki ikinci büyük kenti durumundadır.

294. İzmit

Kocaeli'nin merkezi **'İzmit'**, **'Nikomedeia'** adıyla, MÖ 278'de Bithynia Kralı **I. Nikomedes** tarafından günümüzdeki yerinde kuruldu. Roma'ya katılıncaya kadar kent krallığın başkenti olarak kaldı. Roma'dan sonra Bizans dönemi başladı, kent ilk kez **Kutalmışoğlu Süleyman Şah** tarafından alınarak Türklerin eline geçti (1078) ve kurulan Anadolu Selçuklu

devletinin başkenti oldu. Kent daha sonra Latin İmparatorluğu, Bizans, Osmanlı arasında el değiştirdi. 1419'dan sonra kesin olarak Osmanlı egemenliğine girdi. **Yavuz Sultan Selim**, saltanat yıllarında (1512-1520) kenti baştan sona onarttı, yeni yapılar inşa ettirdi.

'Nikomedeia', Osmanlı döneminde 'İznikmid' adını aldı. Bu ad sonraları günümüzdeki 'İzmit' şekline dönüştü. Kent, Cumhuriyet'in ilanından sonra **Kocaeli** ilinin merkezi olmuştur.

295. İznik

Bursa'nın ilçelerinden biri olan **'İznik'** ve yöresinde yerleşim Kalkolitik Çağ'a (MÖ 5500-3500) dek uzanır. İskender, Bithynia, Roma, Bizans egemenliklerinin ardından kent Selçukluların eline geçti. Daha sonra Bizans, Haçlı İmparatorluğu, Selçuklular ve Osmanlılar arasında birkaç kez el değiştirdi. 1204'te, 4. Haçlı seferi esnasında İstanbul'dan kaçan Bizans İmparatoru **I. Lsakaris Theodoris** tarafından kurulan **'İznik İmparatorlu'**, burada 1259'a dek egemen oldu. Kent **Orhan Gazi** tarafından alındıktan (1328) sonra bir süre (1340-1344) Osmanlı'nın başkenti oldu.

Kentin adı şöyle bir gelişime uğradı: MÖ 333 yılında Büyük İskender'in Frigya satrapı olarak atadığı Antigonos, günümüzde **'İznik'**in bulunduğu alana kendi adıyla ve **'Antigoneia'** diye anılan bir kent kurdu. Daha sonra kenti ele geçiren Trakya satrabı Lysimakhos, bu kente karısının adını vererek **'Nikaia'** yaptı. **'İznik', bu adın değişikliğe uğramış şeklidir.**

296. Kabataş (İstanbul)

İstanbul'da Avrupa yakasında, Boğaziçi kıyısında, Dolmabahçe ile Fındıklı arasında yer alan bir semt olan **'Kabataş',**

adını Osmanlı döneminde 'Köse Kethüda Mustafa Necip Çelebi' tarafından yaptırılan 'Karabali' adlı iskeleden alır. Semtin Bizans dönemindeki adı **'Buthanion'**du. Antik çağda ise burada **'Diplokionion: Çifte sütun'** adlı bir anıtın olduğu belgelerde yazılıdır.

297. Kabataş (Ordu)

Ordu'nun ilçesi **'Kabataş'** 1990'da ilçe konumuna geldi. Eskiden Aybastı'nın bir bucağı idi. **Adının ilçedeki bir alana halkın verdiği addan kaynaklandığı sanılır.**

298. Kadıköy (Çanakkale)

Çanakkale'nin Gelibolu ilçesine bağlı olan **'Kadıköy'** bucağının eski adı **'Evreşe'** idi. **'Evreşe'** adı **'Evreşe yolları dar'** adlı ünlü bir türküde geçer. Bu ad yerine niçin **'Kadıköy'** denildiğinin yanıtı belli değildir.

299. Kadıköy(İstanbul)

İstanbul'un ilçelerinden biri durumundaki **'Kadıköy'**, **'Bizantion'**u kuran Megaralılar tarafından MÖ 6804'de, yani Bizantion'dan önce **'Khalkedon'** adıyla kuruldu. Semte bu adın, karşı yakada **'Bizantion'** kurulduktan sonra, **'Körler Ülkesi'** anlamına verildiği yolundaki söylence ise, çoğu bilim adamlarınca bir 'şehir efsanesi' olarak nitelenmektedir. Semte Türkler İstanbul'u aldıktan sonra **'Khalkedon'**dan hareket ve bir benzetme-yakıştırma yoluyla önce **'Kadıköyü'**, sonra **'u'**harfini atarak sadece **'Kadıköy'** dediler ve ad bu şekilde kaldı.

300. Kadınhanı

Konya'nın **'Kadınhanı'** ilçesinin tarihi, Konya ile aynıdır. İlçe, adını **Selçuklu döneminde saraya mensup olduğu sanılan Raziye Hatun'un 1223 yılında tarihî ipek yolu üzerinde yaptırmış olduğu handan alır**.

301. Kadırga

İstanbul'da Marmara Denizi kıyısında Kumkapı ile Ahırkapı arasında yer alan bir semt olan **'Kadırga', adını Osmanlılar döneminde semtteki limana demirleyen ve iskeleye bağlanan 'kadırga' tipi teknelerden almıştır.** Burada Bizans zamanında adı **'Sophianos'** olan küçük bir köy vardı. İmparator **II. İustianos** ise buraya bir saray yaptırdı.

Semtteki koy, toprak kazanılması için 17. yüzyılda önemli ölçüde doldurulmuştur.

302. Kadışehri

Yozgat'ın ilçesi **'Kadışehri'** eskiden **Çekerek**'in bir bucağı idi. 1990 yılında bu adla ilçe oldu.

303. Kadifekale

İzmir'in güneydoğusunda, antik adı **'Pagos'** olan bir tepe üzerindeki kale ile kalenin çevresindeki semt olan **'Kadifekale' adının, eskiden kale kapısının üstünde yer alan mermer Amazon kabartmasının Türkler tarafından 'Saba melikesi Kaydafa'ya izafe edilmesinden ve bu adın giderek değişime uğrayıp 'Kadifekale'ye dönüşmesinden ortaya çıktığı öne sürülür.**

304. Kadirli

Adana'nın ilçelerinden **'Kadirli'**nin tarihi, MÖ 1200'lere değin uzanır. Hitit, Fenike, Asur, Dulkadiroğulları dönemlerinin ardından kent ve yöre 16. yüzyılın başlarında Osmanlılara katıldı. Kent, tarih boyunca **'Flaviopolis', 'Karsulkadiriye', 'Karspazarı'** adlarıyla anıldı. 1926'da adı **'Kadirli'** biçiminde değiştirildi ve ilçe statüsüyle Adana'ya bağlandı.

305. Kâğıthane

İstanbul'un eski semtlerinden olan bir ilçe statüsündeki **'Kâğıthane'**nin varlığına Bizans belgelerinde rastlanmaz. Kâğıthane, Osmanlılar döneminde oluşmuş, hasbahçeler, gezinti yerleri, kasırlar, av ve spor alanları ile donatılmıştır. O dönemde **'Sâdâbâd'** diye anılan **Kâğıthane**'de haftanın belli günleri güreş, çevgan ve cirit yarışmaları düzenlenirdi. 18. yüzyıla gelindiğinde buradaki kasr ve köşklerin sayısı yüzü aştı. Ancak 1730'daki **Patrona Halil** ayaklanmasında bunların çoğu yakılıp yıkıldı.

Kâğıthane, adını buraya yapılmış bulunan 'kâğıt üretim yerleri'nden almıştır.

Semt, günümüzde iç göçler dolayısıyla çok gelişmiş ve bir sanayi merkezi görünümünü almıştır.

306. Kahramanmaraş

'Kahramanmaraş' ilinin tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. Asur, Gurgum Hitit Prensliği, Med, Pers, Büyük İskender, Seleukos, Kappadokya Krallığı, Roma, Arap, Bizans, Selçuklu, Haçlı, Danişmentliler, Selçuklu, Halep atabeyleri, İlhanlı, Memlûk, Dulkadiroğulları egemenlik ve uygarlıklarının ardından kent 1515'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin tarih boyunca adları **'Gurgum', 'Germaniceia', 'Marasion'** oldu. **'Maraş', 'Marasion'un Türk döneminde**

aldığı biçimdir. Kent, Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte il oldu. TBMM tarafından kabul edilen bir yasayla, İstiklal Savaşı sırasında gösterdiği direnç ve kahramanlık nedeniyle **'Maraş'** adı **'Kahramanmaraş'**a dönüştürülmüştür.

307. Kâhta

Adıyaman'ın ilçesi **'Kâhta'**nın tarihi Hurrilere dek uzanır. MÖ 8. yüzyıldan itibaren Asur, Pers, Makedonya, Seleukos, Kommegena Krallığı, Roma, Bizans, Arap, Ermeni, Artuklu, Haçlı, Selçuklu, Moğol, Memlûk egemenliklerinden sonra 1516'da Osmanlı topraklarına katıldı.

İlçenin bugünkü bulunduğu yere çok yakın alanlarda MÖ dönemlerde **'Arsamela'** adlı bir kent kuruldu. İlçe, bir dönem **'Kölük'** adıyla da anıldı. 19547te **Adıyaman** il yapılırken, **'Kâhta'** ilçe statüsüyle bu ile bağlandı.

308. Kale

Antalya'nın **'Kale'** ilçesinin antik adı **'Myra'** idi. **'Demre'** ve **'Zümrütkaya'** diye anılan **'Kale'** 1987'de ilçe yapılarak Antalya'ya bağlandı.

309. Kale

Denizli'nin ilçesi **'Kale'**, antik **'Tabai'** alı bir kalenin çevresinde gelişti. Bir süre **'Tavas'** diye anıldı. Sonra **'Yarangüme'** adlı bir köye taşındı ve yönetim gene **'Tavas'** diye anıldı. Eski **'Tavas'** ve çevresinde geliştiği kale nedeniyle başlangıçta **'Kaletavas'**, sonra da sadece **'Kale'** adını aldı. 1959'da ilçe olmuştur.

310. Kale

Malatya'nın **'Kale'** ilçesi, **adını ilçe yakınlarındaki kaleden alır. 'Kale'** 1990'da ilçe olmuştur.

311. Kandilli

İstanbul'da, Boğaziçi'nin Anadolu yakasında, Vaniköy ile Anadoluhisarı arasında yer alan bir semt olan **'Kandilli'**nin Antikçağ'daki adı **'Ekhaia'** idi. Osmanlı döneminde ise **'Kandilli' adını Göksu eğlencelerinden dönen padişahlar için yakılan kandillerden** ya da **IV. Murad'ın Revan seferinden dönüşünde buradaki köşkte dünyaya gelen şehzade Mehmet onuruna yedi gece üst üste yakılan kandillerden aldığı öne sürülür.**

312. Karabük

Türkiye'de en son il konumuna gelen yerleşimlerden olan **'Karabük'**ün tarihi, Zonguldak ile benzerlik gösterir. Burası 19. yüzyılda Safranbolu'nun Öğlebeli köyünde 13 haneli bir mahalleydi. 1941'de bucak, zamanla önemli bir sanayi ve ticaret merkezi durumuna gelince ilçe, 1895'te el oldu. 13 haneli eski mahallenin adı ile verilmiştir.

313. Karaköy

Bkz. Galata

314. Karacaahmet

İstanbul'da, Üsküdar'daki bir mezarlık ve semt olan **'Karacaahmet'**in tarihi, 14. yüzyılın ilk yıllarına dek uzanır. Üsküdar ile Kadıköy arasındaki geniş bir alanı kaplayan bu Müslüman-Türk Mezarlığı, **adını bir Horasan ereni olan**

'Karaca Ahmet'ten alır. 'Karaca Ahmet'in, mezarlıkta bir türbesi vardır. Halk arasında **'Karaca Ahmet'**in akıl hastalıklarına iyi geldiği yolunda bir inanç mevcuttur.

315. Karaman

'Karaman' ilinin tarihi, MÖ 5500'lü yıllara dek uzanır. Yöre ve kentin bulunduğu yerleşim, tarih boyunca Hitit, Frigya, Pers, Kapadokya, Roma, Bizans, Arap, Danişmendli, Selçuklu ve bazı yerel beyliklerin yönetimlerinden sonra Karamanlıların egemenliğine girdi. 1466'da Osmanlı topraklarına katıldı. Tarih boyunca **'Karaman'** kenti **'Landa', 'Laranda', 'Larenda'** gibi adlarla anıldı. **Karamanlılar 'Larende' dedikleri kentin adını 'Karaman' olarak değiştirdiyse de Osmanlı döneminde ad olarak gene 'Larende' kullanıldı.**

'Karaman', 1987'de bir yasayla il olmuştur.

316. Kargamış

Gaziantep'in Nizip ilçesine bağlı Barak bucağının merkezi olan **'Kargamış'**ın tarihi, MÖ 24-23. yüzyıllara dek uzanır. Çok değerli ve özgün tarihsel kalıntı ve bulgularla dolu olan kent, tarih boyunca Ebla İmparatorluğu, Mitanni, Hitit, Asur, bağımsız krallıkların egemenliklerini yaşadı. Varlığını bölgeye İlam dininin yayılışına dek sürdürdü. Kent, **'Kargamış'**tan başka **'Carablus', 'Europos'** adlarıyla da anılmıştır.

317. Karlıova

Bingöl'ün bir ilçesi olan **'Karlıova'**nın tarihi, Bingöl ile paralellik gösterir. İlçesinin adı önceleri **'Kanireş'**di. Daha sonra **'Bingöl'** şeklinde değiştirildi. **'Bingöl'** 1936'da ilçe merkezi yapılıp, merkezi **'Çapakçur'** olan il'e bağlandı. İlçe merkezinin adı 1938'de il merkezine verilince yerleşkeye **'Karlıova'** denildi.

318. Kars

Kars ve çevresi Anadolu topraklarının en eski yerleşim alanlarındandır. MÖ 9. yüzyılda kentin bulunduğu yer ve yöresi Urartu egemenliğindeydi. Daha sonra Kimmer, İskit, Med, Pers, Roma, Sasani, Bizans, Arap, Selçuklu, Moğol, Gürcü, Altın Ordu, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safevi egemenliklerini yaşayan kent, 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. **Adının 'Korsa' ya da 'Kolsa' adlarından geldiği; Gürcü dilinde 'kapı kenti' demek olan 'Kariskalaki'den kaynaklandığı yolunda görüşler vardır. Kaşgarlı Mahmut,** Divanü Lügati't Türk'te **'Kars'**ın anlamını **'Devetüyünden ya da koyunyününden yapılmış kaftan'** olarak verir. Tarihçi **'Strabon'** ise **'Kars'**tan **'Korzene'** diye söz eder. 1990'da çıkarılan bir yasa ile **Kars** ilinin eski sınırları içerisinde **Iğdır** ve **Ardahan** illeri kurulmuştur.

319. Kartal

İstanbul'un ilçelerinden olan **'Kartal'**, Anadolu yakasındaki tarihsel önem taşıyan yerleşim merkezlerindendir. Buraya yerleşim, İlkçağ'a dek uzanır. **'Kartal'** ve yöresi Bizans döneminde önem kazandı. Büyük, elverişli ve işlek bir liman olması nedeniyle o dönemde **'Kartaliman'** adıyla anıldı. Bu ad, Türklerin döneminde **'Kartalliman'** şeklini aldı ve giderek **'Kartal'**a dönüştü. Birkaç kez Osmanlı ile Bizans arasında el değiştiren **'Kartal'**, 1400'de kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. 1908'de II. Meşrutiyet'e kadar **Üsküdar**'a bağlı bir sancak iken, bu tarihte İstanbul iline bağlandı.

320. Kasımpaşa

İstanbul'da, Haliç'in kuzey kıyılarındaki semt **'Kasımpaşa' adını Osmanlı döneminde Kanuni Sultan Süleyman'ın**

vezirlerinden 'Güzelce Kasım Paşa'dan alır. Kasım Paşa, Kanuni'nin Budin seferine katılmıştı. Budin muhafızı olarak kenti **General von Roggendor** komutasındaki Avusturya kuvvetlerine karşı 1531'de başarıyla savundu. İkinci vezirliğe yükseltilerek döndüğü İstanbul'da Sadaret Kaymakamı oldu. Bu arada padişah tarafından Haliç'te yeni yerleşimler kurmakla görevlendirildi. Günümüzde onun adıyla anılmakta olan **'Kasımpaşa'** semtini kurdu. Semt, kısa sürede Paşa'nın **Mimar Sinan**'a yaptırdığı yapılarla (Kasımpaşa Camii, Hasançelebi, Yahyakethüda, Memikethüda mescitleri) donandı. Ayrıca birçok yalı, konak ve köşklerle **'Kasımpaşa'** uzun yıllar İstanbul'un en saygın yerlerinden biri oldu. Osmanlı döneminden itibaren Türk gemi inşasında önemli yeri olan Haliç Tersanesi, Taşkızak Tersanesi, hastane ve okul binaları da bu semtte yer aldı. **'Kasımpaşa'** Osmanlı devletinin son yıllarında giderek eski önemini yitirdi. Bir dönem İstanbul'un en ünlü kabadayıları bu semtten çıktı. Günümüzde Kasımpaşa Meydanı'nda yer alan **'aslanlı heykel'** ise **Güzelce Kasım Paşa**'nın değil, **Sadrazam Cezayirli Gazi Palabıyık Hasan Paşa**'nındır.

321. Kastamonu

Bir yerleşim yeri olarak **'Kastamonu'** ili ve yöresinin tarihi, binlerce yıl öncesine dek iner. Hitit kaynaklarında **'Tumana'** ve **'Pala'** adlarıyla geçen yöre, tarih boyunca Kaskaların egemenliğinden başlayarak Frig, Kimmer, Lidya, Pers, Pontus, Bizans, Danişmentli, Selçuklu, Çobanoğulları, Candaroğulları egemenliklerini yaşadı ve 1461'de Fatih tarafından kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

'Kastamonu' adı, Bizans döneminde yapılan bir kale olan 'Kastra Komneni'den gelir. Bu ad Bizans'ın son zamanlarında **'Ksatamon'** ve **'Kstamonia'** olmuş, Türkler zamanın-

dan önce **'Kastamoniye'**ye, sonra da **'Kastamonu'**ya dönüşmüştür.

322. Kaş

Antalya'nın ilçesi **'Kaş'** antik **'Likya'** bölgesinde yer alır. Likya'dan sonra Büyük İskender, Roma, Bizans, Selçuklu, Tekeoğulları egemenliklerini yaşadı ve 15. yüzyıl başlarında Osmanlı topraklarına katıldı.

Antik adı **'Antiphellos'** olan **'Kaş'** Selçuklu döneminde **'Andifli'** adıyla anıldı. Yakınlarındaki bir yerleşim ise **'Kaşkasaba', 'Kaşkasabası', 'Kaş'** adlarıyla anılırdı. **'Kaş'** kasaba merkezi, **'Andifli'** ise **'Kaş'**ın iskelesiydi. Cumhuriyet yıllarında iskele önem kazanıp hızla gelişince, ilçe merkezi buraya taşındı, **'Andifli' 'Kaş'**a dönüştürüldü, **'Taşkasabası'** da **'Kasaba'** oldu.

323. Kavak

Samsun'un ilçelerinden **'Kavak'**ın tarihi, İlk Tunç Çağı'na (MÖ 3500-2000) dek uzanır. Yöre ve yerleşim Helenistik, Roma, Bizans ve Selçuklu egemenliklerinin ardından 1418'de Osmanlı topraklarına katıldı.

'Kavak' adının bölgede çok yetişen 'kavak ağaçları' nedeniyle konulmuş olduğu sanılmaktadır.

324. Kavaklıdere

Ankara'da Çankaya ile Bakanlıklar arasındaki semt olan **'Kavaklıdere'** kentin en seçkin semtlerinden biridir. Elçilikler, elçilik konutları, TRT Genel Müdürlüğü, Birlemiş Milletler, İş Bankası binası gibi önemli yapıları içeren semt, adını şimdi var olmayan küçük bir akarsuyun adından alır.

325. Kayseri

'Kayseri' kenti ve ilinin tarihi, Tunç Çağı'na (MÖ 3500-1000) dek uzanır. Asur, Hitit, Tabal Krallığı, Ermeni, Med, Pers, Makedonya, Kapadokya Krallığı, Roma, Sasani, Bizans, Arap, Selçuklu, Haçlı, Anadolu beylikleri egemenlik ve uygarlıklarını yaşayan kent ve yöre, 1515'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin günümüzdeki yerine kurdukları kente Asurlular **'Mazaka'** adını verdiler (MÖ 2. bin). Kent, Kapadokya Krallığı zamanında **'Mazaka', 'Mazaka-Eusebaia', 'Eusebaia'** adlarıyla anıldı. Roma İmparatoru **Tiberius**, kendinden önceki imparator ve Roma'nın kurucusu sayılan üvey babası **'Augustus'un anısına kente antik adı 'Kaiserela'yı da göz önünde tutarak 'Caesarea' adını verdi** (MS 17). **Bizans döneminde 'Kaisareia', Araplar tarafından 'Kayseriyye' denilen kentin adı giderek 'Kayseri'ye dönüştü.**

Kayseri, günümüzde Türkiye'nin her yönden gelişmiş kentlerinde biri durumundadır.

326. Keban

Elazığ'ın ilçesi **'Keban'** ve yöresinin Paleolitik Çağ'dan günümüze dek kesintisiz bir iskan bölgesi olduğu saptamıştır. İlçenin tarihi, Elazığ ile benzerlik ve paralellik gösterir. İlçe, eskiden **'Gümüşmadeni'** adıyla anılıyordu ve 19. yüzyılın sonlarında **'Mamuret-ül Aziz'** vilayetinin Elazığ sancağının bir kaza merkeziydi. İlçenin önemi **'Keban Barajı'** ve **'Keban Baraj Gölü'** nedeniyle daha da artmıştır. **'Keban'ın yerel bir sözcük olduğu anlaşılmaktadır.**

327. Keçiborlu

Isparta'nın bir kazası olan **'Keçiborlu'**nun tarihi, bağlı olduğu Isparta ile benzerlik gösterir. İlçe, 14. yüzyılda önce Ha-

mitoğullarının, ardında Osmanlı devletinin egemenliğine girdi. Niçin **'Keçiborlu'** adını taşıdığına ilişkin bir bilgi mevcut değildir.

328. Kemah

Erzincan'ın ilçesi **'Kemah'**ın tarihi Hitit dönemine dek uzanır. Hitit, Roma, Bizans, Mengücek, İlhanlı, Celayirli, Selçuklu, Eretra Beyliği egemenliklerini yaşadı. 15. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. Kent, Hitit kaynaklarında **'Kumaha'** adıyla geçer. Sonraları **'Kamaha-Ani'** adıyla da anıldı. Kent, Roma-Bizans dönemlerinde **'Kamacha Ani Theodosiopolis'** diye geçti. Türkler tarafından ise **'Kemah'** denildi.

329. Kemaliye

Erzincan'ın ilçesi **'Kemaliye'**nin bulunduğu yer ve yöre MÖ 1. yüzyılda Parlar ve Romalılar arasında birkaç kez el değiştirdi. Bizans, Selçuklu, İlhanlı, Akkoyunlu egemenliklerinin ardından 15. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin adı **'Eğin' iken, Mustafa Kemal Atatürk'ün adından esinlenilerek 'Kemaliye' yapılmıştır.**

330. Kemalpaşa

İzmir'in ilçelerinden **'Kemalpaşa'**nın tarihi, İlkçağ'a dek uzanır, Hitit, Antik Krallıklar, Roma, Bizans, Aydınoğulları ve Osmanlı dönemlerini yaşadı.

İlçe'nin Antikçağ'daki adı **'Nymphaion'**du. Türkler, kenti kısaca **'Nif'** diye adlandırdı. Kurtuluş Savaşı'nın bitiminde, 8 Eylül 1922'de **Mustafa Kemal** buraya geldikten sonra ilçenin adı **'Kemalpaşa'** olarak değiştirilmiştir.

331. Kemer

Burdur'un ilçesi **'Kemer'**in tarihi, bağlı olduğu Burdur iliyle benzerlik gösterir. 1987'de ilçe olan **'Kemer'**in eski adı **'Sertaç'**tı.

332. Keskin

Kırıkkale'nin **'Keskin'** ilçesinin tarihi, Hitit dönemine dek uzanır. İlk yerleşim 11. yüzyılda yöreye gelen **'Barak'** ve **'Cirit'** adlı Türk boylarınca kuruldu. Yerleşim, 19. yüzyılda yakınındaki dağdan (Dinek ya da Denek Dağı) ve yörede gümüşlü kurşun madeni işletilmesinden esinlenilerek yerleşime önce **'Denekmadeni'** adı verildi. Bu ad daha sonra **'Keskin'** olarak değiştirildi ve 1989'da ilçe statüsüyle Kırıkkale'ye bağlandı.

333. Kestel

Bursa'nın ilçelerinden **'Kestel'**in tarihi Bursa ile benzerdir. İlçe, 1990'da yerel bir sözcük olduğu sanılan **'Kestel'** adıyla kurulmuştur.

334. Keşan

Edirne'nin ilçesi **'Keşan'**ın tarihi, bağlı olduğu il ile benzerlik gösterir. Yöreye ilk kez MÖ 1200'lerde Trak kavmi yerleşti. Pers, Odrys, Makedonya, Roma, Bizans egemenliklerinin ardından **Orhan Gazi** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı (14. yüzyılın ilk yarısı). İlçenin **'Keşan' adının, daha çok peştamal olarak kullanılan ve bir dokuma türü olan 'çeşan' adı verilen pamuklu kumaştan kaynaklandığı sanılmaktadır.**

335. Keşap

Giresun'un ilçesi **'Keşap'**ın tarihiyle ilgili ayrıntılı bilgi yoktur. Daha önce bir nahiye (bucak) olan bu yerleşim, 1945'te ilçe merkezi yapılmıştır. **'Keşap' adının, ilçedeki Keşap Deresi'nden kaynaklandığını öne sürenler vardır.**

336. Kıbrısçık

Bolu'nun bir ilçesi olan **'Kıbrısçık'**, Osmanlı döneminde Bolu sancağına bağlı bir nahiyeydi. 1946'da Seben'in bucağı oldu. 1948'de ilçe yapılarak Bolu'ya bağlandı. Eski adı **'Karadoğan'** iken **'Kıbrısçık'**a çevrildi.

337. Kınık

İzmir'in ilçesi **'Kınık'** 1948'de ilçe oldu. **Adını 24 Oğuz boyundan biri olan 'Kınıklardan alır.** Antik adı **'Gambreion'**du.

338. Kırıkkale

'Kırıkkale' ile ve yöresinin tarihi, bir yerleşim merkezi olarak Hititlere dek uzanır. Yöreye 11. yüzyıldan itibaren Türkler yerleşmeye başladı. Osmanlılar ise 15. yüzyılda buraları kesin olarak egemenlikleri altına aldılar. 1944'te ilçe yapılan Kırıkkale, 1989'da il oldu. 1925'lerde Kırıkkale'nin bulunduğu yerde **'Kırık'** adlı 15 hanelik bir köy ve bu köyün yakınlarında harap bir durumda **'Kürigin'** adlı bir kale vardı. Buraya Cumhuriyet'in ilk yıllarında ordu için bir silah fabrikası kurulunca yöre hızla gelişti. **Yerleşimin adı da 'Kırık' köyü ve harap 'kale' adlarından hareketle 'Kırıkkale' oldu.**

339. Kırıkhan

Hatay'ın ilçesi **'Kırıkhan'**ın tarihine ilişkin kesin bilgi yoktur. Osmanlı döneminde çeşitli yolların kesiştiği noktada yer alan önemli bir konaklama ve ticaret merkeziydi. **İlçeye harabe durumunda bulunan bazı hanlardan dolayı 'Kırıkhan' adının verildiği tahmin edilmektedir.**

340. Kırkağaç

Manisa'nın ilçesi **'Kırkağaç'**, tarihi, İlkçağ'a dek uzanan bir yerleşim merkezindedir. 19. yüzyıl sonlarında, o zaman **Saruhan** diye anılan Manisa'nın bir kazasıydı. Cumhuriyet'ten sonra **Manisa'**ya bağlı bir ilçe oldu. Antik adı **'Khaliara'**dır.

341. Kırklareli

'Kırklareli'nin tarihi ilk çağlara dek ulaşır. İlk yerleşenleri MÖ 1200'lerde Trak kavmi oldu. Atina, Pers, Odrys Krallığı, Makedonya, Seleukos, Bithynia Krallığı, Roma, Bizans, Haçlı egemenliklerini yaşadı. 1368'de Osmanlı topraklarına katıldı.

Trak kavmi tarafından kurulan kent, Bizanslılarca **'Kırk Kilise'** anlamına **'Saranta Ekklesiai'** adıyla anıldı. Türkler de kente **'Kırkilise'** adını verdiler. **Ad, 20 Aralık 1924'te 'Kırklareli'ne dönüştürüldü.**

342. Kırkpınar

Edirne'de tarihi **'Kırkpınar Güreşleri'**nin yapıldığı alan, söylenceye göre eski adı **'Kırkların Pınarı'** denilen, sonradan **'Kırkpınar'** adını alan bir yerdir.

343. Kırşehir

'Kırşehir' ve yöresine ilk yerleşmelerin tarihi İlk Tunç Çağı'na (MÖ 3500-2000) dek uzanır. Hitit, Frig, Med, Pers, Ka-

padokya, Pontus, Roma, Bizans, Selçuklu, Danişmedli, İlhanlı, Eretna Beyliği, Kadı Burhaneddin, Osmanlı, Karamanlı, tekrar Osmanlı egemenlikleri yaşadı. 1924'te il oldu. 30 Mayıs 1954'te zamanın iktidarı DP'ye oy vermediği için cezalandırılarak ilçe yapıldı. 1 Temmuz 1957'de yeniden il oldu.

İlk yerleşmenin adı **'Aquae Saravane'** idi. Sonra **'Mokissos'** adını alan kente Bizans döneminde **'Mokissos İustinianopolis'** ya da **'İustinianopolis'** denildi. Türkler, kenti 11. yüzyılda **'Kırşehri' diye andılar. Bu ad giderek 'Kırşehir'e dönüştü.**

344. Kızıltepe

Mardin'in ilçesi **'Kızıltepe'**nin tarihi, Mardin ile benzerlik gösterir. İlçede günümüzdeki tarihsel yapıtların tamamı Artuklu dönemindendir. Kent ve yöre birkaç kez Eyyubiler tarafından yağmalandı. Selçuklu, İlhanlı, Memlûk, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Timur, Safevi egemenlikleri yaşadı. 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent eskiden **'Dunaysır', 'Düneysir'** adlarını taşıyordu. Sonradan **'Koçhisar'** denildi ve adı öteki yerleşkelerle karışmasın diye **'Mardin Koçhisarı'** diye anıldı. Adı, 1931'de **'Kızıltepe'** biçiminde değiştirildi ve Mardin'e bağlı bir ilçe oldu.

345. Kızıltoprak

İstanbul'da, Anadolu yakasında, Kadıköy ilçesine bağlı **Kurbağalıdere** ile **Kalamış** koyu arasında yer alan **'Kızıltoprak' adını bölgenin kızıla çalan renkteki killi toprağından alır.**

346. Kilis

'Kilis'in yerleşim tarihi Orta Tunç Çağı'na (MÖ 2000-1500) dek uzanır. Hitit, Hurri-Mitanni, Asur, Arami, Makedon,

Selukos, Roma, Bizans, Sasani, Urfa Kontluğu, Selçuklu, Memlûk egemenliklerini yaşadı. 16. yüzyıl başlarında Osmanlı topraklarına katıldı. Kentin bilinen ilk adı Asur kaynaklarında **'Ki-li-zi'** olarak geçer. Roma ve Bizans döneminde bu ad **'Ciliza Sive Urmagiganti' şeklini aldı. Türk döneminde ise şimdiki 'Kilis' adı oluştu.** Kilis, uzun yıllar Gaziantep'e bağlı bir ilçeydi. Türkiye'de il statüsünü kazanan (1995) en son iller arasındadır.

347. Kocaali

Sakarya'nın ilçesi **'Kocaali'** 1987'de ilçe oldu. Eskiden Karasu'ya bağlı bir bucaktı. Adını, yerel bir ünlüden almıştır.

349. Kocaköy

Diyarbakır'ın ilçesi **'Kocaköy'** eskiden bir bucaktı. 1990'da ilçe oldu. Adı, yerel yöneticilerce konulmuştur.

350. Kocaeli

'Kocaeli' ilinin kapsadığı bölge MÖ 1200'lerde ilk yerleşen ve Friglerin bir kolu olan Bebrikler nedeniyle buralara **'Bebrikya'** adı verildi. Megaralılar MÖ 8. yüzyılda günümüzde **'Başiskele'** diye anılan noktada **'Astakos'** adlı bir koloni kurdular. **Astakos**'a ve bölgeye daha sonra Traklar yerleşti. Lidya Krallığı, Pers, Delos Birliği, Atina, Bithynia Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu, Haçlı, Latin egemenliklerini yaşayan bölge **Orhan Gazi** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Yörede Bitinler tarafından MÖ 3. yüzyılda kurulan 'Nikomedia', 100 bini aşan nüfusuyla MÖ 4. yüzyılda dünyanın dördüncü büyük ve kalabalık kenti durumuna geldi. **'Nikomedia' sonraları 'Nikumidia', 'İznikomit', 'İznikmid' şeklinde anıldı ve en sonunda 'İzmit' adı oluştu.** Günü-

müzde **'Kocaeli'** adı taşıyan bölge ve il'e bu ad Türkler tarafından verilmiştir.

349. Kocaköy

Diyarbakır'a bağlı ilçe. Tarihi, bağlı olduğu il ve Lice ile benzerlik gösterir. Eskiden merkez ilçeye bağlı bir bucaktı ve adı **'Mermer'**di. 1990'da üç köy de katılarak Lice ilçesine bağlı kasaba yapıldı ve **Kocaköy** adı verildi.

350. Koçarlı

Aydın'ın bir ilçesi olan **'Koçarlı'**, İlkçağ'da Dor kavmi tarafından kuruldu. Çeşitli egemenlikleri yaşayan kent, 15. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. **'Koçarlı'**, adını buraya yerleştirilen **'Koçarlı aşireti'**nden almıştır.

351. Konak

İzmir'in eski çekirdeğini oluşturan semt, meydan ve merkez ilçe **'Konak'** adını taşır. Bu adın, meydanda bulunan tarihi **'Hükümet Konağı'**ndan aldığı sanılmaktadır.

352. Konya

Konya'nın bir yerleşim yere olarak tarihi, MÖ 13. yüzyıla, Hititlere dek uzanır. Hitit, Frig, Kimmer, Lidya, Pers, Kapadokya, Makedonya, Pontus, Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerini yaşadı, Selçuklulara başkentlik yaptı. Bir süre Karamanoğullarının yönetiminde kalan kent, **Fatih Sultan Mehmed** tarafından 1466'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

'Konya'nın bilinen ilk adı **'İkonion'**dur. Roma egemenliğindeyken **'İconium'** diye anıldı. Arapların **'Kuniya'** dedikleri kent Bizans ve Selçuklular tarafından **'Konua', 'Konieh'**

biçiminde söylendi ve bu ad giderek 'Konya'ya dönüşerek günümüzdeki şeklini aldı.

Selçuklu ve Karamanlılara başkentlik eden **'Konya'**, kurulduğu çağdan günümüze Anadolu'nun en önemli yerleşim merkezlerinden biri olmuştur.

353. Korkuteli

Antalya'nın ilçesi **'Korkuteli'** Antikçağ'da **'Pisidya'** bölgesinin içinde yer alıyordu. Büyük İskender, Roma ve Bizans egemenlik ve uygarlıklarının ardından 12. yüzyılda Selçuklular tarafından alındı. **'Stanos'** adıyla Tekeoğulları Beyliği'nin merkezlerinden biri oldu. Daha sonra Hamitoğullarının egemenliğine geçen kent ve yöresi 16. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı.

Antik adı **'Stanos'** olan kent Osmanlılar tarafından **'İstanos'** diye anıldı. **II. Bayezid'in şehzadelerinden Korkut'un sancakbeyliği yapmasından dolayı kent zamanla 'Korkudili', 'Korkuteli' şeklinde adlandırıldı.** 1915'te günümüzdeki adıyla kaza oldu.

354. Koyulhisar

Sivas'ın ilçesi **'Koyulhisar'**ın tarihi, Sivas ile benzerlik gösterir. Kent ve yöresi Bizans ile Trabzon İmparatorluğu arasında sık sık el değiştirdi. Daha sonra 11. yüzyıldan itibaren Danişmentli, Selçuklu, Eretna Beyliği, Kadıburhaneddin, Akkoyunlu egemenliklerini yaşadı. 1461'de **Fatih Sultan Mehmed** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. **Adını yörede bulunan aynı addaki bir kale kalıntısından aldığı öne sürülür.**

355. Kozaklı

Nevşehir'in ilçesi **'Kozaklı'**, Kozaklı ve Hamamorta köylerinin birleştirilip ilçe yapılmasıyla ilçe oldu. **Adının ilçe sınırları içinde bolca bulunan çam aacı kozalaklarından** (kozak da denir) **geldiği söylenir.**

356. Kozan

Adana'ya bağlı **'Kozan'** ilçesinin tarihi Hitit dönemine dek uzanır. Hitit, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu dönemlerini yaşadı. Osmanlı topraklarına katıldı. 17.-19. yüzyıl arası Kozanoğulları Beyliğinin egemenliğindeydi. Sonra yeniden Osmanlılara geçti.

Antik adı **'Sision'**du. Bu ad daha sonra **'Sis'**e dönüştü. İki yüzyıl kadar yönetimleri süren **'Kozanoğulları'nın adından da 'Kozan' adı oluştu.**

357. Körfez

Kocaeli'ne bağlı **'Körfez'** ilçesinin bulunduğu yerleşim alanının tarihi, Kocaeli ili ile benzerlik gösterir. **'Körfez'** ilçesi, eski ilçesi, eski **'Yarımca'** kentinin bulunduğu yere kurulmuş, bu adın yerine 1987'de kurulan yeni ilçeye, konuşlandığı **İzmit Körfezi kıyısından esinlenilerek 'Körfez' adı verilmiştir.**

358. Köyceğiz

Muğla ilinin **'Köyceğiz'** ilçesinin tarihi, Muğla ile aynıdır. İlçe merkezi eskiden Köyceğiz Gölü'nün kuzeydoğusundaki bir alandaydı (bugünkü bir köy). Göl, zarar görünce ilçe günümüzdeki yerine taşındı. İlçenin antik adı, kalıntıları günümüze kadar ulaşan **'Kaunos'**tur. **'Köyceğiz' adı Menteşoğulları döneminde verilmiştir.**

359. Kula

Manisa'nın **'Kula'** ilçesinin tarihi, bağlı olduğu ille benzerlik gösterir. **'Kula'**nın antik adı **'Opsikion'**du. Doğu Roma İmparatorluğu'nun idari bölgelerinden biri olan **Opsikion'**un adı, savaş sırasında imparatorluğu koruma görevi üstlenen birliklere verilen ad olan Latince **'Obsequium'**dan türemiştir. **'Kula'** adı hakkında pek çok inceme yapılmış olmasına rağmen kesin bir bilgi elde dilememiştir.

360. Kumkapı

İstanbul'da, Avrupa yakasında, Yenikapı ile Ahırkapı arasında, Marmara Denizi kıyısında yer alan semt **'Kumkapı'**nın bulunduğu yerde Bizans döneminde **'Kontoskalinon'** limanı ve daire şeklinde surlara açılan bir de kapı vardı. Limanın hemen yanında ise daha ufak ikinci bir liman mevcuttu. Türkler döneminde **kente kum sağlayan tekneler bu limandaki iskelelere yanaşıp yüklerini boşalttıklarından semt 'Kumkapı' adıyla anıldı ve bu adı aldı. 'Kumkapı'** günümüzde meyhaneleriyle ün yapmıştır.

361. Kumlu

Hatay'a bağlı bir ilçe olan **'Kumlu'**nun tarihi, bağlı olduğu il ile benzerdir. İlçeye niçin **'Kumlu'** adı verildiğine ilişkin yeterli bilgi elde edilememiştir.

362. Kumluca

Antalya'nın ilçesi **'Kumluca'**, 1958'de bu adla ilçe oldu. Tarihi, Antalya ile aynı olan ilçenin eski adı **'Sarıkavak'** idi.

363. Kurşunlu

Çankırı'ya bağlı **'Kurşunlu'** ilçesinin tarihine ilişkin elde fazla bilgi yoktur. İlçenin eski adı **'Karacaviran'**dı. **'Kurşunlu'** adının niçin verildiği saptanamamıştır.

364. Kurtalan

Siirt'in ilçesi **'Kurtalan'**n tarihi, bağlı olduğu il ile aynıdır. 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı. Eski adı **'Mısrıç'** ya da **'Mısırıç'** olan ilçeye 1944'te **'Kurtalan'** adı verildi.

365. Kuşadası

Aydın'a bağlı **'Kuşadası'** ilçesinin tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. Pers, Atina, Makedonya, Seleukos, Roma, Bizans egemenliklerini yaşadı. 1413'te Osmanlı egemenliğine girdi.

Yöredeki yerleşimler **'Ania', 'Anea', 'Marathesion', 'Neopolis', 'Scalasnova'** gibi adlarla anıldı. Kimi kaynaklar günümüz **'Kuşadası'**nın bulunduğu yerin **'Sealenova'** adını taşıdığını belirtir. Ephesos (Efes) kentinin geri plana düşmesinin ardından **'Yeni iskele'** anlamını taşıyan ad, sonraları **'Scalanova'**ya dönüştü. Kent kıyılarına yakın bir mevkide **yer alan Güvercin Adası (Küçükada, Kuş Adası da denir) Bizans zamanında kent kıyılarını koruyan önemli bir stratejik mevki durumundaydı. Kentin günümüzdeki adı, işte bu adadan almıştır.**

366. Kuyucak

Aydın'a bağlı **'Kuyucak'** ilçesinin tarihi, Aydın ile benzerlik gösterir. 12. yüzyılda Türklerin eline geçen il sınırları içinde antik **'Antiokheia'** kentinin kalıntıları vardır. **'Kuyucak'** adıyla ilgili birkaç kent efsanesinin dışında bilimsel bilgiler mevcut değildir. **'Kuyucak'** 1953'te ilçe yapılmıştır.

367. Kuzguncuk

İstanbul'da, Anadolu yakasında, Üsküdar ile Beylerbeyi arasında yer alan **'Kuzguncuk'**, Bizans döneminde **II. İustinianos** tarafından yaptırılan, çatısı yaldızlı kiremitlerle örtülü bir kilise nedeniyle **'Khrysokeramos'** adıyla anıldı. **'Kuzguncuk'** şeklindeki günümüzdeki **adını ise Fatih Sultan Mehmed'in saltanat yıllarında buraya yerleşmiş bir eren olan 'Kuzgun Baba'dan almıştır.** Semt, İstanbul'un eski (Osmanlı) görünümünü az miktarda da olsa koruyabilmiş az bulunan yerlerindendir (2009).

368. Küçükçekmece

İstanbul'a bağlı **'Küçükçekmece'** ilçesi 1987'de oluşturuldu. İlçenin yer aldığı aynı addaki gölün kıyılarında bulunan Yarımburgaz Mağarası'nda 1845'te başlayan ve hâlâ sürdürülen arkeolojik araştırmalara göre, ilçe ve İstanbul çevresinde yerleşimin Yontma Taş devrinde başladığı saptanmıştır. **'Küçükçekmece'**nin antik adı **'Rhegion', 'Rhgium'** şeklindeydi.

369. Küçükkuyu

Çanakkale'nin Ayvacık ilçesine bağlı **'Küçükkuyu'** beldesinin tarihi, Çanakkale ve tüm Ege kıyılarıyla aynıdır. Çok sayıda antik kalıntının (Zeus Atları, Afrodit Kaplıcası, Assos, vdr.) bulunduğu, İda (Kaz) Dağları eteklerindeki **'Küçükkuyu'** beldesinin antik adı **'Gargaron'**dur. **Şimdiki adını, bir zamanlar yerleşimde bulunan bilezikli, bir tatlı su kuyusundan almıştır.**

370. Küçüksu

Bkz. Göksu

371. Kütahya

'Kütahya'nın tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. Assuva, Hitit, Frigya, Kimmer, Lidya, Pers, Makedonya, Bithynia, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu, Germiyanoğulları egemenliklerinde kaldı. 1470'te Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin bilinen ilk adı **'Kotisler'in kenti'** anlamına **'kotiaein'**du. Roma ve Bizans dönemlerinde **'Cotyaum', 'Cotyyaeim', 'Cotyeaeum'** gibi değişik adlarla anıldı. **'Kütahya' biçimini söz konusu adların Türkler tarafından telaffuz ediliş biçimi olduğu anlaşılmaktadır. Kütahya,** 1924'te il statüsüne getirilmiştir.

372. Ladik

Samsun'un **'Ladik'** ilçesi tarihi, Tunç Çağı'na (MÖ 3000-1200) kadar uzanır. Pontus, Roma, Bizans, Kubadoğulları egemenliklerinden sonra 1418'de Osmanlı topraklarına katıldı. Kent, ilk zamanlar çevresinde bulunan ve aynı adı taşıyan öteki kentlerden ayırt edilmek amacıyla **'Laoidikeia Pontika' adıyla anıldı. Bu ad yüzyıllar içinde günümüzdeki 'Ladik'e dönüştü.**

373. Lalapaşa

Edirne'nin ilçesi **'Lalapaşa'** ilçesi sınırları içinde yerleşimin eskilere uzandığını gösteren belirtiler varsa da ilçe tarihine ilişkin fazla bilgi mevcut değildir. Eski adı **'Çöke'** olan yerleşim, 1361'de **Lala Şahin Paşa tarafından Osmanlı topraklarına katıldıktan sonra 'Lalapaşa' adıyla anılmıştır. 'Lalapaşa'** 1945'te ilçe olmuştur.

374. Laleli

İstanbul'da Aksaray ile Beyazıt arasında yer alan **'Laleli'** semti, **adını 16. yüzyılda İstanbul'da yaşamış ve bu semte gömülmüş olan Türk derviş 'Laleli Baba'dan almıştır.** Padişah III. Mustafa, 18. yüzyılın sonlarında **'Laleli Baba'**nın mezarının yakınlarına bir cami yaptırmış ve camiye de **'Laleli'** adı verilmiştir.

375. Levent

İstanbul'da Beşiktaş ilçesine bağlı bir semt olan **'Levent'**in yapımına 1947 yılında başlandı. **'Levent'**, çevresiyle birlikte düzenlenmiş kentsel ölçekteki Türkiye'de ilk konut alanlarındandır. **Adını III. Selim döneminde Nizam-ı Cedit askerleri için kurulan 'Levent Kışlası'ndan almıştır.**

376. Lice

Diyarbakır'ın ilçesi **'Lice'**nin tarihi, Diyarbakır ile aynıdır. Adı, Asur kaynaklarında **'Şirişa'**dır. **'Lice' şeklinin ise 'Holuris', 'İllyrisis', 'İlice'nin değişime uğramasıyla oluştuğu anlaşılmaktadır.**

377. Lüleburgaz

Kırklareli'nin ilçesi **'Lüleburgaz'**ın tarihi, MÖ 5. yüzyıla kadar uzanır. Odrys Krallığı, Roma, Bizans egemenliklerinin ardından 1360'ta Osmanlı topraklarına katıldı. Antikçağ'da **'Bergula',** Bizans döneminde **'Arkadiopolis'** gibi adlar taşıyan kent, **'Luleburbergos'** adıyla da anıldı. **'Lüleburgaz'**, bu son adın Türkler tarafından söyleniş biçimidir.

378. Maçka (İstanbul)

İstanbul'da Dolmabahçe sırtları, Teşvikiye ve Beşiktaş arasında yer alan **'Maçka'**ya niçin bu adın verildiği yolunda bilgiye rastlanamamıştır. Semt, özellikle II. Meşrutiyet'in ilanından (1908) sonra hızla gelişmiş ve lüks meskenlerle dolmuştur.

379. Maçka (Trabzon)

Trabzon'un ilçesi Maçka'nın tarihi Trabzon ile aynıdır. İsa'dan önceki yıllarda kurulan kent Pers, Pontus, Roma, Bizans, Komnenoslar egemenliklerinden sonra 1461'de **Fatih Sultan Mehmed** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Yerleşke Türk döneminden önce **'Cevizlik'** iken, sonra yerel kökenli bir sözcük olan **'Maçka'** ad olarak seçildi. **'Maçka'** 1908 yılından bu yana ilçedir.

380. Maden

Elazığ'a bağlı **'Maden'** ilçesinin tarihi, Elazığ ile aynıdır. 16. yüzyıl başlarında Osmanlı topraklarına katıldı. O dönemde kent içerdiği **zengin bakır madeni nedenile 'Erganimadeni' adıyla anıldı. Bu ad daha sonra kısaltılarak 'Maden' oldu. 'Maden'**, 1927'de ilçe yapılarak Elazığ'a bağlanmıştır.

381. Madenşehri

Karaman'ın Kılbasan bucağına bağlı **'Madenşehri'** köyünün antik adı **'Baretta'**dır. Köyde, Bizans döneminin çok önemli mimarlık örneklerinden **'Binbirkilise'** diye tanınan, çoğu korunmuş ve bozulmamış durumda bir yapılar topluluğu vardır.

382. Mahmutpaşa

İstanbul'da Eminönü ilçesinde aynı adla anılan ünlü çarşının ve külliyenin de bulunduğu semt. **Adını, Fatih Sultan Mehmed'in sadrazamlarından Mahmud Paşa'dan (ö. İstanbul, 1474) alır. 'Mahmutpaşa',** bir ticaret merkezi olarak önemini ve ününü günümüzde de sürdürmektedir.

383. Malatya

'Malatya'nın Geç Kalkolitik Çağ'da (MÖ 4000-350) kurulmuş bir yerleşim merkezi olduğu sanılmaktadır. Asur, Urartu, Med, Pers, Makedonya, Kapadokya Krallığı, Pontus Krallığı, Roma, Bizans, Arap, Danişmendli, Selçuklu, Memlûklu egemenliklerini yaşadıktan sonra kent 1515'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet'le birlikte il oldu.

Kent, Asur ve Urartu kaynaklarında **'Maldia', 'Melitea', 'Milidia', 'Melid', 'Melddu', 'Melitea'** şeklinde anılır. Roma döneminde **'Melita', 'Melitene'** adlarıyla anılan kente Araplar **'Malatiye'** dediler. **'Malatya' şekli, bu adın Türkler tarafından telaffuz biçimidir.**

384. Malazgirt

Muş ilinin ilçesi **'Malazgirt'**, Urartu Kralı **Menua** (MÖ 810-786) tarafından kuruldu. Çeşitli uygarlıkları yaşadıktan sonra 10. yüzyılda Bizans egemenliğine girdi. Selçuklu Sultanı **Alpaslan** ve Bizans İmparatoru **Romanos Diogenes** arasında 26 Ağustos 1071'de yapılan ve Anadolu'nun kapısını Türklere tamamen açan savaşın ardından Selçuklu topraklarına katıldı. İlhanlı, Karakoyunlu, Akkoyunlu egemenliklerinin ardından 1472 Otlukbeli Savaşı'nı izleyen yıllarda Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet döneminde Muş'a bağlı ilçe oldu. Adı, eski kaynaklarda **'Manzikert', 'Manazkert', 'Malazkirt'**tir. Türkler, bu adı **'Malazgirt'** şeklinde söylemişlerdir.

385. Malkara

Tekirdağ'ın ilçesi **'Malkara'**, Persler tarafından MÖ 6. yüzyılda kuruldu. Makedonya, Roma, Bizans egemenliklerinin ardından 14. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. **Türklerden önce 'Magalohora', 'Migalogora' adlarıyla anılırken, giderek bu adlar 'Malkara'ya dönüştü.**

386. Maltepe

İstanbul'un Anadolu yakasında bulunan ilçesi **'Maltepe'**, 1992'de ilçe oldu. **Yüksekçe bir tepelik alan ve çevresine kurulan yerleşim ve mahalleleri, arazinin görünümü nedeniyle öteden beri 'Maltepe' diye anılmaktadır.** İlçe bu nedenle aynı adı almıştır.

387. Manisa

'Manisa', MÖ 3000'li yıllarda, kimi belgelerde öne sürüldüğüne göre, Truva Savaşı'na katıldıktan sonra Batı Anadolu yöresine yerleşen Taselyalı **'Magnetler'** tarafından kuruldu. Hitit, Akhalar, Frigya, Lidya, Pers, Makedonya, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, İznik Rum İmparatorluğu, Latin, tekrar Bizans, Saruhanoğulları egemenliklerinden sonra **Yıldırım Bayezid** tarafından 1390'da Osmanlı topraklarına katıldı. 1402'deki Ankara Savaşı yenilgisinin ardından ikinci kez Saruhanoğulları Beyliği'ne geçen kent, **Çelebi Mehmed** tarafnıdan 1410'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. **'Manisa', 'Magnesia a pros Sipylol'** adıyla kuruldu. **Bir süre 'Magnisa' diye anıldı ve bu ad daha sonra şimdiki 'Manisa' şekline dönüştü** ve Cumhuriyet döneminde il oldu.

388. Manyas

Balıkesir'in **'Manyas'** ilçesi bağlı olduğu Balıkesir ile aynı tarihsel geçmişi paylaşır. Antik dönemde kimler tarafından kurulduğu bilinmiyor. Roma, Bizans, Selçuklu, Karesioğulları, Haçlı egemenliklerini yaşadı. 14. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. **'Manyas' adının, yörenin ilk çağda taşıdığı 'Misya' adından kaynaklanabileceğini öne sürenler vardır.** Kentin bulunduğu alandaki antik kent kalıntısı ise **'Poipanenon'**a aittir. **'Manyas'** 1936'da ilçe olmuştur.

389. Mardin

'Mardin'in tarihi, MÖ 3000'li yıllara dek uzanır. Hurri, Mitanni, Hitit, Asur, İskit, Kimmer, Med, Babil, Pers, Büyük İskender, Seleukos, Roma, Sasani, Bizans, Arap, Hamdani, Mervani, Artuklu, Eyyubi, İlhanlı, Memlûk, Timur, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safevi egemenlik ve uygarlıklarını yaşadı. 1517 yılında Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent tarih boyunca **'Maride', 'Marde', 'Mardia', 'Merdo', 'Merdi', 'Maridin' adlarıyla anıldı. Türkler zamanından başlayarak 'Mardin' adı oluştu ve öyle kaldı.**

Kesme taştan yapılmış düz damlı tarihi meskenleriyle kent, Türkiye'nin en özgün görünümlü yerleşim alanlarının başlarında yer alır.

390. Marmara Adası ve İlçesi

Merkez ilçesi **'Marmara Adası'** olan **'Marmara'** Balıkesir'e bağlı bir ilçe olarak 1987'de kuruldu. **'Marmara Adası'**na ilk yerleşen ve burada **'Prokonnesos'** adl bir kent kuranlar Miletoslulardır. Roma, Bizans egemenliklerinin ardından 15. yüzyılda Osmanlı topraklarına katılan ada, önce Erdek'e bağlı bir bucaktı. **Türkiye'nin Marmara Denizi içinde yer**

alan adaların en büyüğüdür. 'Marmara' adını alış nedeni budur.

391. Maslak

İstanbul'da İstinye sırtlarındaki bir semt olan **'Maslak'**, adını **'su haznesi'** anlamına gelen **'maslak'** sözcüğünden alır. **Eskiden bentlerden borular ve kemerlerle getirilen suyun, kente girmeden çeşitli yönlere ayrıldığı üstü örtülü büyük haznelere 'Maslak' denilirdi. Semt, bu nedenle bu adı almıştır.**

392. Mazgirt

Tunceli'nin ilçesi **'Mazgirt'**in tarihsel geçmişi, bağlı olduğu Tunceli iliyle aynıdır. Çeşitli egemenliklerin adından Çubukoğulları ve Moğol egemenliklerinde kaldığı bilinir. 1514 Çaldıran Savaşı'nın ardından Osmanlı topraklarına katıldı. 19. yüzyılda **Mamure tül-Aziz** vilayetinin bir kazası olan **ilçenin adının yerel bir sözcük olduğu sanılmaktadır.**

393. Menemen

İzmir'in ilçesi **'Menemen'**in tarihi geçmişi İzmir ile benzerlik göstermesine karşılık, bu konuda ayrıntılı bilgi yoktur. İlçe, 19. yüzyılda Aydın vilayetinin İzmir sancağına bağlı bir kaza konumundaydı. **Adının yerel bir sözcükten kaynaklandığı sanılmaktadır.**

394. Meriç

Edirne'nin ilçesi **'Meriç'**in tarihi bağlı olduğu il Edirne ile aynıdır. Bir ara **'Kavakl'** adıyla da anılan ilçenin antik adı **'Hebras'**, Ruscası **'Evros'**, Bulgarcası **'Marica', Türkçesi 'Meriç' olan ırmağın adından gelir.**

395. Mersin

Bkz. İçel

396. Merzifon

Amasya'nın **'Merzifon'** ilçesinin tarihi Amasya ile benzerlik gösterir ve günümüzden iki bin yıl öncesine dek uzanır. Çeşitli egemenliklerin ardından Bizans'ın eline geçen kent, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği, Kadı Burhaneddin egemenliklerini de yaşadı. 1396'da Osmanlı topraklarına katıldı.

Tarih içerisinde sırasıyla **'Barsivan', 'Marsivan', 'Marsovan'** gibi adlarla anılan **kent bir süre 'Merzifun' olarak da anıldı ve bu ad giderek günümüzdeki 'Merzifon'a dönüştü.** İlçe, Cumhuriyet döneminde Amasya iline bağlanmıştır.

397. Mesudiye

Ordu'nun ilçesi **'Mesudiye'**nin tarihsel geçmişi Ordu iliyle aynıdır. İlçenin bulunduğu yerleşim, Komnenoslar tarafından Trabzon'da kurulan devletin sınırları içinde yer alan **'Meletios'** adında bir yerdi. Burası 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. **'Milas'** adıyla anılan yöreye önce her hafta kurulan pazardan dolayı **'Pazar'** denildi. Bu ad daha sonra **'Hamidiye'**, 1908'de de **'Mesudiye'** oldu. **'Mesudiye'** 1933'te ilçe olarak Ordu'ya bağlanmıştır.

398. Midyat

Mardin'in ilçesi **'Midyat'**ın tarihsel geçmişi bağlı olduğu il ile aynıdır. İlçenin kalıntıları günümüze dek ulaşamamış eski bir yerleşim üzerine kurulduğu tahmin edilmektedir. **'Midyat'ın yerel kökenli bir sözcük olduğu sanılmaktadır.**

399. Milas

Muğla'nın **'Milas'** ilçesinin tarihi, Antikçağ'a dek uzanır. İlçenin ilk yerleşimi **'Mylasa'** adını taşır. Pers, Büyük İskender, Seleukos, Roma, Bizans, Menteşeoğulları, Osmanlı (1390), Timur, yeniden Menteşeoğulları egemenliklerini yaşadıktan sonra 1451'de yeniden ve kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin tam ortasındaki **'Milas'** kenti, Kayralılar tarafından kurulmuş bulunan **'Mylasa'** kentinin kalıntıları üzerine inşa edilmiştir. Adını da **Poseidon**'un oğlu **Ailos** ile aynı soydan gelen mitoloji kahramanı **'Mylasson'**tan almıştır. **'Milas' adı Osmanlı döneminde şekillenmiştir.**

400. Mudanya

Bursa'nın ilçesi **'Mudanya'**nın tarihi, Bursa ile aynıdır. Bölgeye MÖ 7. yüzyılda gelen Bithynialıların yerleştikleri ve ilk adının **'Miriea'** olduğu bilinmektedir. 1321'de **Orhan Bey (Orhan Gazi)** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Kent, daha önceleri Makedonya Kralı **V. Philippos** tarafından yakılıp yıkıldı ve Bithynia Kralı **Prusias** tarafından yeniden inşa edildi. Kral, kente eşinin adını vererek **'Apemia'** dedi. Haçlı seferleri sırasında kenti ele geçiren **Latinler, kent için 'Montania' adını kullandılar. Türkler ise bu adı 'Mudanya' şeklinde söylediler ve ad günümüze dek ulaştı.** Mudanya Mütarekesi 11 Ekim 1922'de burada imzalanmıştır.

401. Mudurnu

Bolu'nun ilçesi **'Mudurnu'**nun tarihi, Bithynia Krallığına dek uzanır. 1307'de Osmanlı topraklarına katıldı. **İlçe adını Bizans tekfurunun kızı 'Matrani' adına yaptırdığı kaleden almıştır.**

402. Muğla

'Muğla'nın tarihi, İlk Tunç Çağı'na dek (MÖ 3500-200) ulaşır. Karlar, Lukalar, Akhalar, Hitit, Roma, Bizans uygarlıkları ve egemenliklerinin adından kent ve yöresi Menteşeoğullarının eline geçti (1261) ve **'Menteşe'** adıyla anıldı. Tüm yöre, Bodrum dışında 1451'de Osmanlı topraklarına katıldı. **Kentin antik adı kaynaklarda 'Mobolia', 'Mobolla', 'Mogola' şeklinde geçer. Bu ad, giderek günümüzdeki 'Muğla' şekline dönüşmüştür. 'Muğla'**, Cumhuriyet'in ilanının ardından il olmuştur.

403. Muradiye

Van'ın ilçesi **'Muradiye'**nin tarihi, MÖ 3000'lere dek uzanır. Hurriler tarafından kurulan kent, Urartu, Med, Pers, Seleukos, Part, Roma, Bizans, Arap, Hakkâri Beyliği, Safevi egemenliklerini yaşadı. 16. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı.

'Muradiye'nin eski adı **'Bargiri'** idi.

404. Muratlı

Tekirdağ'ın ilçesi **'Muratlı'**nın tarihine ilişkin elde yeterli bilgi yoktur. **Muratlı**, 1957'de ilçe oluncaya kadar, Çorlu'nun bir bucağı idi.

405. Mustafakemalpaşa

Bursa'nın ilçelerinden **'Mustafakemalpaşa'**nın tarihi, MÖ 3000'li yıllara denk uzanır. Yerleşim Hititliler tarafından kuruldu. Bithynia, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu, Karesioğulları egemenliklerinden sonra 1336'da Osmanlı topraklarına katıldı.

'Kirmastoria', 'Kirmastiya', 'Kirmastı' diye anılan yerleşimin adı, 1922'de Yunan işgalinden kurtarıldığında **'Mustafakemalpaşa'**ya dönüştürüldü.

406. Muş

'Muş' ilinin ne zaman kurulduğu ve adının nereden geldiğine ilişkin bilgi yoktur. Ancak, yörenin Asur devletince MÖ 13. yüzyılda **'Nairi'** adıyla anıldığı, daha sonra da **'Toron'** diye adlandırıldığı bilinmektedir. Yöre, sırasıyla Urartu, Med, Pers, Makedonya, Roma, Part, Arsakesler, Bizans, Arap, Selçuklu, Eyyubi, Safevi egemenlikleri yaşadı. 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet döneminde il oldu.

407. Nallıhan

Ankara'nın ilçelerinden **'Nallıhan'**ın eskiden küçük bir yerleşim merkeziyken sınırları içinden geçen **'Nal Deresi'** ya da **'Nallısu Deresi'** adlı akarsuyun geçtiği yerleşim, 19. yüzyılın sonlarında Ankara'nın merkez sancağına bağlı gelişmemiş bir kaza merkezi durumundaydı. Günümüzde ilçenin konuşlandığı alan, Bağdat Seferi'nden dönen **Nasuh Paşa**'nın **Nal Deresi** vadisinde yaptırdığı büyük bir hanın etrafında gelişerek büyüdü. **Kent, adını işte bu 'Nallı Han' diye anılagelen handan almış ve 'Nallıhan' adı oluşmuştur.**

408. Nazımiye

Tunceli'nin ilçesi **'Nazımiye'**nin Bizans döneminde de yerleşme merkezi olduğu biliniyor. 1473'te Osmanlı topraklarına katıldı. Eski adı **'Kızılkilise'**ydi.

409. Nazilli

Aydın'ın ilçesi **'Nazilli'**nin tarihi Aydın ile aynıdır. Antikçağ'da **İonia** diye anılan bölgede yer aldı. 1425'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Kent yakınlarında antik **'Mastaura'** kentinin kalıntıları vardır.

410. Nevşehir

'Nevşehir'in tarihi Neolitik Çağ'a (MÖ 8000-5500) kadar uzanır. Hitit, Frig, Kimmer, Med, Pers, Kapadokya, Pontus, Roma, Bizans, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği, Karamanlı, Kadı Burhaneddin egemenliklerinin ardından 1515'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Kente Hitit döneminde **'Nysa', 'Nisya'** adları verilmişti. Günümüzdeki kent alanında, Kale eteğinde **Muşkara** adlı köyde doğan Osmanlı sadrazamı, **'Lale Devri'**nin ünlü siması **'Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'** döneminde, sadrazamın doğduğu köy olağanüstü bir hızla gelişti ve 1726'dan sonra **'Yeni şehir'** anlamına **'Nevşehir'** adıyla anıldı. **'Nevşehir'** 1954'te il olmuştur.

411. Niğde

'Niğde'nin tarihi Neolitik Çağ'a dek uzanır (MÖ 8000-5500). Hitit, Tabal Krallığı, Asur, Kilikya, Med, Pers, Kapadokya Krallığı, Pontus, Roma, Bizans, Sasani, Arap, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği, Karamanlı, Kadı Burhaneddin egemenliklerini yaşadı. 1466'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent, başlangıçta **'Nahida', 'Nakida', 'Nekide'** gibi adlarla anıldı. **Araplar kentin adını 'Nikde' şeklinde söyleyip yazdılar. Türkler adı 'Niğde'ye dönüştürdü ve ad öylece kaldı.**

412. Niksar

Tokat'ın ilçesi **'Niksar'**ın tarihi geçmişi Tokat ile aynıdır. Pontus döneminde önemli bir yerleşimdi. Roma, Bizans egemenliklerinden sonra Danişmendlilerin merkezi oldu. İlhanlı ve Eretna Beyliği'nin egemenliklerini yaşayan ilçe 1413'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Antikçağ'da **'Kaberia'**, sonra **'Diaspolis'** olan adı, Bizans döneminde **'Neokaisareia' (Yeni Kayseri) iken, giderek 'Niksar'a dönüştü.**

413. Nurhak

Kahramanmaraş'ın ilçesi **'Nurhak'**ın tarihi, bağlı olduğu il ile aynıdır. 1990'larda ilçe oldu. **Nurhak** adı, **'Nur-u Hak'**tan türemiştir.

414. Nusaybin

Mardin'in ilçesi **'Nusaybin'**in tarihsel geçmişi MÖ 3000. yıllara dek uzanır. Hurri, Mitanni, Arami, Asur, Med, Babil, Pers, Makedonya, Seleukos, Roma, Sasani, Bizans, Arap, Hamdani, Mervani, Selçuklu, Artuklu, Karakoyunlu, Akkoyunlu egemenliklerini yaşadı. 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı.

İlçenin bilinen en eski adı **'Nisibis'**tir. **Araplar kenti 'Nasibeyn' diye andılar. Osmanlı döneminde bir süre 'Nisibi' denildikten sonra 'Nusaybin' adı ortaya çıktı ve yerleşti.**

415. Of

Trabzon'un ilçesi **'Of'**un tarihsel geçmişi bağlı olduğu il ile aynıdır. Kent, Miletoslular tarafından MÖ 3. yüzyılda bir ticaret kolonisi olarak kuruldu. Pontus, Roma, Bizans, Komnenoslar, Ceneviz egemenliklerini yaşadı. 1461'de **Fatih**

Sultan Mehmed tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin adı **'Of'un yerel bir sözcük olduğu sanılmaktadır.**

416. Oğuzeli

Gaziantep'in ilçesi **'Oğuzeli'**nin tarihi bağlı olduğu ilçe ile aynıdır. 1936'da ilçe olan yerleşimin eski bir kalıntı üzerine kurulduğu sanılmaktadır. **'Oğuzeli'** adı ilçe kurulurken resmi makamlar tarafından konulmuştur.

417. Oltu

Erzurum'un ilçesi **'Oltu'**nun tarihsel geçmişi Erzurum ile aynıdır. Kendi adıyla anılan **'Oltu taşı'** ile ün yapmış ilçe, eskiden **'Oltisi' ve 'Olti' adlarıyla anıldı ve bu adlar giderek günümüzdeki 'Oltu'ya dönüştü.**

418. Ordu

'Ordu' ilinin tarihsel geçmişi MÖ 17. yüzyıla dek uzanır. Kentin bulunduğu yer ve yöresi o dönemde Kaska kavminin yurduydu. Miletoslular yörede deniz kıyısına aynı dönemde çeşitli ticaret kolonileri kurdular. Med, Pers, Pontus, Roma, Bizans, Danişmendli, Selçuklu, Komnenos egemenliklerinin ardından **Fatih Sultan Mehmed** tarafından 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet'ten sonra 1924'te il oldu.

Kent, günümüzdeki **'Bozukkale'** yakınlarına, Miletoslularca **'Kotyora'** adıyla kuruldu. Kenti, Türkler daha sonra kıyıdan 10 km kadar içerideki **'Eskipazar'** köyünün yerine yeniden kurdular ve yerleşime **'Bayramlı'** adını verdiler. **'Bayramlı'**nın deniz kıyısındaki iskelesi **'Bucak'** adıyla bilindi. **'Bayramlı' giderek önemini yitirdi ve ilk adı olan 'Ordu' şeklinde anıldı. Bir deprem sonucu yıkılan ve yeniden inşa edilen kent, bundan sonra hep 'Ordu' adıyla anıldı.**

419. Orhaneli

Bursa'nın ilçelerinden **'Orhaneli'**nin MS 2. yüzyılda kurulmuş olduğu hesaplanmıştır. İlçenin bulunduğu yerleşim 1325'te **Orhan Gazi** daha şehzadeyken onun tarafından ele geçirilerek Osmanlı topraklarına katıldı. Bizans döneminde **'Hadrianoi', 'Hadriani', 'Atranos', 'Edranos', 'Adırnas', 'Atranos'** gibi adlarla anıldı. Cumhuriyet döneminde kente **'Beyce'** adı verildi, bu ad daha sonra **Orhan Gazi'ye atfen 'Orhaneli'** yapıldı.

420. Orhangazi

Bursa'nın ilçelerinden **'Orhangazi'**nin tarihi, Bursa ile aynı bir gelişme çizgisindedir. Burası, Bizans döneminde İznik Gölü kıyısına yer alan küçük bir yerleşim olarak kuruldu. 1326'da **Orhan Gazi** tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Osmanlı döneminde kent yörenin ortak bir alışveriş ve pazar yeri durumundaydı. Bu nedenle başlangıçta **'Pazarköy'** adı verildi. Adı, 1919'da **'Orhan Gazi'nin adından hareketle 'Orhangazi' olarak değiştirildi.**

421. Osmancık

Çorum'un ilçesi **'Osmancık'**ın tarihsel geçmişi bağlı olduğu il ile benzerlik gösterir. Hitit, Pontus, Roma, Bizans gibi egemenliklerden sonra 10. yüzyıldan itibaren bölgeye Türkler yerleşmeye başladı. Danişmentli, Selçuklu, Eretna Beyliği, Kadı Burhaneddin dönemlerinin ardından 1398'de Osmanlı topraklarına bağlandı. Adı, başlangıçta yerleşime bir kale yaptıran komutan Aflan'ın adından **'Alfan'** diye anıldı. Ardından **'Aflonos', 'Eflanos'** denildi. **'Osmancık' adı Türkler zamanında oluşmuştur.**

422. Osmaneli

Bilecik'in ilçesi **'Osmaneli'** tarihsel yönden Bilecik ile benzerlik gösterir. Yöre ve yerleşimin bulunduğu alan Frig, Pers, Bithynia, Roma, Bizans egemenliklerini yaşadı. 1308'de Osmanlı devletinin kurucusu **Osman Gazi** tarafından ele geçirildi.

Burasının bilinen ilk adı **'Malagina'**dır. Sonraları **'Laukai'** ve **'Lefke'** adlarıyla anıldı. **1913'te Osman Gazi'nin anısına adı 'Osmaneli' yapıldı.**

423. Osmaniye

'Osmaniye' ilinin tarihi Hitit ve Asurlulara dek uzanır. Kent sınırları içinde çok sayıda tarihi kalıntı mevcuttur. Yöre ve yerleştiği kent alanına **Yavuz Sultan Selim** döneminde Osmanlılara bağlandı (16. yüzyıl başları). 19. yüzyılda Adana vilayetinin Cebelibereket sancağına bağlı bir kaza iken Cebelibereket Cumhuriyet döneminde ilk yapıldı, daha sonra (1933) bu ilin kaldırılıp ilçe yapılarak **'Osmaniye'** adıyla Adana'ya bağlandı.

Kent, aslında konargöçer Türkmen boylarının **'Hacıosmanlı'** adındaki köy ve çevresine yerleşmeleri sonucu gelişip oluştuğundan daha sonra **'Osmaniye'** adını aldı. **'Osmaniye'** Türkiye Cumhuriyeti'nin il statüsüne geçen son illerinden biri olmuştur (1996).

424. Osmanpaşa

Yozgat'ın merkez ilçesine bağlı olan Osmanpaşa, adını Plevne kahramanı **Gazi Osman Paşa**'dan alır. Bucağa 19 köy bağlıdır.

425. Özvatan

Kayseri'nin ilçesi **'Özvatan'** 1990'da ilçe oldu. **'Özvatan'** adının kim tarafından, niçin konulduğu hakkında bilgi yoktur.

426. Palu

Elazığ'ın ilçesi **'Palu'**nun tarihi İlkçağ'a dek uzanır. O dönemde bu yörede **'Armamosata'** adında bir yerleşme vardı. Yerleşme, Bizans döneminde **'Asmosata'**, daha sonraki dönemlerde de **'Aşmuşat'** adıyla anıldı. Bir süre Arap egemenliğinde kalan yöre 1515'te Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin yakınlarındaki kalenin Urartu döneminden kaldığı sanılmaktadır. **'Palu' adının Arapça ya da yerel dillerden birinden geldiği sanılmaktadır.**

427. Pamukkale

Denizli'nin çok yakınlarındaki (10 km) ilginç turizm merkezi **'Pamukkale'**, antik **Hierapolis** kenti sınırları içindedir. İlginç çanakçık ve saçaklarıyla Pamukkale travertenleri eni ve boyu yaklaşık 1 km olan geniş sekiler görünümündedir. Dünyada başkaca bir benzeri yoktur.

428. Pasinler

Erzurum'un ilçesi **'Pasinler'**in tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. İskitler tarafından yapılan kent Urartu, Bizans, Arap, Ermeni, Gürcü, Saltuklu, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği, Karakoyunlu, Timur, Akkoyunlu, Safevi egemenliklerini yaşadı. 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. **'Pasinler' adı, ilk adı olan 'Phasiane'den gelir.** İlçe merkezinin adı **'Hasankale'** ise, İlhanlı Sultanı **Emir Hacı Togay**'ın oğlu **'Hasan'**dan kaynaklanmaktadır.

429. Paşalimanı Adası

Marmara Denizi'nde Marmara takımadaları arasında Marmara Adası'ndan sonraki en büyük ada olan **'Paşalimanı'** yönetim olarak Erdek ilçesi sınırları içindedir. **'Paşalimanı Adası' adını, Osmanlı döneminde sefer esnasına buradaki uygun limana demirleyen Osmanlı donanmasındaki amiral gemisinden** (Kaptanıderya'nın gemisi) alır.

430. Patnos

Ağrı'nın ilçesi **'Patnos'**un tarihi, Ağrı ile aynıdır. Çeşitli uygarlıklardan sonra 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. **'Patnos' adının yerel dillerden oluştuğu sanılmaktadır.**

431. Pazar (Rize)

Rize'nin ilçesi **'Pazar'**ın tarihi, İlkçağ'a dek uzanır. MÖ 7. yüzyılda Miletoslular tarafından bir ticaret kolonisi olarak kuruldu. Pontus Krallığı, Bizans, Komnenos egemenliklerinin ardından 1461'de Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. **'Pazar'**ın bilinen en eski adı **'Atina'** idi.

432. Pazar (Tokat)

Tokat'ın **'Pazar'** kazası 1987'de ilçe oldu. İlçe adını eskiden beri yörece ünlü olan pazarında almıştır.

433. Pazarcık

Kahramanmaraş'ın ilçesi **'Pazarcık'**, çok eski bir yerleşim alanında yer alır. Ancak kent yeni bir yerleşmedir. Adı, mülki idare amirlerince konulmuştur.

434. Pazarlar

Kütahya'nın ilçesi **'Pazarlar'** 1990'da aynı addaki kasaba ilçe yapılarak kurulmuştur.

435. Pazaryolu

Erzurum'a bağlı **'Pazaryolu'** ilçesi, eskiden bir bucak iken 1989'da ilçe olmuştur.

436. Pendik

İstanbul'un ilçelerinden **'Pendik'**in tarihinin Neolitik döneme kadar gittiği saptanmıştır (MÖ 5000). **'Pendik'**in bilinen ilk adları **'Pandikhion'** ve **'Pantchium'**dur.

437. Perşembe

Ordu'nun ilçesi **'Perşembe'**nin tarihi İlkçağ'a dek uzanır ve Ordu ile benzerlik gösterir. MÖ 8. yüzyılda Miletoslular tarafından bir ticaret kolonisi olarak kuruldu. Çeşitli egemenlik ve uygarlıkların ardından 1461'de Fatih Sultan Mehmed tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. İlk adı **'Vona'** olan yerleşime 1945'te **'Perşembe'** adı verilmiştir.

438. Pervari

Siirt'in ilçesi **'Pervari'**nin tarihi İlkçağ'a dek uzanır. MÖ 6. yüzyıldan itibaren Pers, Makedonya, Seleukos, Part, Roma, Sasani, Bizans, Mogol egemenliklerini yaşadı. 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. **'Pervari'**, bilinen ilk adı **'Bervade'**den oluşmuştur.

439. Pınarbaşı

Kayseri'nin **'Pınarbaşı'** ilçesinin tarihi bağlı olduğu il ile benzerlik gösterir. Önceleri **Sultan Abdülaziz**'in tahta çıktığı yıl (1861) kaza statüsü verildiğinden **'Aziziye'** adıyla anıldı. Adı **'Aziziye'** olan öteki yerleşimlerle karıştırılmaması için bir süre de **'Sivasaziziyesi'** diye anıldı. Kayseri'ye bağlandıktan sonra **Zamantı Irmağının kaynaklarına yakınlığı nedeniyle 'Pınarbaşı' adı verildi.**

440. Pınarbaşı

Kastamonu'nun ilçesi **'Pınarbaşı'**nın tarihi bağlı olduğu il ile aynıdır. 1987'de ilçe oldu. Adı, resmî makamlarca koyulmuştur.

441. Pınarhisar

Kırklareli'nin ilçesi **'Pınarhisar'**ın tarihsel geçmişi bağlı olduğu il ile aynıdır. Adını ilçe içerisindeki ünlü bir pınar suyundan alan **'Pınarhisar'** 1953'te ilçe olmuştur.

442. Polatlı

Ankara'nın ilçelerinden **'Polatlı'**, çok eskilere uzanan bir tarihe sahiptir. İlçe sınırları içerisinde yer alan en eski yerleşim ise **Gordion**'dur (MÖ 3000). Yöre ve yerleşim, çeşitli egemenliklerin ardından Bizans, Danişmentli yönetimine girdi, 1516'da Osmanlı topraklarına katıldı. Yöreye demiryolu ulaşınca küçük **'Polatlı'** köyü, İstasyon çevresinde hızla gelişti. **'Polat'**ın **'güçlü, kuvvetli, yavuz'** anlamına gelen bir sözcük olduğunu ve ilçenin adının bu addan kaynaklandığını öne sürenler vardır.

443. Polonezköy

İstanbul'da Anadolu yakasında, Beykoz ilçesi sınırları içinde yer alan köy statüsündeki **'Polonezköy', adını 17. yüzyılda Osmanlı devletine sığınan ve buraya yerleştirilen bir grup Polonyalı sığınmacıdan almıştır. 'Polonezköy'**, günümüzde İstanbul'un seçkin bir turizm merkezi durumundadır.

444. Posof

Ardahan ilinin ilçesi **'Posof'**un tarihi Ardahan ile aynıdır. Eski adı **'Duğur'** olan **'Posof'** birkaç kez Ruslar tarafından işgal edilmiştir.

445. Pötürge

Malatya'nın ilçelerinden **'Pötürge'**nin tarihine ilişkin fazla bilgi mevcut değildir. **Pütürge'** olarak da bilinen ilçenin adının yerel bir dilden kaynaklandığı sanılmaktadır.

446. Pülümür

Tunceli'nin ilçesi **'Pülümür'**, Tunceli ile aynı tarihe sahiptir. 1473'te Osmanlı topraklarına katıldı. Eski adları **'Plomer'** ve **'Plümer'** şeklindeydi. **'Pülümür'** bu adlardan ortaya çıkmıştır.

447. Râmi

İstanbul'da Eyüp ilçesinde bir semt olan **'Râmi'** adını burada bulunan **'Rami Çiftliği'**nde almıştır. **III. Selim** zamanında buraya **'Râmi Kışlası'** diye anılan bir de kışla yapılmıştır.

448. Reşadiye

Tokat'ın ilçesi **'Reşadiye'**nin tarihi geçmişi Tokat ile aynıdır. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. Önceleri **'Eskefser'**

adını taşırken 1909'da Osmanlı padişahı **'Sultan Reşad'** (V. Mehmed) tahta çıkınca adı **'Reşadiye'**ye çevrildi.

449. Rize

'Rize' MÖ 7. yüzyılda Miletoslular tarafından bir ticaret kolonisi olarak kuruldu. Part, Pontus, roma, Bizans, Danişmendli, Trabzon İmparatorluğu egemenliklerini yaşadı. Bölgenin batı kesimi 1461, doğu kesimi 1509'da Osmanlı topraklarına katıldı. Kent, bir ara **'Şannika'** adıyla anıldı (MÖ 180'den sonra). Ardından **'Rhizios', 'Rhizus'** ve **'Rhiza'** denildi. En sonunda günümüzdeki **'Rize'** adı oluştu.

450. Rumelihisarı

İstanbul'da Rumeli yakasında, Bebek ile Baltalimanı arasında yer alan semt. Adını semtte bulunan ve **Fatih Sultan Mehmed** tarafından 1452'de yaptırılan **'Rumelihisarı'**ndan (**Boğazkesen Hisarı, Yenihisar, Yenicehisar, Başkesen Hisarı, Yeni Kale, Nikhisar, Güzel Hisar** gibi adlarla da anılır) alır.

451. Safranbolu

Zonguldak'ın ilçesi **'Safranbolu'** yöresinin tarihi MÖ 14. yüzyıla dek uzanır. Bithynia, Kimmer, Lidya, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu, Candaroğulları egemenliklerinin ardından 1460'ta kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Osmanlılar döneminde yabancı ülkelere, özellikle İngiltere'ye ihraç edilen yıllık on tona yakın **'safran'** bu ilçe ve yöresinde yetiştiriliyordu. **'Safranbolu'** adı, **bu 'safran' bitkisinden kaynaklanır.** Son yıllarda safran üretimi çok önemli ölçüde azalmıştır.

452. Sakarya

'Sakarya' adı, **Sakarya Irmağı**'nın İlkçağ'daki adı olan **'Sangarios'**tan gelir (Bkz. Adapazarı).

453. Salihli

Manisa'nın ilçesi **'Salihli'**nin tarihi Eski çağ'a dek uzanır. Antik adı bilinmeyen kent Hitit, Lidya, Kimmer, Pers, Makedonya, Seleukos, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Saruhan egemenliklerinin ardından 15. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. Kurtuluş Savaşı yıllarında iki yıldan fazla işgalde kalan kent, işgal biterken Yunanlılar tarafından baştan sona yakılıp yıkıldı. Cumhuriyet döneminde **'Salihli'** adıyla yeniden kuruldu ve hızla gelişti.

454. Samandağı

Hatay'ın ilçesi **'Samandağı'** Hatay ile aynı tarihsel geçmişe sahiptir. 1948'de ilçe oldu. Yakınındaki dağ nedeniyle **'Samandağı'** diye adlandırıldı. Önceki adı **'Süveydiye'** idi.

455. Samanpazarı

Ankara'da, Ankara Kalesi'nin güneyinde Kayabaşı mahallesi ile Anafartalar Caddesi'nin başlangıcı arasında yer alan **'Samanpazarı'** semti kentin en eski semtlerindendir. **'Atpazar'** semtini de içerir ve daha çok küçük atölyeleri, küçük el sanatları yapım yerlerini, dükkânları, eski yapılarıyla geleneksel dokusunu son zamanlara kadar koruyabilmiştir.

456. Samsat

Adıyaman'ın ilçesi **'Samsat'**ın tarihi, MÖ 17. yüzyıla dek uzanır. Hititlerden başlayarak çeşitli egemenlikler yaşadı.

1516'da Osmanlı topraklarına katıldı. Antik adı **'Samosata'**ydı. Bu adı Araplar **'Sümeysat'** şeklinde telaffuz etti. Türkler döneminde **'Samsat'** oluştu.

457. Samsun

'Samsun'un tarihi çok eski çağlara dek uzanır. Paleolotik Çağ'da yörede insanların yaşadığına ilişkin kanıtlar arkeolojik kazılar sonucu ortaya çıkarılmıştır. Yerleşme ve yöresi MÖ 17. yüzyılda Kaşkalar tarafından yurt edinilmişti. Miletos, Pers, Makedonya, Seleukos, Pontus, Roma, Bizans, Danişmendli, Selçuklu, Trabzon İmparatorluğu, Moğol, Pervaneoğulları, Kadı Burhameddin egemenliklerini yaşayan kent ve yöresi 1428'de kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. **Mustafa Kemal**, Kurtuluş Savaşı'na 19 Mayıs 1919'da burada başladı.

Kent, Miletoslular tarafından MÖ 7. yüzyılda **'Amissos'** adıyla kuruldu. **Sonraları 'Simisso', 'Samisun' adlarıyla anıldı ve son olarak bu ad 'Samsun'a dönüştü.**

458. Sandıklı

Afyonkarahisar'ın ilçesi **'Sandıklı'**nın tarihi bağlı olduğu il ile benzerlik gösterir. Yöredeki yerleşmelerden en önemlisinin antik adı **'Brouzos'**du. Kent daha sonra **'Karasandıklı'** adıyla anıldı ve son olarak **'Sandıklı'** oluştu.

459. Sapanca

Sakarya ilinin ilçesi **'Sapanca'**nın tarihi bağlı olduğu ile çok benzer. MÖ 13. yüzyılda kurulduğu bilinen yerleşim merkezinin **antik adının, kıyısında yer aldığı Sapanca Gölü (Sumonenala)** adından aldığı sanılmaktadır.

460. Saray (Tekirdağ)

Tekirdağ'ın ilçesi **'Saray'** Bizans döneminde küçük bir köydü. **'Saray'** adı yerel yöneticiler tarafından konulmuştur.

461. Saray (Van)

Van'ın **'Saray'** ilçesi, 1990'da kurulmuş yeni bir ilçedir. **'Saray'** adı mülki yöneticilerce uygun görülmüştür.

462. Sarayburnu

İstanbul'da kentin güneyinde, Boğaz girişindeki çıkıntılı alan **'Sarayburnu'** adını İstanbul'un kuruluşundan bu yana tarihi yarımada üzerine kurulan saraylardan alır. Sarayburnu çevresinde eski yerleşim kalıntıları vardır. Buraya Traklar **'Lygos'**, Megaralılar **'Byzantion'** kentini kurdu. **Byzantion**'un en önemli limanı **'Neorion'** da Sarayburnu'ndaydı.

463. Sarayönü

Konya'nın ilçesi **'Sarayönü'**nün tarihiyle ilgili ayrıntılı bilgi yoktur. 1959'da ilçe oldu, ilçenin güneyindeki **'Halıcı'** kasabası **'Ladik halıları'** ile ünlüdür.

464. Sarıkaya

Yozgat'ın ilçesi **'Sarıkaya'**nın tarihi Hitit dönemine dek iner. Hitit, Pers, Makedonya, Seleukos, Galat, Roma, Bizans, Danişmentli, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği egemenliklerinden sonra Osmanlı topraklarına katıldı. 1957'de **'Sarıkaya'** adıyla ilçe oldu.

465. Sarıkamış

Kars'ın ilçesi **'Sarıkamış'**ın tarihi, Urartulara dek uzanır. **'Sarıkamış' adının ilçe yakınlarındaki bir sazlığın adından kaynaklandığını öne sürenler vardır.**

466. Sarıveliler

Karaman'ın ilçesi **'Sarıveliler'**, 1990'da ilçe oldu. Adını aynı addaki bir köyden almıştır.

467. Sarıyer

İstanbul'un ilçelerinden **'Sarıyer'** eski bir tarihe sahip olmakla birlikte asıl gelişmesini Osmanlı döneminde sağlamıştır. Bizans döneminde çoğu ufak bir balıkçı köyü niteliğindeki **Stenos** (İstinye), **Therappia** (Tarabya), **Kleithra tou Pontou** (Kireçburnu) idi. 17. yüzyılda ilçenin kıyılarına saraylar, köşkler yapımına girişildi. 19. yüzyılda ise özellikle kıyı kesimlerine yabancı elçilikler için yazlıklar yapıldı. Bu arada Trakya'dan kumaş boyama ustalarının yer aldıkları kırk kişilik bir aile Emirgan ile Baltalimanı arasına iskan edildi ve böylece **'Boyacıköy'** oluştu.

Halk arasında **'Sarıyer'** adının **'yörenin sarımsı renkteki toprağından kaynaklandığı'** söylenir. Gerçekten de ilçe sınırları içerisindeki toprağın rengi belirgin bir biçimde sarıya çalar. Bir başka halk y ada şehir efsanesine göre, bu ad **'Sarı Lira Yeri'** deyiminden gelmedir. Omsalı döneminde, bir eğlence yeri olarak da ün salan yöreye zevklerinde düşkün paraları, altınları bol zenginler sık sık gelirlerdi. Bu zengin kişiler güçleri ölçüsünde **'sarı lira'** da denilen **'altın'** harcarlardı. **'Sarı Lira Yer'** şeklindeki deyim, giderek **'Sarı Yer'**e dönüştü ve en sonunda **'Sarıyer'** adı oluştu.

468. Sarız

Kayseri'ye bağlı **'Sarız'** ilçesi ve yöresinin tarihine ilişkin yeterli bilgi yoktur. Eskiden Pınarbaşı ilçesinin bir bucağı olan ilçe, bu statüsünü 1946'da kazandı. İlçe, 'Sarız' adı verilen bir vadide kuruluydu. **'Köyyeri'** olan eski adı, bu vadi ve **'Sarız Çayı'nın adından esinlenerek konulmuştur.**

469. Seferhisar

'İzmir'in ilçesi **'Seferihisar'** MÖ 10. yüzyılda **Teos** adıyla kuruldu. Lidya, Pers, Makedonya, Seleukos, Roma, Bizans egemenliklerinin ardından 1426'da Osmanlı topraklarına katıldı. Önceki adı **'Sifrihisar'** ya da **'Sivrihisar'** şeklindeyken bu ad sonradan **'Seferhisar'**a dönüştürüldü.

470. Selçuk

İzmir yakınlarındaki ünlü **Efes (Ephesos)** liman kenti Antikçağ'da ve sonrasında yüzyıllarca yörenin en önemli bir merkezi durumundaydı. İzmir'e bağlı bir ilçe olan **'Selçuk'**, Efes'e bağlı olarak doğdu ve gelişti. MS 5. yüzyılda inşa edilen **St. Jean** kilisesinin yer aldığı **Ayasaluğ (Haigios Theologos) Tepesi**, zamanla bir başka yerleşme olarak ortaya çıkmaya başladı. Limanı artık tamamen alüvyonlarla dolan ve önemini kaybeden **Efes** liman kenti oldu. Bizanslılar **Aysaluğ** tepesine bir kale yaptılar. Kale, 11. yüzyılda Selçuklular'ın eline geçti. 1348'de Aydınoğullarının bir ticaret merkezi oldu. 1426'da da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. 19. yüzyılda **Aysaluğ** bir nahiye (bucak) merkeziydi. Merkez kısa bir süre için **Çirkince (Şirince)** köyüne taşındı. Yöreye demiryolu geldiğinde **Aysaluğ** yine nahiye merkezi oldu. 1914'te adı **'Selçuk'** şeklinde değiştirildi. **Selçuk**, 1957'de ilçe statüsünü kazanmıştır.

471. Selendi

Manisa'nın bir ilçesi olan **'Selendi'**yle ilgili yeterli tarihsel bilgi mevcut değildir. İlçenin bir İlkçağ kenti olan **'Silendos (Salandas)'**ın kalıntıları üzerinde oluştuğu bilinmektedir. Osmanlı döneminde adını bu Antik yerleşimden alan ve nahiye statüsünde bulunan **Silandos,** günümüzde **'Karaselendi'** diye anılan köydeydi. Daha sonra nahiye merkezinin taşındığı kasaba, **'Selendi Çayı' vadisinde kurulu gelişmemiş bir yerleşmedir.**

472. Selim

Kars'ın ilçesi **'Selim'**, 1957'de ilçe oldu. Tarihine ilişkin yeterli bilgi yoktur. **'Selim'** adı yerel yöneticilerce verilmiştir.

473. Selimiye

İstanbul'da Haydarpaşa ile Üsküdar arasında yer alan semte bu ad, 19. yüzyılın başlarında yaptırılan ve **'Selimiye'** diye anılan cami ile **aynı addaki kışlanın adından almıştır.** Burası 1854-1856 arası Kırım Savaşı sırasında hastane, daha sonraları askeri okul, karargâh olarak da kullanılmıştır.

474. Seydişehir

Konya'nın bir kazası olan **'Seydişehir'**in tarihi İlkçağ'a dek ulaşır. Hominidlerin yaşadığı yöre, Selçuklu, Hamitoğulları, Eşrefoğulları, Osmanlı, Karamanlıların egemenliklerinin ardından, **Fatih Sultan Mehmed** tarafından 1466'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Önceleri sıradan ve ufak bir yerleşimken, buraya 14. yüzyıl başlarında gelen **Horasanlı Seyyid Harun yörede önemli bayındırlık etkinlikleri gerçekleştirdi. Ve onun**

anısına kente 'Seydişehri' adı verildi. Bu ad giderek **'Seydişehir'**e dönüştü.

475. Seyhan

Cumhuriyet'ten sonra **'Adana'** kısa süre bu adla anılmıştır.

476. Seyitgazi

Eskişehir'in **'Seyitgazi'** ilçesinin tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Frig, Lidya, Pers, Makedon, Seleukos, Galat, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Osmanlı, Karamanlı egemenliklerinden sonra 14. yüzyılda kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Adını ilçe sınırları içinde bir çarpışma sırasında öldüğü ve buraya gömüldüğüne inanılan **Seyyid Battal Gazi**'den alır.

477. Sındırgı

Balıkesir'in ilçesi **'Sındırgı'**nın tarihi İlkçağ'a dek uzanır. İlçe ve yöresi Lidya, Pers, Büyük İskender, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerini yaşadı. 1323'te Osmanlı topraklarına katıldı.

İlçe, adı eskiden **'Koruköy'** olan yerleşimde kurulup gelişti. Üzerinde bulunduğu ovayla birlikte **'Sındırgı'** adını aldı.

478. Side

Antalya'ya bağlı Manavgat ilçesinin merkez bucağına bağlı bir köy olan Eskiantalya (Selimiye) köyü ve çevresinde yer alan **'Side'** İlkçağ'da Anadolu'nun Pamphyla bölgesindeki önemi bir antik kentti. **'Side'** Eski Yunancada **'nar'** anlamına gelir. Burada, Yunanlı kolonicilerden önce eski bir yerli Anadolu halkı yaşıyor ve **kendilerine özgü bir dil kullanıyorlardı.** Kent tarih boyunca çok önemli bir kültür, bilim ve yö-

netim ve de sanat merkezi olma niteliğini korudu. **'Side'**, antik kalıntılarıyla dünyanın en önemli arkeolojik öğelerini içeren bir antik yerleşim olarak kabul görmektedir.

479. Siirt

'Siirt' ilinin tarihi İlkçağ'a dek ulaşır. Kent ve yöresi MÖ 3000'lerde Hurilerin yurduydu. Nairi konfederasyonu, Hubiskiya Krallığı, Şupria Krallığı, Asur, Kimmer, İskit, Med, Pers, Makedonya, Part, Roma, Sasani, Emevi, Abbasi, Arap emirlikleri, Bizans, Artuklu, İlhanlı, Eyyubi, Karakoyunlu, Şerefhanlar gibi çok değişik egemenli, uygarlık ve istilaları yaşadı. 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı.

'Siirt'; 'Kert', 'Esard', 'Saird', 'Siird', 'Seerd', 'Sairt', 'Söört', 'Seerd' gibi çok değişik adlarla anıldı. Zamanla **'Siirt'** adı oluştu ve bu ad benimsendi.

480. Silivri

İstanbul'un ilçelerinden **'Silivri'**nin tarihi MÖ 14. ve 13. yüzyıllara dek uzanır. Trak, Megaralılar, Delos Birliği, Büyük İskender, Roma, Bizans egemenliklerini yaşadı. 1453'ten sonra Osmanlı topraklarına katıldı.

Eski Trak dilinde **'Bria'** sözcüğü **'kent'** anlamına gelir ve sözcük ilçenin ilk adı **'Slymbria'**da **'soek'** olarak kullanıldığına göre Türkçe anlamı **'Slym'in kenti'** ya da **'Slym kenti'**dir. Bizans İmparatoru **Arcadius** kente eşinin adını vererek **'Eudoksiapolis'** yapmak istediyse de bu ad tutmadı. İlk ad önce **'Slimbirye'**, sonra da **'Silivri'**ye dönüştü.

481. Silvan

Diyarbakır'ın ilçesi **'Silvan'**ın tarihi Diyarbakır ile büyük benzerlik gösterir. Asurlular tarafından kurulduğu sanılan kent ve yöresi 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı. Kent,

Bizans döneminde **'Oartyopolis'** adıyla anıldı. Araplar kente **'Meyyafarkin'** adını koydular. **'Silvan'** sözcüğünün ise yerel bir sözcük olduğu tahmin edilmektedir.

482. Simav

Kütahya'nın ilçesi **'Simav'ın** tarihi Kalkolitik Çağ'a dek (MÖ 5500-3500) uzanır. Tarih içinde Bizans ile Germiyanoğlu Türk Beyliği kent ve yöresi için çok sayıda savaşlar yaptı ve kent 14. yüzyılın ortalarında Germiyanoğullarına bağlandı. 1429'da ise kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent başlangıçtan günümüze **'Abbaeittis', 'Synaos', 'Sindos'** gibi değişik adlarla anıldıktan sonra zamanla günümüzdeki **'Simav'** adı oluştu ve benimsendi.

483. Sincan

Ankara'nın ilçelerinden **'Sincan'** yeni bir yerleşim merkezidir. Bir tren istasyonu oluşu ve başkent Ankara'ya yakınlığı nedeniyle inanılmaz bir hızla gelişmiş ve Ankara metropoli içerisinde yer alan bir ilçe konumuna gelmiştir. **'Sincan'** adının yerel yöneticilerce konulmuş olduğu sanılmaktadır.

484. Sinop

'Sinop'un tarihi İlk Tunç Çağı'na dek (MÖ 3500-2000) uzanır. Kaşka, Miletos, Lidya, Pers, Büyük İskender, Pontus Krallığı, roma, Bizans, Selçuklu, Trabzon Rum İmparatorluğu, Pervaneoğulları, Candaroğulları egemenliklerini yaşadı. 1461'de kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent MÖ 7. yüzyılda Miletoslular tarafından bir ticaret kolonisi olarak **'Sinope'** adıyla kuruldu. Adını, bir **Amazon kraliçesi** olan **'Sinope'**den aldı. Mitolojiye göre kente adını veren Yunan Tanrısı **Asopos**'un kızlarından **'Sinope'dir. Bu**

ad, günümüze dek ulaşmış ve çok küçük bir değişikliğe uğrayarak 'Sinop' şeklini almıştır.

485. Sirkeci

İstanbul'da 2008'e kadar Eminönü ilçesinin bir semti olan **'Sirkeci'**, Bahçekapı ile Sarayburnu arasında yer alır. Bizans surlarının semtteki bölümü 19. yüzyılda demiryolu ve Sirkeci Garı'nın yapımı esnasında yıktırılmıştır. Semt, **'Sirkeci' adını burada bir zamanlar sayıları fazlaca olan sirke imalathanelerinden almıştır.**

486. Sivas

'Sivas'ın tarihi Neolitik Çağ'a dek (MÖ 8000-5500) kadar uzanır. Hatti, Hitit, Kimmer, İskit, Med, Pers, Büyük İskender, Kapadokya Krallığı, Pontus Krallığı, Roma, Part, Sasani, Bizans, Danişmendli, Mengücek, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği, Kadı Burhaneddin, Timur, Akkoyunlu egemenliklerini yaşadı. 15. yüzyılın sonlarında Osmanlı topraklarına katıldı.

İlk yerleşim **'Kabeira'** ya da **'Kaberia'** adıyla kuruldu. İlk antik adları **'Megapolis:** Büyük Kent**', 'Diopolis:** Tanrı Zeus'un kenti' şeklindeydi. Daha sonra **'Sebasteia'** oldu. Bazen de **'Megapolis-Sebasteia'** adı kullanıldı. Türk döneminde bu ad en sonunda **'Sivas'** (kimilerince bu ad **'Sivas'** şeklinde de yazılır) şeklini aldı.

487. Siverek

Şanlıurfa'ya bağlı **'Siverek'** ilçesinin tarihi Şanlıurfa ile hemen hemen aynıdır. Sümer, Hitit, Akat, Asur, Hurri, Mitanni, Roma, Bizans, Sasani, Arap, Selçuklu, Urfa Kontluğu, Zengiler, İlhanlı, Timur, Memlûklu, Akkoyunlu, Safevi egemenliklerini yaşadı. 1535'te Osmanlı topraklarına katıldı.

Kent, tarih boyunca **'Savavorah', 'Sevavorah', 'Sevaverek', 'Sebaberek', 'Subeyda'** gibi adlarla anıldıktan sonra **'Siverek'** adı oluştu ve benimsenerek öyle kaldı.

488. Sivrice

Elazığ'ın ilçesi **'Sivrice'**nin tarihiyle ilgili yeterli bilgi çok azdır. İlçe merkezi daha önce **'Kürkköy'**deydi.

489. Sivrihisar

Eskişehir'in ilçesi **'Sivrihisar'**ın tarihi Hitit dönemine dek uzanır ve ilçe bağlı olduğu ilin tarihiyle aynı çizgi üzerinde yer alır. Yöredeki en eski yerleşme 'Pessinus' idi. Buras Bizans ile Selçuklular arasında birçok kez el değiştirdi. Kent, kuruluşundan başlayarak **'Sallopa', 'Abrustula', 'Spalia'** gibi adlarla anıldı. Bizans döneminde ise **'İustiniapolis'** adı verildi. Kente Bizanslılar antik **'Pessinus' kentinin taşlarından bir kale inşa ettiler. Kentin Türkler tarafından bu kale nedeniyle 'Sivrihisar' diye adlandırıldığı sanılmaktadır.**

490. Soma

Manisa'nın **'Soma'** ilçesinin tarihine ilişkin fazla bilgi yoktur. İlçenin eski adı **'Germe'** idi.

491. Söke

Aydın'ın ilçesi **'Söke'**nin tarihi MÖ 12. yüzyıla dek uzanır. Karlar, İonlar, Lidya, Pers, Makedonya, Seleukos, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu, Menteşeoğulları, Aydınoğulları egemenliklerini yaşadı. 1426'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Başlangıçta kent **'Maindropolis', 'Sokai'** gibi adlarla anıldı. Selçuklular ise buraya **'Akçaşehir'** adını verdiler. Bir

Türk boyunun reisi olan **Süleyman Şah, kente dedesinin adı olan 'Söke Bey'in anısına 'Söke' adını verdi** ve bu ad benimsenerek günümüze dek ulaştı.

492. Suadiye

İstanbul'da, Anadolu yakasında, Kadıköy'ün ilçesi olan **'Suadiye'**, adını semtteki **'Suadiye Camii'**nden alır. 19. yüzyılda bir paşanın kızı olan **'Suadiye'** genç yaşta verem hastalığından ölünce, babası onun anısına bir cami yaptırdı ve caminin olduğu semt o günden sonra **'Suadiye'** adıyla anıldı.

493. Sultanbeyli

İstanbul'un **'Sultanbeyli'** ilçesi, 1992'de ilçe konumuna getirildi. Eskiden **Kartal**'a bağlı aynı addaki bir köydü.

494. Sultandağı

Afyonkarahisar'ın ilçesi **'Sultandağı'**, 1958'de ilçe oldu. Eski adı **'İshaklı'** olan kasaba ilçesinin kuzeydoğusunda kaldı. Adını **'Sultan Dağı'**ndan almıştır.

495. Sultanhisar

Aydın'ın ilçesi **'Sultanhisar'**ın tarihi Aydın ile aynıdır. Antik adı **'Nysa'** olan kentin kalıntıları ilçe yakınındadır. Sultanhisar adı Türkler tarafından verilmiştir.

496. Sungurlu

Çorum'un ilçesi **'Sungurlu',** il ile aynı tarihi geçmişe sahiptir. Eskiden **'Budakoğlu'** adını da taşıyan ilçe **'Sungurlu'** adını aynı addaki bir ünlü aileden almıştır.

497. Susurluk

Balıkesir'e bağlı **'Susurluk'**un tarihiyle ilgili fazla bilgi elde mevcut değildir. İlçenin adı eski kaynaklarda **'Fırt'** şeklinde geçer. Yerleşme 19. yüzyılın sonlarında ve Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde **'Susığırlık'** adıyla anılan bir köydü. Bu ad sonradan **'Susurluk'** şeklinde değiştirilmiştir.

498. Suşehri

Sivas'ın ilçesi **'Suşehri'**nin tarihi, Sivas ile aynıdır. İlçe eskiden **'Endires Çayı'** diye de bilinen **'Suşehri Çayı'**nın vadisinde kurulmuştur. Önceleri **'Endires'** diye adlandırılan yerleşim 1934'te ilçe statüsüyle Sivas'a bağlanmıştır.

499. Süleymaniye

İstanbul'da Eminönü ilçesi sınırları içinde, Beyazıt'ın Haliç'e bakan kesimindeki bir semt olan **'Süleymaniye' adını Kanuni Sultan Süleyman'ın buraya yaptırttığı Süleymaniye Külliyesi'nden alır.**

500. Sütçüler

Isparta'nın ilçesi **'Sütçüler'**in tarihi oldukça eskilere uzanır. 1391'de Osmanlı topraklarına katıldı. 1938'de ilçe oldu. Osmanlı döneminde **'Cebel'** adını taşıdı. Antik **'Adada'** kentinin kalıntıları ilçe yakınlarındadır. **'Sütçüler'** adı Cumhuriyet döneminde konulmuştur.

501. Şamran

Van'da Urartular döneminde yapılan ve günümüzde kullanılan 51 kilometre uzunluğundaki kanallar **'Şamran'** adıyla anılır. Günümüzdeki adı Asur Kraliçesi **'Şammuramat'**ın

adından gelir. Urartular ise kanalları **'Menuai Pili'** (Menua Kanalı) diye adlandırmışlardı.

502. Şanlıurfa

'Şanlıurfa'nın tarihi, Neolitik Çağ'a (MÖ 8000-5500) kadar uzanır. Hurri, Mitanni, Hitit, Arami (Bit-Adini Krallığı), Asur, Babil, Pers, Makedonya, Seleukos, Arap, Part, Roma, Bizans, Mervani, Selçuklu, Haçlı Kontluğu, Zengi, Eyyubi, Harzem, Timur, Safevi egemenliklerini yaşadı. 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. İlk adı **'Edessa'**ydı. Bu ad, **'Orha', 'Orhai'** şeklinde de söylendi ve en sonunda **'Urfa'** şeklini aldı. Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği kahramanlıklar nedeniyle 1984'te kente **'Şanlıurfa'** adı uygun görüldü.

503. Şarkîkaraağaç

Isparta'nın ilçesi **'Şarkîkaraağaç'ın** oldukça eski olan tarihi, Isparta ile aynıdır. Antik adı **'Neapolis'**ti. Kenti Osmanlılar **'Yalvaç'** ve **'Karaağaç'** diye andı. 19. yüzyılda Denizli'nin **Karaağaç** (Acıpayam) ilçesiyle karışmaması için **'Karaağac-ı Şarki'** (Doğu Karaağacı) diye adlandırıldı. Bu ad sonradan **'Şarkîkaraağaç'** oldu.

504. Şarköy

Tekirdağ'ın ilçesi **'Şarköy'** Roma, Bizans dönemlerinin ardından 15. yüzyılın başında Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin antik adları **'Tristasis', 'Tristatis'** şeklindeydi. **'Şarköy'** adı Türk egemenliği esnasında verilmiştir.

505. Şebinkarahisar

Giresun'un ilçesi **'Şebinkarahisar'**ın tarihi bağlı olduğu Giresun'la birçok yönde benzerlik gösterir. İlçe, 1473'te Osmanlı

topraklarına katıldı. Cumhuriyet'ten sonra il oldu ve 1934'te ilçe statüsüyle Giresun'a bağlandı.

İlçe sınırlarında MÖ 1. yüzyılda Romalıların 'Colonia' adıyla inşa ettikleri kale, çevresinde bir yerleşim oluşmasına yol açtı. Yerleşmeyi eski Arap belgeleri **'Kaluniya'** diye adlandırdı. Kimi kaynaklarda ise bu ad Eski Yunancada **'kara kale'** anlamına gelen **'Maurokastron'** şeklinde geçti. Türkler kente **'Karahisar'** dediler. Bir ara **'Garasaris'** diye de anılan ilçeyi **'Karahisar'** adını taşıyan öteki yerleşimlerden ayırmak için **'Şarkikarahisar'** ya da **'Karahisar-ı Şarki'** adı kullanıldı. Topraklarındaki **'şap'** yataklarının bolluğu nedeniyle **'Şabeynkarahisar'** diye de anılan yerleşimin adı en sonunda **'Şebinkarahisar'**a dönüştü.

506. Şereflikoçhisar

Ankara'nın **'Şereflikoçhisar'** ilçesinin tarihi MÖ 3000'lere, Hattilere dek uzanır. Çeşitli egemenliklerden sonra 15. yılın ikinci yarısında Osmanlı topraklarına katıldı. Eskiden **'Koçhisar'** adını taşıyordu.

507. Şırnak

Güneydoğu'daki **'Şırnak'** (**Şirnak** da denir) 1937'de ilçe, 1990'da il oldu. Tarihi, Neolitik çağ'a (MÖ 9000-5500) dek uzanır. Çeşitli egemenliklerin ardından 16. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. **'Şırnak' adının yerel bir sözcük olduğu** ifade edilmektedir.

508. Şile

İstanbul'un ilçesi **'Şile'**, İlkçağ'da Bithynia Krallığı'na bağlı bir yerleşimdi. MÖ. 1. yüzyıldan itibaren Roma, Bizans, Selçuklu, Haçlı egemenliklerini yaşadı. 1400'de Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin bulunduğu yerleşimin **adı İlkçağ'da da**

'Philee' idi. Bu ad günümüze hemen hiç değişmeden, küçük bir şive farkıyla 'Şile' şeklinde ulaşmıştır.

509. Şiran

Gümüşhane'nin ilçesi **'Şiran'**ın tarihiyle ilgili ayrıntılı bilgi çok azdır. Osmanlılardan önce **'Kherison'** ya da **'Kheriana'** diye anıldı. Osmanlı döneminde ise uzun süre **'Karaca'** adını taşıdı. **'Şiran' adını ilçedeki aynı adı taşıyan çaydan almıştır.**

510. Şişli

İstanbul'un ilçelerinden **'Şişli'** kentin yeni sayılabilecek yerleşimlerden ve ilçelerindendir. İlçenin sınırları içinde Osmanlı devletinin son zamanlarına kadar önemli bir iskan etkinliği olmadı. 19. yüzyılda Elmadağ, Harbiye, Osmanbey, Maçka, **Tatavla (Kurtuluş), Pangaltı (Bankaaltı)** semtlerinin belirmesinin ardından **'Şişli'** semti yavaş yavaş oluştu. 20. yüzyılda semt hızla gelişti. Bu gelişim Cumhuriyet ile birlikte daha da hızlandı. Semt, 1954'te **'ilçe'** statüsünü kazandı. **'Şişli' adının, 20. yüzyılın başlarında bu semtte 'şiş imal eden' bir işletmeden kaynaklandığı söylenir.**

511. Şirvan

Siirt'in **'Şirvan'** ilçesinin tarihi, Siirt'le aynıdır. Çeşitli egemenliklerin ardından 1514'te Osmanlı topraklarına katılan **'Şirvan'**ın eski adı **'Küfre'** idi. **'Şirvan'**ın yerel bir sözcük olduğu sanılmaktadır.

512. Şuhut

Afyonkarahisar'ın ilçesi **'Şuhut'**un tarihsel geçmişi ile ilgili yeterli bilgi yoktur. Bağlı olduğu il ile benzer bir tarihe sahip

olduğu sanılmaktadır. **'Şuhut' adının ilçenin antik adı olan 'Synnada'dan kaynaklanmış olabileceği tahmin edilmektedir.**

513. Tahtakale

İstanbul'da Eminönü ilçesinde Mısır Çarşısı'nın arkası ile Kapalıçarşı arasında yer alan geniş alanı kaplayan **'Tahtakale'** semti, bu adı Osmanlı döneminden beri taşır. Semt, kimi günümüzde mevcut olmayan Bizans surlarının diplerinde irili ufaklı iş yerlerinin açılması sonucu oluştuğundan önceleri **'hisar dibi, kale dibi'** anlamına **'Taht-el Kal'a'** denilmiş, bu Osmanlıca tamlama giderek **'Tahtakale'**ye dönüşmüş ve öyle kalmıştır.

514. Taksim

İstanbul'un en büyük meydanlarından biri olan **'Taksim'** Beyoğlu ilçesi sınırları içinde yer alır. Adını, 19. yüzyılda burada kurulan su dağıtım şebekesinden almıştır. Trabzon'un en büyük meydanlarından biri olan meydan da aynı nedenle **'Taksim'** adını taşır.

515. Tarsus

İçel iline bağlı ilçe olan **'Tarsus'**un tarihi, Neolitik Çağ'a (MÖ 8000-5500) dek uzanır. Kizzuvatna, Hitit, Hurri, Asur, Kilikya, yerel prenslikler, Pers, Büyük İskender, Seleukos, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Antakya Prensliği, tekrar Bizans, Karamanoğlu, Ramazanoğlu, Dulkadiroğlu, Karamanlı, Kilikya Rupen Krallığı, Memlûklu egemenliklerini yaşadı. 16. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin adı MÖ 2 binli yıllarda Tarsus kaynaklarında **'Taşra'** diye anılır. Kent Antikçağ'da **'Tarsos'**, Roma döneminde **'Tarsus' diye anıldı ve bu ad günümüze değin değişmedi.**

516. Taşköprü

Kastamonu'nun ilçesi **'Taşköprü'**nün tarihi, MÖ 18. ve 17. yüzyıla dek uzanır. Kaşka, Hitit, Frigya, Lidya, Pers, Pontus Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu, Çobanoğulları, Candaroğulları egemenliklerini yaşadı. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. Kent merkezine çok yakın bir alanda yer alan kalıntıların adı **'Pompeipolis'**tir. **'Taşköprü'** adı ise 14. yüzyılda Çobanoğulları tarafından yapılmış ve günümüzde de kullanılmakta olan **Gökırmak üzerindeki köprünün adından** gelir.

517. Tatvan

Bitlis'in ilçesi **'Tatvan'**ın tarihi, bağlı olduğu il ve Van iliyle benzerlikler gösterir. Van Gölü'nün güneybatısında yer alan ilçe, Birinci Dünya Savaşı esnasında, 1916'da kısa bir süre Rus işgalinde kaldı. 1918'de nahiye oldu. 1936'da ilçe statüsü kazanarak Bitlis'e bağlandı. **'Tatvan' adının, kıyısında yer aldığı 'Van Gölü'nün adı ile bağlantılı olduğu sanılmaktadır.**

518. Tavas

Denizli'nin ilçesi **'Tavas'**ın tarihiyle ilgili yeterli bilgi olmamakla birlikte ilçenin Denizli ile yakın bir geçmişe sahip olduğu düşünülmektedir. **'Tavas'** adı, İlkçağ yerleşkesi olan **'Tabai'**den gelir. Bu yerleşke, önceleri **'Kaletavas'** ya da **'Tavas'** diye anıldı, ardından **Yarangüme** adlı yerleşime taşınarak adı **'Tavas'** oldu. **'Tabai'** antik kenti yakınlarında bulunan yerleşke ise 1959'da **'Kale'** adıyla oluşturulan ilçenin merkezi yapıldı.

519. Tavşanlı

Kütahya'nın ilçesi **'Tavşanlı'**nın tarihi, Kütahya ile aynıdır. Kent ve yöresi 1381'de Germiyanoğlu egemenliğine girdi. Aynı yıl I. Murad'ın oğlu Şehzade Bayezid, Germiyanoğlulardan Devlet Hatun ile evlenirken kent ve yöresi çeyiz olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Halk arasında **ilçe sınırları içerisinde çokça tavşan bulunmasından** ötürü ilçeye **'Tavşanlı'** adının verildiği yolunda bir söylence vardır.

520. Tefenni

Burdur'un ilçesi **'Tefenni'**nin tarihi, Burdur ile aynıdır. **Antik adı 'Temennos'tur ve şimdiki adı buradan gelir.**

521. Tekirdağ

'Tekirdağ'ın tarihi, MÖ 3000'lere dek uzanır. Kenti Sisamlıların kurduğunu öne süren kaynaklar vardır. Trak, Pers, Odrys, Makedonya, Seleukos, Roma, Got, Bizans, Latin, Venedik, tekrar Bizans egemenliklerini yaşadı. 14. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin bilinen ilk adı **'Bizanthe'** idi. Yunanlılar tarafından **'Rhaidestos'**, Romalılar tarafından **'Rhaedestus'** diye adlandırıldı. Osmanlılar bu adı **'Rodoscuk'**a çevirdi. 18. yüzyıldan itibaren kentin güneybatısında yer alan **'Tekfur Dağı'nın adından 'Tekfurdağı' diye anıldı. Bu ad Cumhuriyetin ilk yıllarında 'Tekirdağ' olarak değiştirildi.**

522. Tekkeköy

Samsun'un ilçesi **'Tekkeköy'**, 1987'de bu statüye yeni kavuşmuş bir ilçedir. Adını aynı addaki köyden alır.

523. Tekman

Erzurum'un ilçesi **'Tekman'** tarihi Erzurum'a benzer. 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı. 1946'da ilçe oldu. Adını, aynı addaki köyden alır.

524. Terme

Samsun'un ilçesi Terme'nin tarihi MÖ 1000 yılına kadar uzanmaktadır. İlçenin en eski halkının Kaşkalar olduğu düşünülmektedir. Karadeniz kıyılarında yaşayan bu göçebe topluluk, daha sonra Samsun'a kadar yayılan Hititlerin egemenliği altına girmiştir. **İlçenin eski adı olan 'Termisus'un, pek çok efsanede adı geçen ve kadınlardan oluşan savaşçı bir topluluk olan Amazonların Terme Çayı (Thermodon) kenarında kurdukları 'Themiskrya' şehrinden türediği sanılmaktadır.**

525. Tire

İzmir'in ilçesi **'Tire'**nin tarihi, İzmir ile aynıdır. Antik adı **'Tyrha'** olan ilçenin şimdiki adı da buradan gelir.

526. Tirebolu

Giresun'un ilçesi **'Tirebolu'**nun tarihi, Giresun'a çok benzer. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı. **Antik dönemde adı 'üç kent' anlamına 'Tripolis' idi. Bu ad, günümüzdeki 'Tirebolu'nun çekirdeğidir.**

527. Tokat

'Tokat'ın tarihi, Kalkolitik Çağ'a (MÖ 5500-3500) dek uzanır. Hitit, Frig, Kimmer, Med, Pers, Makedonya, Pontus Krallığı, Roma, Bizans, Danişmendli, Selçuklu, Moğol, İlhanlı, Eretna

Beyliği, Akkoyunlu egemenliklerini yaşadı. 1413'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. İlkçağ'da Togayıt kavmi tarafından kurulan kent, adını **'Sur kent'** anlamına **'Tok kat'** şeklinde anılarak aldı. Kente bir ara **'Komana Pontika'** da denilmiştir.

528. Tonya

Trabzon'un ilçesi **'Tonya'**nın tarihsel geçmişi bağlı olduğu il ile benzerdir. Eski bir yerleşim olan ve **'Foldere'** adlı vadi içerisinde yer alan yerleşkenin **adının yerel bir sözcükten kaynaklandığı sanılmaktadır. Tonya,** 1954'te ilçe statüsünü kazanmıştır.

529. Tophane

İstanbul'da Rumeli yakasında Salıpazarı ile Karaköy arasında yer alan bir semt olan **'Tophane',** Fatih Sultan Mehmed döneminde burada kurulan ve daha sonra da geliştirilen top döküm-yapım atölyelerinden alır.

530. Topkapı

İstanbul'da Fatih ilçesi sınırlarında yer alan semt **'Topkapı'**, adını Bizans kara surlarının büyük kapısından alır. Bizans döneminde **'Haigios Romanos'** diye anılan bu kapı, Mevlanakapı ile Sulukule kapısı arasındadır. Fetih esnasında **Fatih Sultan Mehmed**, otağını bu kapı karşısında kurdurmuş ve bu yüzden adı **'Topkapı'** şeklini almıştır.

531. Torbalı

İzmir'in ilçesi **'Torbalı'**nın tarihiyle ilgili yeterli bilgi yoktur. 1926'da ilçe oldu ve bir depremin ardından bulunduğu alan-

dan **'Tepeköy'**e taşındı. Antik **'Metropolis'** kentinin kalıntıları ilçe sınırları içindedir.

532. Tortum

Erzurum'un bir ilçesi olan **'Tortum'**, bağlı olduğu il ile aynı tarihe sahiptir. **'Tortum', adını 11. yüzyılda buraya yerleşen bir Türk boyundan** almıştır.

533. Trabzon

'Trabzon'un tarihi MÖ 5500'lü yıllara dek uzanır. İlkçağ'da kentin bulunduğu yörede Khalybler kavmi yaşıyordu. Kent, Milatoslular tarafından MÖ 7. yüzyılda bir ticaret kolonisi olarak kuruldu.

Kimmer, Pers, Pontus Krallığı, Roma, Bizans, Kommenoslar'ın Trabzon İmparatorluğu egemenliklerini yaşadı. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı.

Kurulduğu alan bir masa görünümünde olduğu için, Miletoslular kente Eski Yunan dilinde **'masa'** anlamına gelen **'trapeza'** sözcüğünden türettikleri **'Trapezous'** adını verdiler. **'Trapezus', 'Trapezunda', 'Trapezund'** diye de söylenen bu ad giderek **'Trabzon'**a dönüştü.

534. Tufanbeyli

Adana'nın **'Tufanbeyli'** ilçesinin tarihi, Adana ile benzerlik gösterir ve geçmişi Hititlere dek uzanır. İlçenin ilk adları **'Höketçe', 'Mağra', 'Mağara'** şeklindeydi. **Kurtuluş Savaşı yıllarında kahramanlıklar gösteren 'Tufan Bey'in anısına 1967'den itibaren 'Tufanbeyli' yapılmıştır.**

535. Tunceli

'Tunceli' ve yöresinin tarihi, Kalkolitik Çağ'a dek (MÖ 5500-3500) uzanır. Yöre, sırasıyla Hurri, Hitit, Urartu, Med, Pers, Makedonya, Kapadokya, Seleukos, Roma, Part, Bizans, Sasani, Arap, Selçuklu, Mencünek, Artuklu, Selçuklu, Moğol, Eretna Beyliği, Timur egemenlik ve istilalarını yaşadı. 1515'te Osmanlı topraklarına katıldı. Yöre tarih boyunca **'İsuva', 'Hozan', 'Dersim'** gibi adlarla anıldı. Dersim, Cumhuriyet ile birlikte il yapılan Elazığ'a ilçe statüsüyle bağlandı. 1936'da il olan **'Dersim'**in adı **'Tunceli'** oldu.

536. Turgutlu

Manisa'nın ilçesi **'Turgutlu'**nun MÖ 6. yüzyıla uzanan tarihi, Manisa ile benzerlik gösterir. Osmanlı zamanında küçük bir köy yerleşkesiydi.

Irlamaz Irmağı kıyısında kurulu ilçenin eski adı **'Kasaba'** idi. Eski kaynaklara **'Turgut', 'Turgut Kasabası'** şeklinde geçen kasaba adı, daha sonra **'Turgutlu'**ya çevrildi.

537. Turhal

Tokat'a bağlı bir ilçe olan **'Turhal'**ın tarihsel geçmişi Rome dönemine kadar uzanır. 1413'te Osmanlı topraklarına katıldı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında küçük bir köy olan **'Turhal'**, şeker fabrikasının kurulması sonucu hızla gelişti ve 1944'te ilçe durumuna geldi. Adının kökeni ile ilgili bilgi edinilememiştir.

538. Tuzla

İstanbul'un ilçelerinden **'Tuzla'**nın tarihi geçmişi Bakırtaş dönemine dek uzanır. İçmeleri ile ünlü bu il, bu nedenle **'Tuzla'** adıyla anılmaktadır.

539. Tuzluca

Iğdır'ın bir ilçesi olan **'Tuzluca'**nın tarihi, Urartu dönemine kadar gider. İlçenin adı önceleri **'Kulp'** iken, **yakınlarda bulunan tuzla nedeniyle 'Tuzluca' olarak değiştirilmiştir.**

540. Türkeli

Sinop'un ilçesi **'Türkeli'**nin tarihine ilişkin elde yeterli bilgi yoktur. Eski adı **'Germiyanı'** olan yerleşke, adı **'Türkeli'**ne çevrilerek 1957'de ilçe merkezi oldu.

541. Ulubey (Ordu)

Ordu'nun ilçesi **'Ulubey'**in tarihsel geçmişi bağlı olduğu il ile benzerlik gösterir. İlçe, fazla gelişmemiş bir bucak iken, 1958'de ilçe oldu. **Adını, yerel bir boy'un reisinden aldığı sanılmaktadır.**

542. Ulubey (Uşak)

Uşak iline bağlı **'Ulubey'** ilçesi, eski bir tarihe sahiptir. Bağlı olduğu ilin tarihi ile benzerlik gösteren ilçe Urartu döneminde bir yerleşim merkezi olarak ortaya çıktı. 1953'te Uşak il yapılınca, 'Ulubey' de ilçe statüsüle Uşak'a bağlandı. Adının kaynağı hakkında yeterli bilgi yoktur.

543. Uluborlu

Isparta iline bağlı **'Uluborlu'** ilçesi eski bir tarihe sahiptir. Roma, Bizans, Selçuklu, Hamitoğulları egemenliklerini yaşadı. 1391'de Osmanlı topraklarına katıldı. Antik adı **'Apollonia'** olan ilçe, Bizans döneminde **'Sozopolis'** adıyla anıldı. Hamitoğulları döneminde kent ve kalesi **'Burgulu' adıyla anıldı. Daha sonra 'Uluborlu' adı ortaya çıktı.**

544. Uludere

Şırnak'ın ilçesi **'Uludere'**nin tarihsel geçmişi hakkında yeterli bilgi yoktur. Eskiden Beytüşebap'ın bir bucağıydı. O dönemde adı **'Kılaban'** olan yerleşke, 1957'de **'Uludere'** adıyla ilçe oldu. 1990'da Şırnak iline bağlandı.

545. Ulukışla

Niğde'nin ilçesi **'Ulukışla'**nn tarihi MÖ 14. yüzyıla denk uzanır. Yöre Hitit, Tabal Krallığı, Tuvana Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerini yaşadı. 1466'da Osmanlı topraklarına katıldı. İlçe, önceleri **'Şücaeddin'** adını taşıyordu. **'Ulukışla'** adının yerel ya da mülki yöneticilerce verildiği sanılmaktadır.

546. Ulus

Ankara'da **Atatürk** heykelinin **(Zafer Anıtı)** bulunduğu **'Ulus'** meydanı bu adı Cumhuriyet döneminden sonra almıştır. Meydana daha önceleri **'Karaoğlan'** deniliyordu. Ankara Başkent ilan edildikten sonra kent **'Ulus Meydanı'** merkez olmak üzere dört bir yöne doğru gelişmiştir.

547. Ulus

Bartın'ın ilçesi **'Ulus'**un tarihi, MÖ 11. yüzyıla dek uzanır. Çeşitli egemenlikler altında yaşadı, 1460'ta Osmanlı topraklarına katıldı. **'Ulus Çayı' vadisinde kurulu olduğundan Cumhuriyet döneminde bu adla anıldığı sanılan yerleşke**, 1944'te ilçe oldu ve 1991'de yeni oluşturulan Bartın iline bağlandı.

548. Urla

İzmir'in ilçesi **'Urla'**nın tarihi, MÖ 3 bin yıllarına dek ulaşır. İlçenin tarihsel gelişimi İzmir ile aynıdır. Yerleşimdeki en eski kent, bir İon kenti olan **'Klazomenai'**dir. **'Urla'** önceleri Aydın Vilayeti'nin İzmir Sancağı'na bağlı iken daha sonra İzmir'in ilçesi statüsüne getirilmiştir. Adının nereden kaynaklandığına ilişkin elde yeterli bilgi yoktur.

549. Uşak

'Uşak'ın tarihi, MÖ 3 bin yılna dek uzanır. Asuvalılar, Hitit, Frig, Lidya, Pers, Makedon, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu, Haçlı, Germiyanoğlu egemenliklerini yaşadı. 1429'da kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Frigler tarafından kurulduğu sanılan kentin ilk adı **'Temenothyrai'** idi. Daha sonra **'Flaviopolis'** adıyla anıldı. **Türkler tarafından ise 'âşıklar' anlamına 'Uşşak' adı verildi ve bu ad günümüzdeki 'Uşak'a dönüştü.**

550. Uzunköprü

Edirne'nin **'Uzunköprü'** ilçesi, 15. yüzyılda Osmanlı padişahı II. Murad'ın Ergene üzerine inşa ettirdiği köprü çevresinde gelişmeye başlayan yerleşime dek uzanır. Oluşan ken, önceleri **'Cisr-i Ergene', 'Kasr-ı Ergene', 'Cesriergene'** gibi adlarla anıldı, daha sonra **tarihi köprüden dolayı 'Uzunköprü' adını aldı.**

551. Ünye

Ordu'nun ilçesi **'Ünye'**nin tarihi, MÖ 8. yüzyıla kadar gider. Miletoslular, Trabzon İmparatorluğu, Selçuklu, Hacıemiroğulları egemenliklerini yaşadı. 1461'de Fatih Sultan Mehmed tarafından Osmanlı topraklarına katıldı.

Ünye, Miletoslularca kuruldu. Kentin Antikçağ'daki bilinen ilk adı Eski Yunan dilinde **'şarap' sözcüğünden türetilmiş bir sözcük olan 'Oinoie' idi. Bu ad, zamanla telaffuz değişikliklerine uğramış ve günümüzde 'Ünye' biçimini almıştır.**

552. Ürgüp

Nevşehir'in ilçesi **'Ürgüp'**ün tarihi Hititlerin dönemine uğradı. Kent ve yöresi MÖ 7. yüzyılda Arpaların yoğun bir saldırısıyla karşı karşıya kaldı. Roma egemenliğinden sonra Bizans döneminde İkonaklazmı (İkonakırıcılık) yaygın bir biçimde artınca bölgeye sığınan Hıristiyanların sayıları arttı. Bölge; yeraltı yerleşkeleri, yeraltı kiliseleriyle dolup taştı. Selçukluların ardından 15. yüzyılın ortalarından itibaren Osmanlı topraklarına katılan yerleşke, 1954'te Niğde'ye bağlı bir ilçe oldu.

Kent, ilk dönemlerde **'Assiana'** adıyla anıldı. İlçe, günümüzde Türkiye'nin önemli bir turizm merkezi durumundadır.

553. Üsküdar

İstanbul'un ilçesi durumundaki **'Üsküdar'**ın tarihi, MÖ 7. yüzyıla dek uzanır. Bu tarihte **Khalkedon**'u (Kadıköy) kuran Megaralılar, teknelerini günümüzdeki Üsküdar'ın kıyılarında kurdukları tersanelerde yaptılar ve ayrıca kıyıya yakın alanları bir pazar yeri gibi kullanmaya başladılar. Bu nedenle yerleşim hızla gelişti. Kent sırasıyla Pers, Bizanthion, Kalkhedon, Atinalılar, Bithynia Krallığı, Roma, Bizans egemenliklerinin ardından 14. yüzyılın başlarında Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin ilk adı Eski Yunan dilinde **'altın kent'** anlamına **'Khrysopolis'** idi. Toplanan vergiler burada saklandığından bu ad ortaya çıkmıştı. Daha sonra bu ad **'Skytarion' ve za-**

manla da 'Scutari'ye dönüştü, Türkler tarafından da kente 'Üsküdar' denildi.

554. Vakfıkebir

Trabzon'un ilçesi **'Vakfıkebir'**in tarihine ilişkin yeterli bilgi yoktur. Kent, 1461'de Osmanlı topraklarına girmeden önce sıradan ve küçük bir balıkçı köyü idi. Bir fırtınalı havada bu köyün korunaklı limanına sığınan **Yavuz Sultan Selim'in annesi Gülbahar Hatun'un bu nedenle buraya kurduğu vakıfla köy giderek önem kazandı ve 'büyük vakıf' anlamına 'Vakfıkebir' adını aldı.** Yerleşke kısa dönemlerde **'Folpazarı'** ve **'Büyükliman'** adlarını da taşımıştır.

555. Van

'Van'ın tarihi, Kalkolitik Çağ'a (MÖ 5500-3500) dek uzanır. Hurri, Urartu, Med, Pers, Makedon, Seleukos, Ptolematios, Prat, Roma, Sasani, Bizans, Arap, Sâci, Selçuklu, Eyyubi, İlhanlı, Hakkâri Beylerinden İzzeddin Şir egemenliklerinde kaldı. Yavuz Sultan Selim'in Doğu Seferi sırasında 16. yüzyılın başlarında Osmanlı topraklarına katıldı.

Kentin kimi kaynaklarda MÖ 19. yüzyılda ünlü Asur Kraliçesi **Semiramis** tarafından kurulduğu, bu nedenle de **'Şahmirankent'** adıyla anıldığı yolunda bir söylence vardr. Urartu döneminde yerleşke **'Tuşba'** adıyla anıldı. Daha sonra yine aynı dönemde **'Vaini'** adı verildi. Kimi kaynaklar ise **'Van'** adının aynı addaki bir yöneticinin adından kaynaklandığını öne sürer.

556. Vaniköy

İstanbul'da, Anadolu yakasındaki semt **'Vaniköy'**e Bizans döneminde ve Osmanlı'nın ilk yıllarında semtteki bir koru ve koruyu gözeten papazdan dolayı **'Papaz Korusu'** denili. Pa-

dişah **Avcı Mehmed** (1623-1640) koruyu ordu şeyhi **Vani (Vanlı) Mehmed Efendi'ye bağışladı. Mehmed Efendi buraya görkemli bir yalı yaptırdı. Semt, bu nedenle 'Vaniköy' adını almıştır.**

557. Varto

Muş'un ilçesi **'Varto'**nun tarihi Urartu dönemine dek uzanır. Bir süre Bitlis beylerinin egemenliğinde kalan bölge ve yerleşim, **Yavuz Sultan Selim** tarafından 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. İlçenin ilk adları **'Gümgüm'** ve **'Vartu'** şeklindeydi. **'Varto'** adının yerel bir sözcük olduğu sanılmaktadır.

558. Vezirköprü

Samsun'un ilçesi **'Vezirköprü'**nün tarihine ilişkin fazla bilgi olmamakla birlikte yerleşim ve yöresinin Roma ve Bizans egemenliklerinin ardından 1418'de Osmanlı topraklarına katıldığı bilinir. İlçenin Türkler dönemindeki eski adı **'Gedegara'** idi. Bu ad, sonradan **'Köprü'** oldu. 17. yüzyılda **ilçenin yetiştirdiği ünlü vezir ailesinin** (Köprülüzadeler) **adından en sonunda bu ad 'Vezirköprü'ye dönüşt.**

559. Yahyalı

Kayseri'nin ilçesi **'Yahyalı'**nın tarihi, Kayseri ile aynıdır. Yerleşim ve yöresi, eskiden Develi'ye bağlı bir bucak idi. 1954'te ilçe oldu. İlçenin ilk adı **'Gazibenli'** idi. Daha sonra **'Yahyalı'** adını aldı.

560. Yalova

'Yalova'nın tarihi, MÖ 3. bin yıla dek uzanır. Yöre ve yerleşim Bithynia Krallığı, Roma, Bizans, Haçlı egemenliklerinden sonra 1320'de Osmanlı topraklarına katıldı. Kentin bilinen ilk

adı **'Pythia'**dır. Antik çağda **'Pythiai Thermai'** diye de adlandırıldı. Bizans döneminde İmparator **Konstantinius** buraya annesinin adını vererek **'Helenapolis'** denili. Türkler, komutan **'Yalvaçoğlu'**nun adından önce **'Yalvakova'** sonra **'Yalakova', 'Yalıova'**, en sonunda **'Yalova'** adını kullandılar.

561. Yalvaç

Isparta'nın ilçesi **'Yalvaç'**ın tarihi İlkçağ'a dek uzanır. Bergama Krallığı, Seleukos, Roma, Bizans, Selçuklu, Hamitoğulları egemenliklerini yaşadı. 137'de 80 bin altın karşılığında Hamitoğulları tarafından Osmanlılara satılan topraklar arasındaydı. Antik **'Antiokia'** kentinin kalıntıları yerleşime 2 km kadar uzaklıktadır.

562. Yassıada

Marmara Denizi'nde, İstanbul Boğazı'nın güney ağzından 15 km uzaklıkta, Maltepe-Kartal kıyıları önündeki Kızıladalardan en uzaktaki olan **'Yassıada'**nın antik adı **'Pisti'**dir.

563. Yatağan

Muğla'nın ilçesi **'Yatağan'**, 1944'te ilçe oldu. Bu tarihe kadar **'Ahiköy'** adıyla anıldı. Sınırları içinde antik **'Stratonikea'** kenti kalıntılarının da yer aldığı ilçeye aha sonra **'Zeybek bıçağı'** anlamına da gelen **'Yatağan'** adı konuldu.

564. Yayladağı

Hatay'ın ilçesi **'Yayladağı'**, 11. yüzyılda buraya gelen Türkler tarafından **'Ordu'** adıyla kuruldu. Karadeniz'deki Ordu ile karışmaması için bir süre **'Ordu Muradiye'** denili. **1939'da ilçenin doğusundaki dağın adından esinlenilerek 'Yayladağı' adı verildi.**

565. Yedikule

İstanbul'un kara surları üzerindeki iç kale ve bu iç kalenin bulunduğu semt olan **'Yedikule'**de Bizans döneminde adı **'Altın Kapı'** anlamına gelen **'Khry seia Pyli'** vard. Bu kapı, fetihten sonra kapatılarak beşgen planlı **Yedikule Hisarı** yaptırıldı.

566. Yenice

Çanakkale'nin ilçesi **'Yenice'** bir Türk oymağı tarafından 'İnceköy' adıyla kuruldu. Bir büyük depremin (1953) ardından ilçe yeni yerine taşındı. İlçe, kurulduktan bir süre sonra (1936) şimdiki adını almıştır.

567. Yeniçağa

Bolu'nun ilçesi **'Yeniçağa',** 1990 yılında ilçe oldu. Eskiden aynı adı taşıyan bir bucak idi.

568. Yenimahalle

Ankara'ya bağlı bir ilçe olan **'Yenimahalle'**nin kuruluşu 1947'li yıllara rastlar. O tarihlerde özellikle devlet memuru olan dar gelirlilere mesken sağlanması için uygulanan bir projeydi. Başlangıçta **'Ucuz Arsalar'** diye anılan, sonra adı resmen **'Yenimahalle'** ve ilçe olan yerleşim, inanılmaz bir hızla büyüyerek gelişmiştir.

569. Yenipazar

Bilecik iline bağlı olan **'Yenipazar'**ilçesinin tarihi gelişimi bağlı olduğu ille büyük benzerlik gösterir. Eskiden bucak olan ve pazarı dolayısıyla **'Yenipazar'** diye anılan yerleşim, 1987'de ilçe oldu.

570. Yeşilhisar

Kayseri'nin ilçesi **'Yeşilhizar'**ın tarihi geçmişinin bağlı olduğu il ile benzer olduğu sanılıyor. Yerleşim, 1948'de ilçe statüsünü kazandı. Eski adı **'Karahisar'**dı, ilçe olurken **'Yeşilhisar'** şeklinde değiştirildi.

571. Yeşilova

Burdur'un ilçesi **'Yeşilova'**nın tarihi, MÖ 350'lere dek uzanır. Frig, Lidya, Pers, Makedon, Seleukos, Bergama Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu egemenliklerini yaşadı. 15. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. Eski adı **'Satırlar'** idi. 1936'da ilçe olurken **'Yeşilova'** adını aldı.

572. Yıldızeli

Sivas'ın **'Yıldızeli'** ilçesinin tarihsel geçmişi ile ilgili elde fazla bilgi yoktur. Eski adı **'Yenihan'** olan yerleşimin adı, sonradan **'Yıldızeli'**ne dönüştürüldü.

573. Yomra

Trabzon'un ilçesi **'Yomra'**nın tarihsel geçmişi bağlı oldğu il ile aynıdır. 1959'da ilçe oldu. Eski adı **'Diron'** iken değiştirilerek **'Yomra'** adı konuldu.

574. Yozgat

'Yozgat' ve yöresinin tarihi Kalkolitik Çağ'a (5500-3500) dek uzanır. Hitit, **'Deniz Halkları'**, Frig, Kimmer, Lidya, Pers, Büyük İskender, Kapadokya, Galat, Bergama Krallığı, Pontus, Roma, Bozok boyu, Danişmendli, Seltuklu, Kadı Burhaneddin, Timur egemenlik ve istilalarını yaşadı. 1413'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı.

Günümüzde il merkezi olan **'Yozgat'**, 18. yüzyılın başlarında Teke Türkmenlerinden bir kol olan **'Çapanoğulları'** tarafından bir köy yerleşimi olarak kuruldu ve **'Bozok'** diye adlandırılan sancağın **'Kızılkoca'** nahiyesine bağlandı. Yerleşmi, **Çapanoğlu** ailesinin önde gelenlerince bayındır ve duruma getirilerek gelişmiş bir kent durumuna getirildi. Cumhuriyet'ten sonra **Bozok** vilayesi il, adı da **'Yozgat'** oldu.

575. Yumurtalık

Adana'nın ilçesi **'Yumurtalık'** tarihi MÖ 7. yüzyıla dek uzanır. Kilikya bölgesinin sınırları içindeydi. Kilikya Krallığı, Pers, Makedonya Krallığı, Seleukos, Roma, Bizans, Arap, Memlûklu egemenliklerini yaşadı. 1517'de Osmanlı topraklarına katıldı.

Önemli bir liman kenti olarak İlkçağ'daki adı **Aigai'** idi. **'Lagozzo', 'Laiazzo', 'Ajazso', 'Ayas'** gibi adlarla da anıldı. Cumhuriyet döneminde adı **'Yumurtalık'** olarak değiştirildi.

576. Yunak

Konya'nın **'Yunak'** ilçesi küçük bir köyken 17. yüzyılda buraya kalabalık bir konar-göçer boyu yerleştirildi. Yerleşim, 1953'te ilçe oldu. Adını buraya yerleşen konar-göçer boydan aldığı sanılmaktadır.

577. Yusufeli

Artvin'in ilçesi **'Yusufeli'**nin tarihi MÖ 9. yüzyıla dek uzanır. Urartu, Kimmer, İskit, Pontus, Roma, Gürcü, Arap, Selçuklu, Moğol, Akkoyunlu, Safevi egemenliklerini yaşadı.16. yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. Eski adları **'Livana', 'Livane'** şeklindeydi. **'Yusufeli'** adını padişah Abdülaziz'in oğlu şehzade Yusuf İzzeddin Efendi'den almıştır.

578. Yüksekova

Hakkâri'nin ilçesi **'Yüksekova'**nın tarihi geçmişi bağlı olduğu Hakkari ile aynıdır. Yerleşim ve yöresinin adı Asur kaynaklarında **'Nairi'** olarak geçer. Urartuların yurdu olan bölge çeşitli egemenliklerin ardından 16.yüzyılda Osmanlı topraklarına katıldı. 19.yüzyılda burası Van vilayetinin Hakkâri sancağına bağlı **'Gevar'** kazasının sınırları içerisinde yer alıyordu. 1936'da ilçe yapıldı ve 'Yüksekova' adı konuldu.

579. Zara

Sivas'ın ilçesi **'Zara'**nın tarihiyle ilgili fazla bilgi yoktur. İlk adı **'Koçgiri'** idi.

580. Zeytinburnu

İstanbul'un ilçesi **'Zeytinburnu'**nun yer aldığı alan Bizans döneminde iskân edilmişti. Ancak gerek Bizans, gerekse Osmanlı dönemlerinde fazla gelişmeyen küçük bir köy statüsünde kaldı. Cumhuriyet ile birlikte girişilen sanayi hamleleri yörenin hem nüfusunu artırdı, hem de gelişip büyümesini sağladı. **'Zeytinburnu'** 1 Temuz 1957 tarihinde İstanbul'un bir ilçesi oldu. **Adını İstanbul'un coğrafya yönünden sayılı burunlarından biri olan 'Zeytinburnu'ndan almıştır.**

580. Zile

Tokat'ın ilçesi **'Zile'**nin tarihi, Hitit dönemine (MÖ 15. yüzyıl) kadar uzanır. Hitit, Frig, Pers, Makedon, Pontus Krallığı, Roma, Bizans, Selçuklu, İlhanlı, Eretna Beyliği, Kadı Burhaneddin, Akkoyunlu egemenliklerini yaşadı. 1413'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Kentin bilinen en **eski adları 'Anziliya', 'Zela', 'Zile'ye dönüşmüştür.**

581. Zonguldak

'Zonguldak' ilinin tarihine ilişkin yeterli araştırma yoktur. Ancak, yöredeki kıyılara Megaralıların çok sayıda ticaret kolonisi kurdukları bilinir. Kent ve yöresi 1460'da Osmanlı topraklarına geçti. 19. yüzyılda taşkömürü bulununca hızlı bir gelişim sonucu **'Zonguldak'** kenti ortaya çıktı. **'Zonguldak'** adının, yerleşim alanı açmak için kurulduğu ve **'Zongalık'** diye anılan bir sazlık-bataklıktan oluştuğu sanılmaktadır.

Kaynakça

Akbulut, Ö., *Trabzon Tarihi*,Trabzon, 1955

Akurgal, Ekrem, *Ancient Civilizations and Ruins of Turkey*, İstanbul, 1983

Altuğ, V., *Erzurum ve Civarının Tarihi*, İktisadi Durumu Üzerine Tetkikler (İstanbul, 1941)

Arıpınar, S., "Ordu Şehrimizin Tarihi", *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, s. 15-16, İstanbul 1968

Arseven, Celal Esad, *Türk Sanatı Tarihi*, İstanbul, 1955-1959

Aslanapa, Oktay, *Yüzyıllar Boyunca Türk Sanatı*, 14. Yüzyıl, İstanbul, 1977

Atalay, Ö., *Siirt Tarihi*, İstanbul, 1946

Balcıoğlu, T., *Adapazarı Tarihi ve Coğrafyası*, İstanbul, 1952

Balkan, K.-O. Sümer, "1967 Yılı Hacıbektaş (Sulukaracahö-yük) kazısı ön raporu", *Türk Arkeoloji Dergisi*, s. XVIII/2, Ankara

Bayburtluoğlu, C., *Lykia*, Ankara, 1980

Bijişkyan, P.M., *Karadeniz Kıyıları, Tarih ve Coğrafyası*, çev. A. Andreasyan (İstanbul, 1969)

Burney, C.A., "Urartian Fortresses and Towns in Van Region", *Anatolian Studies*, sayı VII, 1957

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, Gelişim Yayınları

Çatal Höyük West, Anadolian Studies, XV, 1965

Çevik, H., *Tekirdağ Tarih Araştırmaları*,İstanbul, 1971

Danişmend, İsmail Hami, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*

"Değirmendere Kurtarma Kazısı 1983 Yılı Raporu", VI. Kaz Sonuçları Toplantısı, Ankara, 1985
Demircihöyük, İstanbuler Mitteilungen band 29, 1979, Tübingen 1979
Dikmen, F., *Sinop Tarihine Ait Derleme Bilgiler*, İstanbul, 1958
Dolapönü, M.H. (yay. haz.), *Miladi 298-514'e Kadar Urfa, Emed, Mardin, Dara ve Nusaybin Aralarında Olan Vakayiname*, Mardin, 1959
Dukas, Stratis, *Bizans*, çev. V. Mimaroğlu, İstanbul, 1956
Duyuran, R., *Efesos Kılavuzu*, İstanbul, 1950
Eldem, Halil, Niğde Kılavuzu, İstanbul, 1936
Erginer, S., Asya'nın Kapısı Üsküdar ve Selimiye Camii (İsmail Hakkı Uzunçarşılı'ya armağan),Ankara, 1976
Eski Anadolu Mimarlığı, Ankara, 1975
Gezer, S., *Urfa Tarihçesi*, İstanbul, 1982
"Gordion Work 1983",VI. Kazı Sonuçları Toplantısı, Ankara 1985
Gözen, F., *İstanbul*, İstanbul, 1951
"Güneydoğu Anadolu Tarihöncesi Araştırmaları", İstanbul, 1980
Gürol, A., *Eskişehir Kılavuzu*, Eskişehir, 1949
İnan, "Perge Kazısı ve Onarımı", II. Kazı Sonuçları Toplantısı, Ankara, 1981
Kafesoğlu, İ., *Selçuklular Tarihi*, İstanbul, 1974
----------, *Malazgirt Meydan Muharebesi*, İstanbul, 1956
Karaibrahimoğlu, S., *Giresun: Bütün Yönleri ve Kazalarıyla*, Ankara, 1969
Karaoğuz, A., *Zonguldak Kılavuzu*,Zonguldak, 1837
Katırcıoğlu, N., *Bütün Isparta*, Ankara, 1958
Kaya, A.R.D., "Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserler Yönünden Tetkik", Kırklareli, 1948
Kınal, F., "Kargamış Şehri Tarihi Hakkında", *DTCF Dergisi*, s. 16, 1958
Kırzıoğlu, M.F., Kars Tarihi, İstanbul, 1953

Kittel, K., "Fikirtepe Kazısı", V. Türk Tarih Kongresi Bildirileri 1956, Ankara 1960
Koç, A.F., *Bütün Yönleriyle Yozgat*, Ankara, 1961
Konyalı, İ. Hakkı, *Abideleriyle ve Kitabeleriyle Karaman Tarihi*, İstanbul, 1967
Kurat, Akdes Nimet, "IV-XVIII. Yüzyıllarda Karadeniz Kuzeyindeki Türk Kavimleri ve Devletleri", Ankara, 1972
Kurtaran, H.-M.C. Çoğaltan, *Her Yönüyle Maraş*, İstanbul, 1969
Mansel, A. Malik, *Trakya'nın Kültür ve Tarihi*, İstanbul, 1938
Mardin Halkevi, Cumhuriyet'ten Önce ve Sonra Mardin, İstanbul, 1938
Melek, A., *Hatay Nasıl Kurtuldu?*, Ankara, 1966
Mellaart, J., *Exavations at Hacilar*, Hacılar Kazıları, 2 cilt, 1970
Merçil, E., *Müslüman-Türk Devletleri Tarihi*,İstanbul, 1985
Minns, E.H., *Scythians and Greeks*, 1913
Naumann, R., *Eski Anadolu Mimarlığı*, Ankara 1975
Orhun, Ö., *Samsun: Tarih, Coğrafya, Ekonomi*, İstanbul, 1951
Ozanoğlu, İ., *Kastamonu Kütüğü*, İstanbul, 1952
Önder, M., *Mevlana Şehri Konya*, Konya, 1962
Örik, Nahit Sırrı, Kayseri, Kırşehir, Kastamonu, İstanbul, 1955
Ötüken, Y., *Kappadokia Bölgesi Çalışmaları*, Ankara, 1964
Özdoğan, M., "Aşağı Fırat Havzası", 1977 Yüzey Araştırmaları, 1977
Özgüç, T., "Arslantepe Kazıları", *Belleten*, sayı 41, Ankara
Öztuna, T.Y., *Türkiye Tarihi*, İstanbul, 1955
Peremeci, Osman Nuri, *Edirne Tarihi*, İstanbul, 1940
Radt, W., "1978 Bergama Kazısı", Ankara, 1979
San, M.S., *Dün ve Bugün Muş*, Kaysyeri, 1947
Schafer, J., *Pergamon* (*The Encyclopedia of Ancient Sites*), 1979
Sevgen, N., *Anadolu Kaleleri*, 1959
----------, *Doğu ve Güneydoğu'da Türk Beylikleri*,Ankara, 1982
Sözen, M., *Anadolu Kentleri*, İstanbul, 1971
Tankut, Hasan Reşit, "Diyarbakır'ın Adı Üzerinde Toponomik Bir Tetkik", Ankara, 1937
Tarım, H.C., Kırşehir Üzerine Tarihi Araştırmalar, Kırşehir, 1938

Toker, İ., *Denizli Tarihi*, Denizli, 1968
Turan, Osman, Doğu Anadolu Türk Devletleri Tarihi, 1973
--------, Selçuklular Zamanında Türkiye Tarihi, İstanbul, 1984
Türk Tarihinde ve Türk Kültüründe Tokat Sempozyumu, Tokat 2-6 Temmuz 1986, Ankara 1987
"Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni", Safranbolu Özel Sayısı, s. 54-333, İstanbul
Uğur, S., *İçel Tarihi*, Mersin, 1943-1944
Uluçay, M.Ç.-İ. Gökçen, *Manisa Tarihi*, İstanbul, 1939
Uykucu, Ekrem, *İlçeleriyle Birlikte İstanbul*, İstanbul, 1973
Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Ankara, 1984
----------,*Bizans ve Selçukiler'le Germiyan ve Osmanoğul-ları Zamanında Kütahya Şehri*, İstanbul, 1932
----------, *Osmanlı Tarihi*, Ankara, 1982
Ülkütaşır, Şakir, "Türklerde Ad Verme ile İlgili Adet ve İnanmalar", *Türk Kültürü*, sayı 10
----------, "Özel Adların Kaynakları", *Türkoloji Dergisi*, c. 1, s. 1, Ankara, 1964
Van İlk Yıllıkları
Verzone, P., 1981'de Hierapolis'te Yapılan Restorasyon ve Kazılar, IV. Kazı Sonuçları Toplantısı, Ankara, 1983
Yalçın, O., *Gaziantep*, İstanbul, 1959
--------, Muğla, İstanbul, 1960
--------, Nevşehir, İstanbul, 1960Yardımcı, N., "1984 Harran Kazı ve Onarım Çalışmaları", VII. Kazı Sonuçları Toplantısı, Ankara 1986
Zonguldak İl Yıllıkları

Kentlerimizin Adı Nereden Geliyor

Erdoğan Tokmakçıoğlu

Kent adlarından kiminin ilginç öyküleri de vardır. Örneğin Giresun, 'kiraz'ın ana yurdudur... Zaten kentin adı Eski Yunanca ve Latincede 'kiraz' anlamına gelen 'kerrasorus', 'kerosi' sözcüğünden küremiştir.

İstanbul'da Anadolu Yakası'nın ünlü semtlerinden 'Suadiye' ise, Osmanlı'nın son döneminde çektiği aşk nedeniyle ince hastalığa (verem) yakalanıp çok genç yaşta ölen, bir Paşa'nın 'Suat' adlı kızının namına yaptırdığı 'Suadiye' camiinden kaynaklanmıştır.

İstanbul sözcüğü ise, Bizans döneminde 'kente doğru' anlamına sık sık söylenilen eski Yunancada 'sis ten polis' cümlesinin 'İstanbul'a dönüşmesiyle ortaya çıkmış ve kente ad olmuştur...

Kitabı ilgiyle okuyacağınıza inanıyorum...

Kitapta Türkiye'deki tüm iller, ilçelerin önemli bir bölümü, bazı bucak ve köylerle semt adlarının ortaya çıkışları tek tek yer aldı. Tam 581 'yerleşim merkezi'...

Kitapta -hepsinin olmamakla birlikte- birçok 'yerleşim merkezi'nin adlarıyla ilgili oldukça fazla sayıda sorunun yanıtını bulmaya çalıştım...

Önce şu 'ad', şu 'isim' de dediğimiz, 'bir kimseyi ya da bir nesneyi belirlemeye, tanımlamaya yarayan sözcük' diye tanımlanan kavram üzerinde kısaca duralım.

Adın bence konulma nedeninin başında kişiyi ya da şeyi kendi türlerinden, benzerlerinden ayırmak amacı gelir... 'Yerleşim merkezleri' için de aynı amaç güdülmüş ve yeryüzündeki yerleşim merkezlerini birbirinden ayırmak amacıyla milyonlarca mezra, köy, semt, kasaba, kent, bölge ve de ülkeye değişik adlar konulmuştur...

DAĞITIM
EZEL
WWW.EZELKİTABEVİ.COM
İNFO@EZELKİTABEVİ.COM

ISBN: 978-605-5410-06-3
9 786055 410063

İSİM YAYINLARI
YÜKSEL CAD. 34/A KIZILAY - ANKARA
0 312 433 77 17 - 433 77 18
WWW.İSİMYAYINLARI.COM - İNFO@İSİMYAYINLARI.COM